

DÖNEM: II

YASAMA YILI: 1992/3

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

17'nci Birleşim
17 Aralık 1992, Perşembe

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I. ÖZEL GÜNDEM

- 1993 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının
(Y.T.NO:215/3/92) Görüşülmesi.

1. Program 14: Mahkemeler Bütçesinin
Görüşülmesi.	3812-3982
2. Program 15: Hukuk Dairesi Bütçesinin
Görüşülmesi.	
3. Program 16: Sayıştay Başkanlığı Bütçesinin
Görüşülmesi.	
4. Program 17: Kamu Hizmetleri Komisyonu Başkanlığının Bütçesinin Görüşülmesi.	
5. Program 18: Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinin
Görüşülmesi.	
6. Program 19: Savunma Bütçesinin Görüşülmesi.	

- 3812 -

- BİRİNCİ OTUTUM -
Açılış Saati: 10.21

BAŞKAN - Başkan Vekili Dr. Vehbi Z.Serter

KÂTİP - Kutlu Evren

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin
2'nci Dönem 3'üncü Yasama Yılı'nın 17'nci Birleşimini açıyorum.

Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP- Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı
vardır.

I. ÖZEL GÜNDEM

Sayın milletvekilleri; şimdi gündem gereği Bütçe Yasa
Tasarısının görüşmesine geçiyoruz. bugün ilk olarak Program
14, Mahkemeler Bütçesi görüşülecektir. ödenekleri okuyunuz
efendim.

KÂTİP- Program 14; Mahkemeler.

Alt Program 01, Yargı Hizmetleri.

Personel Giderleri 11.405.432.000

Cari Giderler 855.105.000

Yatırımlar 412.000.000

Transferler yok.

Alt Program Toplamı 12.672.537.000

Program Toplamı 12.672.537.000.

BAŞKAN - Evet arkadaşlar; Mahkemeler Bütçesi üzerinde söz isteyen? Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tümü üzerinde konuşacak değil miyiz efendim?

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Nasıl arzu eder-
seniz.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Sayın Başkan,
bütün bağımsız organlar üzerinde öyle anlaştık.

BAŞKAN - Sayın arkadaşlar, tümü üzerinde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) - Teşekkürler. Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlar; gruplar arası, Meclis Grupları arası uzlaşma gereği Anayasamızın öngördüğü bağımsız organlar ve onların kuruluşları hakkında Demokrat Parti olarak ana politikalarımızı kalın çizgileriyle, ana kilometre taşlarıyla kısaca vurgulamak üzere huzurunuzda bulunuyorum.

Sevgili arkadaşlar; bağımsız organlar aslında her vakit vurguladığım üzere Devlet yapısının önemli ayaklarıdır. Yani bir kez daha özetleyelim toleransınıza sığınarak, hoşgörünüze sığınarak. Devlet dediğimiz zaman kuvvetler ayırımı ilkesi yapısına göre Yasama Meclisi, Yürütme, Yargı ve aynı zamanda Devlet adına ve Meclis adına denetleme işleviyle fonksiyonuyla yükümlü kılınmış Sayıştay ayrıca Hukuk Düzeninin

Ülkede uygulanması yönünden polis örgütü ve yine özerk ve bağımsız bir kuruluş olarak Devletin ve Hükümetin hizmetlerinin vatandaşa belirli bir program içerisinde götürülmesinde görevli olan kamu yönetimi ve bu kamu yönetimine, kamu personelinin özlük haklarıyla ilişkisini yani tayin, terfi ve tekziyesi ile ilgili kamu yahut Amme Kurumumuz, Amme Hizmeti Kurumumuz, Kamu Hizmeti Kurumlarımızı içermektedir. Bunlar demokratik hayatın vazgeçilmez temel öğeleridir. Ülkede demokratikleşme sürecinin uygulanabilirliği yönünden bu organların Devlet yapısı içerisinde bir ahenk, bir armoni bir düzen bir koordinasyon içerisinde çalışmalarının büyük bir yeri vardır. Adalet ve hak bütün toplumların ve bütün devletlerin ama özellikle Türk Halkının sosyal hayatında önemli bir yer tutar. Bu nedenle de değişik özdeyişlerimizle ve alışılan bu özdeyişimizler birliği içerisinde örneğin "Adalet Mülkün Temelidir" özdeyişimiz yıllardan beri gerek birey katında, gerek Devlet katında, Devlet olmanın demokratik Devlet olmanın gereğini vazgeçilmez, olmazsa olmazını oluşturur.

Yargı konusuna geldiğimizde, bir ülkede adaletin tecellisi herşeyden önce Hukuk Devletin varlığı ve yokluğu ile çok yakından ilgilidir. Bir ülkede Hukuk Devleti var diyebilmek için yargının etkin bir şekilde çalışmasıyla orantılıdır ki yargı etkin bir şekilde çalışıyorsa, hızlı bir şekilde çalışıyorsa davalar eskilerin deyişiyle müruru zamana uğramadan gecikmiş adalet adalet değildir çerçevesinde yürütülüyorsa o ülkede yargının etkinliğinden söz açabiliriz.

Görünen o ki, yargı konusuna geldiğimizde, görünen o ki bugün, geçmiş konuşmalarda da bahsettiğim gibi, herçeyden önce bir mevzuat dağınıklığı var ülkemizde. Bugün ülkemizde en önemli boşluklardan bir tanesi, gerek 1960 gerek sonrası, gerekse özellikle bizi ilgilendiren husus devlet olmanın başladığı günden bugüne kadar toplumsal gelişmelere, toplumun gereksinmelerine, devlet olmanın getirdiği deneyim ve birikimlere koşut olarak yasama meclisi eliyle veyahut Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler çerçevesinde tüzük yapılması yönünde ortaya çıkan mevzuat, hukukun özünü, ölçeğini, kriterini belirleyen mevzuatta büyük bir dağınıklık vardır. Tekrar Demokrat Parti olarak öneriyoruz. Bu mevzuat dağınıklığını en erken bir zamanda düzenlemeliyiz. Bunu iki örgüt yapabilir, iki kuruluş yapabilir. Ya Başbakanlığa bağlı bir mevzuat birimi ele alır konuyu veyahut yasama meclisi ki bu yasaları oluşturan bir organdır. Bu organ kendi içerisinde ayrı bir birim oluşturarak zaman içerisinde yasalarda meydana gelen sık sık değişimler bir bütünselliğe dönüştürülürler. İkinci nokta, diğer birimleri de ilgilendiren bir husustur. Yargının daha etkin bir zaman çerçevesi içerisinde karar üretebilmesi için, herşeyden önce bu bağımsız kuruluşun alt yapısal gereksinimleri karşılanması lâzımdır. Bugün gözlenen o ki ve yargı organlarıncaya yapılan beyanatlar, yargı yıllarının açılışında ve diğer konularda veyahut organlar arası ilişkilerde görünen o ki, yargı bugün alt yapı bakımından, personel bakımından, araç gereç ve diğer donanım bakımından büyük bir sıkışıklık içerisinde. Yargının, devlet olmanın üçüncü ayağının gerektirdiği bu gereksinmelerini, alt yapısal gereksinmelerini karşılayacak ciddi bir çalışmanın ve bütçelemenin olmadığını bir kez daha bu 1993 bütçe tasarısında gözlemekteyiz ve bundan üzüntü duymaktayız. Aynı şekilde yargıçlık mesleğinin özendirilmesi, bunu Savcılık için de söylüyorum. Özendirilmesi gereğine yürekten inanıyoruz. Bugün yargıçlara ve savcılara verilen ödenekler bu mesleği özendirecek bir nicel ve nitel içerik taşımamaktadır ve yargı bu yönden büyük bir sıkıntı içerisinde.

Eğer bir ülkede adalet olgusuna yürekten inanıyorsak ki inandığımız kanısındaım, buna ters bir değerlendirme yapacak hiçbir arkadaşımın olduğunu hiç aklımın ucundan geçirmiyorum ama bu sosyal istek, bu sosyal değerlendirme uygulamada yan-kısını bulmak zorunluluğundadır. Bugün açılan yargıçlık sınavlarına, savcılık sınavlarına bakacak olursak gerçekten müracaatların kapsamını görüyoruz, deneyimleri görüyoruz ve sonuçta alınan maaş politikasını görüyoruz. Yani bir yargıç efendim...

ZAIM NECATİGİL (Lefkoşa) (Yerinden) - Sınav yok.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Değerlendirme bakımından, doğrudur.

ALİ ONAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hizmet.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Hizmet değerlendirmesi bakımından o açıdan aldım sınav ölçeğini sevgili kardeşim ve teşekkür ederim. Çünkü bir yargıcın, bir savcının Devlet adına görev yaparken, Hukuk Devletini oluştururken karnı tok, sırtı bütün olması lazımdır. Çok rahat olması lazımdır. Çok huzurlu olması lazımdır. Sosyal, ekonomik yaşamı bir güvence altında olması lazımdır. Bunları hep biz Demokrat Parti olarak boşluk olarak görüyoruz ve tekrar öneriyoruz bu zümreyi genel personel politikası içerisinde yeni baştan değerlendirmek lazımdır. Yenibaştan özlük haklarının maaş ve ücretlerini ve diğer gereksinmelerinin karşılanması lazımdır.

Aksi takdirde yargının toplum açısından bugünkü değerlendirmesi ve görünümü arzu ettiğimiz beklenen düzeyde değildir. İşin içeriğine girmek istemiyorum. Bu Yüce Organların bu Meclis kürsüsünden değerlerinin tartışılması veyahut birtakım münferit olaylarla zaten bahsettiğim sorunlar yumağı içerisinde yeni sorunlarla onları karşı karşıya getirmeyi Devlete olan saygımız bakımından, yargıya olan saygımız bakımından, adalete olan saygımız bakımından bugünkü bütçe görüşmesinde gereksiz görüyoruz ama Demokrat Parti olarak da birtakım uygulamaların yakın takipçisi olduğumuzu, bunları yakından izlediğimizi, yargının kendi içerisinde adalet dağıtan, bu organın adalet dağıtımındaki ölçekleri objektif bir şekilde o açıdan bir değerlendirmeye tabi tuttuğumuzu da yine söylemeden geçemeyeceğim. Savcılık da yargının bir parçasıdır. Önemli adımlardan birisidir. Son olaylar göstermiştir ki Savcılık Kurumuyla polis örgütü arasındaki ilişkilerdeki gerekli koordinasyon ve eşgüdüm yoktur. Büyük bir boşluk gördük. Özellikle son olaylarda adeta birbirlerini tamamlayan bu müessesenin arzu edilen ciddi, plânlı, programlı bir yapılaşmaya dönüşmediğini, hatta bir çok ülkelerde olduğunca ilk soruşturmaların Savcılığa bağlı bir birim tarafından yapılmasında da çağdaşlık gereği yarar gördüğümüzü belirtmek istiyoruz.

Denetleme, hukuk devletinin en önemli bir ölçөгüdür. Her vakit burdan vurguluyoruz. Bu devletin ve bu hükümetin en önemli sorunlarının dışında denetleme fonksiyonunun yetersizliğı gelmektedir. Çünkü, vatandaşın anayasal hak arama özgürlüğü vardır diye böyle bir genel ilke vatandaşa bir hak diye verildi diye, idarenin kendi iç denetleme hukukuna saygı göstermesini engellemez. Denetlemeyi biz, boşluğunu bilhassa iki olayda görmekteyiz ve en fazla üzerinde durduğumuz husus, hükümetimizin, idari denetlemede çok yetersiz olduğudur. Yani, parantezi açacak olursak, iç denetleme fonksiyonlarını yürütme yerine bilerek veya bilmeyerek, isteyerek veya istemeyerek yerine getirmediğini her sahada gözliyoruz. İdari denetleme derken biz, hukuk devletinde yürütmenin uygulamaları, hukukun öngördüğü yasalar, tüzükler, yönetmelikler, hatta genelgeler dörtlü ayağın üzerine kuruludur. Kimler uygulayacaktır bunları? Bunları elbetteki yürütme, bakanlıklar vasıtasıyla ve o bakanlıklara bağlı bürokratlar vasıtasıyla uygulamaları gereğı vardır. Bu konuda yürütme, organ bakımından kendi iç yapısallığı yönünden büyük bir boşluk içerisindedir ve bugün bu ülkede birtakım spekülasyonların doğru veya yanlış ortaya çıkışında, birtakım iddiaların ve ithamların ortaya çıkışında, vatandaşın yürütme karşısında eşitlikçi bir muamele görmediğı konusundaki yakınmalarından ki bunların çoğunda çok haklı yönler vardır. İşte yürütme organının, Hükümetin, idari mevzuatı uygulayan bürokratik yapılaşmada, denetleme birimlerinin olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu bir iç yapısal sorundur. İç idari denetlemedir. Ne vardır bugün? Yok, birçok ülkelerde gördüğümüz gibi ne Başbakanlık teftiş kurulu var, ne bakanlıkların kendi yapısı içerisinde uygulayıcı birimler, proje üreten birimler, artı denetleyen birimler diye bir iş denetleme fonksiyonu var. Bu konu, bizce çağdaş, demokratik bir hukuk devletine ulaşmada idarenin en büyük boşluğudur. Ortada yalnız etkinliğini yeterince ortaya koymayan bir maliye ve teftiş kurulu var. O da yetersiz. Yasal bakımından hakları var. Ama işin uygulamada etkinliğı, verimliliğı sonuç alıcı durumlarını gözlemlemekteyiz. Gözlemelemleri olası değildir. Hatta daha ileri gideriz, bugün memlekette vatandaş ve özellikle yandaşlık, Sayın Bakan sen istersen bu iş olur dercesine mevzuat dışında, yasalar dışında, tüzükler dışında uygulamaları bekler durumuna gelmiştir.

Bu boşluk doldurulmalıdır. Biçok bakanlıkların çıkmazında özellikle vatandaşa menfaat dağıtan, yani vatandaşın menfaat dağıtan organlarda bu açıklığı, şeffaflığı, bu idari denetlemeyi yapacak bir örgütlenmeye gidilmesinde Demokrat Parti olarak ivedi, kaçınılmaz bir hizmet olarak görmekteyiz. Bu hizmet yerine getirilmesi lâzımdır. Aksi takdirde idare, yürütme keyfilikten kurtulamayacaktır. Aksi takdirde bürokrasi keyfilikten kurtulamayacaktır. Aksi takdirde memurlarla vatandaşlar arasında ve dolayısıyla devlet ve hükümet ve vatandaş arasındaki sürtünmeler ortadan kalkmayacaktır. Böyle bir denetleme unsuru hem devlete ve hükümete bir ciddiyet, hem kamu yönetimi personeline bir disiplin, iç disiplin, hem de idarenin vatandaşlar karşısındaki uygulamalarında bir eşitlik, bir şeffaflık, bir açıklık, bir saydamlık politikasının görünür özelliklerini içerecektir. Bugün yakındığımız birçok sorunlar, iskânda olsun, konutta olsun, ihalelerde olsun yakındığımız birçok sorunların temelinde bu boşluklar yatmaktadır. İş bu noktaya geldiğinde Demokrat Parti bir idarenin kendi iç yapısındaki iç denetleme organlarını etkin bir şekilde yerine getirmekteki boşlukla karşı karşıya kaldığı gibi, bir de esasında yürütmenin üstünde devlet adına, halk adına, denetleme yapacak olan ve Anayasamızın öngördüğü, anayasal bakımdan Yasama Meclisine ilgili Yasanın çıkarılması konusunda görev verdiği halk denetçisi organının veya alışılan deyişle Ombudsman müessesesinin ivedi olarak oluşturulmasında da biz Demokrat Parti olarak sayısız yararlar görüyoruz. Burada bir yanlış

yaklaşım vardır. Yürütme bu konuya yanlış olarak yaklaşmaktadır. Çünkü ne bakıma yanlış olarak bakmaktadır? Ben yürütme olarak dışardan bir başka örgütün beni denetlemesini uygun görmüyorum havası vardır. Arkadaşlar;...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Kimde bu?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yürütmede. Ulusal Birlik Partisi iktidarlarında. Her vakit bunu gözlemledik, bunu gördük. Çünkü denetlemeden bir kaçış vardır. Çünkü keyfiliğe bir yöneliş vardır, çünkü yasalara, tüzüklere ve yönetmeliklere uygun açık bir uygulamadan kaçış vardır.

Arkadaşlar; yürütmenin az önce vurguladığım gibi kendi iç denetimini yapması...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Nerden yargıya vardın?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Kendi... Efendim?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Yargıya vardın böyle, çok vardın?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Vardım. Vardım bu yargıya. Bende bırakan izlenim, bende kalan izlenim budur. Öyle olmuş olsaydı Hükümet Programınızda da bu konu vardır. Ombudsman Müessesesinin 1990 seçimlerinden sonra kurulan Eroğlu hükümetlerinin, hükümet programına bakacak olursanız hem de yanılmıyorsam altı çizili olarak, ivedi olarak bu Ombudsman Yasasını çıkarılacak diye bir husus vardır ama Ombudsman konusu bugün bu memlekette adeta Cumhurbaşkanı ile hükümetin başı arasında bir polemik konusu yapılmaya çalışılıyor.

Adeta ombudsman konusu gündeme geldiğinde devlet, bu Anayasal Organ olan Organ, Devletin Organı olan bu Organ hükümetin işlerine, yetkilerine sorumluluklarına müdahale edecekmiş gibi bir anlayış vardır. Nerden kaynaklanıyor bu husus. Şundan kaynaklanıyor. Bizde bırakılan izlenim odur ki Hükümet ve Hükümetin Baş, Sayın Baş devlet ve hükümet arasındaki oluşum yapısallığının, ayırım yapısallığının bilinci içerisinde değildir. Yine tekrarlıyoruz devlet bir başsa hükümet onun bir şapkasıdır. Yani hükümetler geçicidir, yürütme geçicidir, iktidarlar geçicidir, uygulayıcılar geçicidir. Ama devlet dediğimiz olgu kalıcıdır. Ve devletin tek ayağı yalnız yürütme değildir, hükümet değildir. Bu nedenle biz Demokrat Parti olarak Anayasanın öngördüğü ve demokrasinin gerektirdiği bu Ombudsman Yasasını önümüzdeki ay içerisinde Demokrat Parti olarak Yasama Meclisinin gündemine getireceğiz. Bu konudaki hazırlıklarımız tamamlanmak üzeredir ve konuyu içtenlikle söylüyorum. Konuyu bir Cumhurbaşkanı bir hükümetin başı arasındaki çözümsüzlüğe uğrayan bir sorunda bir kükük taraf olmaktan ziyade bir devletin gerektirdiği, hukukun gerektirdiği bu memlekette başıboşluğu, keyfiliği ve birtakım uygulamalardaki çarpıklığa çözüm getirecektir. Devletin vatandaş karşısında saygınlığını, demokratik otoritesini açıklığını ve şeffaflığını ortaya koyacak bir uygulama olarak görüyoruz. Ve bu uygulama bugün birçok demokratik ülkelerde yapıla gelmektedir. Komşumuz Güney Kıbrıs'ta da bu uygulama başlatılmıştır, yapılmaktadır ve hiçbir zaman konuyu hiç kimse çıkıp da hükümeti dıştan birisi denetleyemez diye bir anlayış da ortaya koymamaktadır. Allahın Tanganika'sında dahi...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hangi bütçedir şimdi tartıştığınız?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Genel organlar üzerinde döylüyorum. Yasamada... iş denetleme organlarını faaaliyete geçirecek olursak devlet adına, halk adına bu

halktan gelecek olan şikayetleri dinleyecek, değerlendirecek bir Ombudsman Müessesesine bir halkın denetleyicisi müessesesine karşı çıkmazdı, özellikle küçük toplumlarda bireylerin bir birlerini çok yakından tanıdığı devlet, parti ve hükümet bütünleşmesinin son yıllarda dorukta uygulandığı bu ülkede halk adına ki halk demokrasinin temel unsurudur. Demokrasinin en büyük denetleyicisidir. Halk adına bu idari denetlemeyi yapacak bir Ombudsman Yasasının düzenli ve taraflar arasında uzlaşıcı bir şekilde gündeme getirilmesinde sayısız yararlar vardır. Neyi nerden sağlayacağız, ne var? Burda gocunacak bir husus yoktur. Eğer hükümet uygulamalarını yasalara, tüzüklere, yönetmeliklere, genelgelere göre yürütüyorsa böyle bir gereksinme, yani böyle bir kurumun ve bu kurum çerçevesini düzenleyecek yasanın çıkarılmasında sakınılacak bir husus yoktur. Tam tersine sevinilecek bir husus vardır. Evet halkın devlet adına işte benim icraatlarımı bir taraftan önce siz yapıyorsunuz. basın yapıyor. Yasama Meclisi araştırması ile soruşturması ile, Dilekçe Komitesi ile genel görüşmesi ile yapıyor. Bir tarfta da Anayasal Organ yapıyor şeklindeki bir değerlendirme genç devletimizin saygınlığını, demokratik otoritesini vatandaş katında adil oluşunun en büyük bir göstergesi olacaktır.

Ve en büyük yararı bugün çok şikâyet edilen kamu yönetimi lâçkalıktan, keyfilikten, başı boşluktan, verimsizlikten kurtulacaktır. Sizin yararınız olacaktır.

NAZİF BORMAN (Lefkoşa)(Yerinden) - Partizanlıktan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Partizanlıktan kurtulacaktır. Ayırmıcılıktan kurtulacaktır.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - O kolay mı kardeşim? Büyük iş ister.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ama sizi yaşatan, sizi büyüten, size oy kazandıran, sizi iktidarda tutan bütün bu yollar olduğu için ve özellikle 30 bin aileden olan bir toplumda bu bahsettiğim devlet olanaklarını dağıtma konusundaki imkânlarınıza göre vatandaşın siyasi iradesini bahsettiğim birtakım hukuk dışı, çağ dışı, insanlık dışı ilişkiler yumağı içerisinde oya dönüştürme politikası Ulusal Birlik Partisinin temel politikasıdır. Bundan vazgeçilsin. Hukuk devleti bu ülkede uygulansın, açıklık uygulansın, denetleme ve değerlendirme uygulansın. O vakit göreceğiz iktidarda olan bu partinin durumu ve tutumunu.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Dün zaten İskân Bakanı ikrar etti konut listelerini bile parti meclisinde hazırladılar.

MUSTAFA ADAOĞLU(Devamla) - Evet işte onu söylüyoruz Sayın Nazif Borman.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Bütün hepsinin grupta hazırlandığını dün kabul etti.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Parti başka, hükümet başka, devlet başka.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Devlete, özal top atar hergün, bize devamlı. Yıkacak bizim devleti.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Evet ama Ulusal Birlik Partisinin özellikle bu aşamadaki uygulaması parti, hükümet devlet bütünleşmesidir. Bir nevi totaliter bir rejimdir.

Arkadaşlar; idari iç denetleme ve Anayasanın öngördüğü Ombudsman müessesesi konusundaki kalın çizgilerimizi ortaya koyduktan sonra bu boşluğu Demokrat Parti olarak doldurulması konusundaki yasa önerimizi yakın bir gelecekte Meclis genel Kurul gündemine sunacağımızı, kamuoyunun tartışmasına açacağımızı bir kez daha anımsatırken, denetlemenin ikinci boyutu olan mali denetleme hakkında genel görüşlerimizi söylüyoruz.

Sayıştay biliyorsunuz Yüce Meclis adına bütçenin uygulanmasında, yasalara göre, tüzüklere göre uygulanmasında devlet adına mali yönden denetleme yapan bir organımızdır. Bu organımıza hepimizin olduğu gibi Demokrat Parti olarak saygımız sonsuzdur. Sayıştay dosyaları konusunda günü geldiğinde konuşacağız. Şu anda bu genel görüşme içerisinde içeriklere girmekte yarar görmüyorum. Ama bazı gözlemlerimiz var ki bir başka ülkede bu uygulamalar olsa gerçekten o hükümet bu konular üzerinde çok ciddi düşünmesini bilir kanısındayım. Geçen görüşlerimizde de söyledik. Bu memlekette bir Turizm Dairesi Genel Müdürünün bazı uygulamaları ve tasarrufları oldu, bazı sıkıntılar gündeme geldi, içeriklerine detaylarına girecek değilim. Ama Sayıştay bu konuda rapor düzenledi, Savcılık bu konuda bazı mütelâalarda bulundu, idare Meclisinde bazı değerlendirmeler yapıldı, ama sonuçta, sonuçta ne kadar acıdır ki biz kişilerle uğraşmıyoruz, kişilerin kişilikleri ile herhangi bir sıkıntımız yoktur. Bu küçük toplumda hepsi tanıdığımız, arkadaşlarımızdır, dostlarımızdır, kardeşlerimizdir.

Ama kişilerin ötesinde devlet yüceliğini ve saygınlığını ve yürütmenin ciddiyetini ve küçük ölçekten bir mihenk taşından geçirecek olursak görürüz ki tüm bu oluşumlara karşı bugün bu organın başında yine hiçbir değişiklik yapılmamış, hiçbir şey olmamışcasına, hiçbir şey yapılmamışcasına, yani müdürlük mevkiine devam edilmektedir. Bunlar çok düşüncürücüdür arkadaşlar. Kaldı ki idare her vakit yazılı kurallara da hukuk bakımından gereği vardır. Ama idarenin özellikle değerlendirmesinde çok yetkili olduğu bu sahalarda en küçük şaibelere dahi müesseselerin ve devletin ve hükümetin etkinliği, güvenilirliği ve saygınlığı bakımından çok duyarlı kılınmayı gerekli kılar. Biz ise birçok olayları zamanın unutturan denizinin girdabına attık ve bıraktık. Nasıl olsa basın 3 gün yazar, bir muhaleft sözcüsü 3 sözcükle bunu kayıtlara geçirir veyahutta seçimden seçime konu gündeme getirilir. Varsın desinler, varsın söylesinler. Zaman bunu unutturur, aşındırır, güncelliğinin aktüalitesini ortadan kaldırır. Biz yine yürüdüğümüz yolda yürürüz. Kendi dostlarımız kim ne derse desin kollarız, kendi yandaşlarımızı koruruz felsefesi egemen olur. İşte bu genç devleti yıpratır. Bu genç devletimizi kamuoyunda sıkıntıya sokar. Tekrar altını çiziyorum. Saygınlığını azaltan nedenler bu tür tasarruflardan kaynaklanmaktadır. Biz Sayıştayın Yasasının kendisine vermiş olduğu yetkiler çerçevesinde görevlerini hiçbir çifte standart gözetmeden "a"dan "z"ye kadar uygulanmasından yanayız. Bugün bu konuda son zamanlarda bankaların denetlenmesi konusunda gündeme gelen bazı sıkıntıları, bazı Yürütme ile Sayıştay arasındaki bazı değerlendirme farklılıklarını, öyle demek istiyorum. Yürütmenin yeni baştan gözden geçirilmesi, yeni baştan konuya yaklaşım içerisinde olmasını davet ediyoruz. Kamunun yararı olduğu konularda kamu adına, bu kamu kuruluşları adına denetleme yapılmasından yanayız.

Fakat Sayıştay ile Yürütme arasındaki denetleme ölçek-
lerinin ve ölçütlerinin belirli objektif kriterlere,
ölçeklere dayandırılması ve bu konuda gerekirse
karşılıklı bir değerlendirme standart, ölçüt
değerlendirmesini yapılmasının da yararlı olacağı
görüşündeyiz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Kooperatif-
lere karışırlar. Vakıflar Bankasına karışmazlar. Dava başka.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Evet, evet. Günü geldiğinde
dediği gibi Sayın Hacıahmetoğlu'nun kişilerin gözüne, başına
bakarak, kişilere karşı duydukları sempati ve antipatilere
göre yahut parti için bazı politik tasarruflara göre gün
gelir bu partiler de olduğu gibi uygulayıcılar aynı
zamanda dönerler kendi kendilerini denetlerler, raporlar
tanzim ederler. Ama ne yapılırsa yapılsın bazı
şeylerin farkında değilmişiz gibi arkadaşlar.

Arkadaşlar; bilmiyorum size söylemiyorlar mı yani bu görüşlerin toplum katında biz geziyoruz, eskiden beri köyleri, kentleri. Dip Karpaz'dan bilmem Yeşilirmakla kadar nasıl görülüyor bu görüşler, halk nasıl yargılıyor, nasıl değerlendiriyor, nasıl kokular çıkıyor bu konularda. Daha geçenlerde bir Ziyamet Köyüne gittiğimizde kooperatifler konusunda bir vatandaşın yapmış olduğu yakarışlar ortaya koymuş olduğu bazı görüşleri ibret ve üzüntü ile izledik.

Arkadaşlar; uygulayıcı hiçbir zaman denetleyici olamaz. Bakanlığım döneminde de Sayın Başbakanla anlaşamadığım noktalardan bir tanesi buydu. Biz uygulayıcı birimler kalkıp yeni baştan, kendi kendilerini denetleyemezler diyoruz. Uygulayıcı bağımsız bir organ yahut da eğer iç denetleme ise o yapı içerisinde ayrı bir organ denetler ama uygulayıcı hem yürütmeci olacak, hem kararı verecek, hem de arkasından bu doğru mu yanlış mı yaptık diye soru sorduğunda zaten icraatı yapan kişi kendi kendini nasıl denetleyecek? Denetleme nosyonunun, denetleme kavramının içeriğine uygun değil.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Bize ne yapmadılar onu?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Hacı sen...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Senin okkan ağırdı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Sen kamuoyunun vicdanında anlatabildim mi?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Allah var Allah.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Aklanmışsın. Allah indinde de, kamuoyunun vicdanında da aklanmışsın. Onun için gene tekrar söylüyorum. Bir kez daha söylüyorum. Öyle olaylar var ki sonra gerek denetlenerek, gerek yargı organımızda cezalandırılır, kamu vicdanında aklanır.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Ne yürümezler Vakıfların üstüne şimdi? Ne yürümezler?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Öyle olaylar var ki mahkemede yargılanan insanı cezalandırır ama kamuoyunda aksın. Mühim olan bu ikisinin bir bütünlük içerisinde değerlendirilmesi konusudur.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Çünkü veren kendiler.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Arkadaşlar; iç denetleme ve değerlendirmeye geldiğimizde hemen ona bir koşut olarak Kamu Hizmeti Komisyonu, Anne Hizmeti Komisyonu konusundaki görüşlerimizi de belirtmekte yarar vardır. Yürütme ile bu kuruluş arasında da zaman zaman uyumsuzluklar, zaman zaman yakınmalar, zaman zaman serzenişler ve zaman zaman değil genelde bugün kamu yönetimi sisteminin lâçkalaşmasında, bozulmasında etkinliğini, verimliliğini, sonuç alıcı hizmet götürmedeki gecikmişliğinin gerekçesi çoğu kez Kamu Hizmeti Komisyonuna atfedilmektedir. Yani bürokrasi işlemiyor, eh ne yapalım?

Atama bizde değil, terfi bizde değil, tekziye bizde değil, cezalandırma, ödüllendirme bizde değil. Yani alışılan deyişle davul başkasında, topuz bizde yahut topuz başkasında davul bizde, diye çok basit bir benzetime götürülmektedir. Bu çok yanlış bir yaklaşımdır. Neden? Birkaç somut olayla konuyu değerlendireyim. Bugün kamu yönetimi tarafından atanmayan birçok çalışmamız vardır. İşçi kadrolarımız vardır. Değil mi efendim? Bu kadroların hizmetlerinde etkinlik mi oluyor, verimlilik mi oluyor, disiplin mi oluyor?

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Niçin olsun?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Niçin olsun? Çünkü zaten bunların atanmasının hangi kapıdan geçtiği belli.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Listeler hazır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bugün Çalışma Dairesi çalışmamaktadır. Radyolarda, televizyonlarda işçi bulma konusunda ortaya atılan isimler aranıp da kendilerinin bulamadığı bazı iş sahalarında. Yoksa buldukları böyle bir açıklığa götürülmüyor.

Alınız Turizm işletmelerini, alınız Bayındırlığı, alınız Karayollarını ne kalmışsa hepsi küçülmüştür. Görelim verimliliklerini, görelim etkinliklerini, görelim uygulamaları ve yakındıkları disiplin anlayışını. Biz kişilerle uğraşmıyoruz. Ali'lerle, Mehmet'lerle. Onların nafakası ile geçimleri... şahıs bazında demiyoruz. Bizim anlatmak istediğimiz genel yapıdaki bozukluktur. Eğer bu ülkede ben bu işe şu bakan, şu milletvekili, şu örgüt başkanı yerleştirdi olayına saklanıp amirine, altına, üstüne bu havaya basan bir yapılaşma zihniyeti içerisinde bir yerlere varamayız. Onlar oy atabilir. Tekrar söylüyorum. Bu insanlar bu partiye oy verebilir. Mümkün. Fakat bir kere daha söylüyorum. Bir partinin oy oranının artışı demek o memleketin büyümesi, o memleketin kalkınması, o memleketin etkin bir idare ile yönetilmesi anlamına gelmez. Özellikle küçük bir toplum yapısı içerisinde aldığımızda bu oluşumu. Bunun ne anlama geldiğini hepimiz bir birimizden daha iyi biliyoruz. Bunları küçük polinik için ortaya atmıyorum. Çünkü bu devletin muhalefet ve iktidarda olan sahipleriyiz. En nihayet yurttaşları olarak sahipleriyiz. Gelin bu zihniyetlerden vazgeçelim diyoruz. Bırakalım. İşte TKP tenkit ediyor da o da ortak oldu da o da Salamis'i aldı gibi birtakım yanlış bir uygulamayı, münferit bazı uygulamaları örnek göstermek sureti ile doğru elde edemeyiz. Yanlışın doğru çıkmaz. Yanlış örneklere ve emsallere bakarak kendi yapmış olduğumuz yanlışlara özür bulmak mümkün değildir. Kendimizi tatmin etmek mümkün değildir arkadaşlar. Ve bugün kamu yönetimi gerçekten etkinliğini yitirmiştir. Kamu yönetimi, o yönetimi bağlayan yasalar ve tüzüklerin dışında yani yasalara, tüzüklere uygun olarak hükümetin halka hizmet götüreceği olan bu yapı ancak bazı memurların kendi kişisel vicdanlarına, dünya anlayışlarına, kişisel çizgilerine kalacak kadar bireyselleşmiştir.

laşkalaşmıştır ve hükümetin kendisi ne kadar iyi niyetli arkadaşlar oluşursa oluşsun eğer ne kadar birikimli, deneyimli arkadaşlar tarafından oluşursa oluşsun. Halka hizmetleri götürecektir olan halkın eli, ayağı, gözü olacak olan kamu yönetimini biz partizanlıkla, ayırmacılıkla, riyakatlı değerlendirme yapmamakla bir noktaya gittikten sonra o bakan yahutta o bakanlık : arzu ettiği hızlı ve etkin verim alıcı sonuçlara ulaşamaz. Kendisi ne kadar inançlı, bilgili ve deneyimli olursa olsun bu yapılaşma içerisinde... ve bunu gözlemliyoruz. Bunu yaşıyoruz. Geçen sene de yaşadık. Memurların saat 17.00'de paydos etmesi lazım. İşçiler saat 16.00'da kıy mesaisinde. Sayın Başbakan iyi niyetli bir belge yayınladı. Dedi ki memurlar da zamanında bakanlıklar vasıtası ile paydos saatinde çıksınlar. Söyledik o zaman da. Sayın Başbakan uygulatabileceğiniz bir genelgeyi gündeme getirmeyiniz. Çünkü otoriteniz zayıflayacaktır. Demokratik otoriteniz zayıflayacaktır. Ve burda size ilk gelecek olan tepki kendi yandaşlarınız olan memur kısmından gelecektir. Arkasından 15 gün geçti. İlk iki, üç gün bu zaman uygulaması konusundaki doğal, genelge uygulanabilir gibi görüldü. Ama üç gün sonra eski hamam, eski tas uygulamalara devam edildi ve sonuçta görüldü ki bu genelgenin uygulanmasına riayet etmeyen en büyük kesim Partiye çok yakın olan memur kesiminden gelmiştir.

Ve sonuçta ne oldu? Yine dört buçuklardan vesaire. Kaldı ki konu dört buçuk, beş konusu bana göre bir ciddiyet konusudur, ama esas bu sekiz saat içerisinde verimlilik ne, etkinlik ne, proje nedir? Yani bunun da neticesini değerlendirmek ne, bunun gerekçesi de eğer dersiniz ki bir bakanın yetkisi yoktur tavsiye edecek, ihtar verecek. Zaten öyle bir yapılaşma ki bugün o yetkiyi de verirseniz bunu yapacak olan bakan da Bakanlar Kurulunda kalamaz. Bu partinin yetkili organları ve Bakan arasında çatışmalar çıkar. Çünkü yapılaşmanın kendisi bozuk A'dan Z'ye kadar. Kaldı ki sorarım burda bugün Amme Hizmeti Komisyonuna 8000 tane kamu yönetimi personeli var bu ülkede. Ortalama şu kadar da devlet işçisi 2000. 10.000 değil mi Sayın Maliye Bakanı dostum.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)
11.000.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - 11.000. Bu 8000 kamu yönetiminden öğretmeni ile vesairesi ile. Uzatmayalım konuyu kaç memur yakınıyor disiplin yoktur diye ve disiplin olmamasının gerekçesini de yetkilerle denetlenmemiş olmamızda buluyoruz. Kaç memuru biz teksiye edilmek üzere veya tartışma yapmak üzere, araştırma yapmak, interlik yapmak üzere; ki interlik kendi yetkileri içerisinde; Amme Hizmeti Komisyonuna havale ettik de bu komisyon bunlara karşı ilgisiz kaldı, kayıtsız kaldı? Yahut bu disiplini biz uygulamak istedik de disiplin kovuşturması açtığımız kişileri ilgilenmedi? Bilmem istatistikleri. Benim bildiğim işler belki ayyuka geldikten sonra, çığrından çıktıktan sonra, kamuoyuna mal olduktan sonra, ki bazı münferit olaylardır. O halde arkadaşlar disiplin işi denetleme ile olur. Disiplin kamu yönetimi personelinin devletin memuru olduğu zihniyetini belirtmek olur. Disiplin siyasi atamaları, yani üçlü kararname ile atamalar konusunu gündemden çıkarmakla olur. Onu minimize etmekle olur.

Yani klasik bir bilgidir. Her Bakanlıkta devletin sürekli-
liğini, hizmet bakımından devam ettiren bir müsteşar
olur, bir de o bakanla gelip giden bir özel kalem müdürü
şeklinde bir durum olur. Biz bugün bütün bakanlıkları
siyasi mevkilerle doldurduk ve bu siyasi mevkiler otomatikman
iktidar partisi yapısallığı içerisinde en alttan en üste
kadar değişik kombinezonlar ve ağlarla örülü olarak bir
partizanlık yuvasına götürdük. Çünkü ordaki kişi zaten
kendisini orda gelişinin gerekçesi devletin memuru olduğu
için değil, o partiye yakın bir memur olduğu için gelmiştir
ve ordaki başarısının bir ölçüğü de ne kadar partiye
oy toplayabilme konusundaki etkinliğine veyahut ne kadar
ilerde o partinin adaylık konusundaki potansiyel güç
olma durumuna bağlıdır. Arkadaşlar; işte Kamu Hizmeti
Komisyonunun biz gerekliliğine inanıyoruz. Ama karşılıklı
yürütme ile Kamu Hizmeti Komisyonu karşılıklı oturur,
bu konuda diyaloglar kurar ve değerlendirmeler yaparsa
da bunun yararlı olacağı kanaatindeyiz. Ne hizmetiçi
eğitim olmadığı bir oluşumda, bir yapılaşmada bazı hizmet
şemalarının adeta şahsı gösterecek kadar önyargılı olduğu
bir yapılaşmada bu bütün kamu yönetimindeki sıkıntıları,
özlük hakları bakımından bağımsız bir organ, özerk bir
organ olan Kamu Hizmetine atfetmek bizce insafsızlıktır. Belki
Kamu Hizmeti Komisyonunun varlığı en azından bazı memurların
ümit edebilme kapısından birisi olması bakımından da
yararlıdır diyebiliriz bugünkü durum çerçevesinde.
Arkadaşlar; son olarak arkadaşlarımız bu konuda konuşacaklar.

Ama polisin de içinde bulunduğu koşulları biliyoruz, araç bakımından, gereç bakımından, bina bakımından, donanım bakımından, personel yönünden bu konuları Sayın Hacıahmetoğlu kardeşim gündeme getirecek, onun için ben ona başlıklar üzerinde duruyorum. Kısaca arkadaşlar bağımsız organlar devletin vazgeçilmez temel organlarıdır. Demokratik hayatımızın güvenceleridir. Hukuk devletinin gereğidir. İdarenin, keyfiliğine partizalığına ve birtakım özel tasarruflara karşı toplumun emniyet subaplarıdır. Biz Yargının bir adalet bakanlığı içerisinde örgütlenmesinde, denetlemenin yalnız yararlı denetim şeklinde değil, devlet adına ombudsman Anayasanın öngördüğü Ombudsman müessesesinin, yasanın gündeme getirilmesi ki getireceğiz biz onu diyoruz. O yasanın çerçevesinde idarenin halk katında denetlenmesini, bireylerin devlet ve hükümetle olan ilişkilerindeki yasal haklarının korunmasında eşitlikçi bir anlayışlar muamele gördüğünün bir göstergesi olmak yönünden yararlı görülüyor.

Kamu Hizmeti Komisyonunun varlığına yürekten inanıyoruz ve bu günkü kamu yönetiminde ortaya çıkan sıkıntıların temel nedeni Kamu Hizmeti Komisyonundan kaynaklanmadığını, idarenin keyfiliğinden, partizanlığından, siyasi mevkilerin enflasyonundan ve kendi iç denetleme organlarının yetersizliğinden ve örgütlenmediğinden kaynaklandığı görüşündeyiz. Bu görüşler içerisinde Demokrat Parti Sayıştay Bütçesine olumlu oy verecektir, diğer müesseselerin varlığına, yüceliğine, tekrarlıyorum, demokrasinin gereği yürekten inanmakla beraber, bütçeye konan ödeneklerin, bahsettiğim kuruluşların polis olsun yargı olsun, efendim Amme Hizmeti Komisyonu olsun bütçeye konulan tahsisatların...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANİ SALİH COŞAR (Yerinden)
Amme Komisyonuna da az koyduk?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bu örgütlerin kendilerine yasaların ve Anayasanın öngördüğü hizmetleri götürmekte

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Amme Hizmetleri...

MUSTAFA ADOĞLU (Devamla) - Alt yapısal gereksinimleri karşılamak yetersiz olduğu gerekçeleriyle olumsuz oy kullanacağımızı Yüce Meclisin bilgisine sunar, hepinizi saygılarımla selamlarım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu Teşekkür ederim. Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu. Siz polis üzerinde zannediyorum konuşacaksınız, polis üzerinde. Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Kamu Hizmetinin bir isteği yok. Yeni binaya taşındı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Onların istemesi bizim istememiz anlamına gelmez. Biz onlara bağımlı olarak politika ortaya koymuyoruz ki.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Sen de talep etmedin komisyonda.

BAŞKAN - Evet.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hangisi kabul edilsin Sayın Coşar, hangisi?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Kamu Hizmetinin bir eksiği yok.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Herdaim bu kürsüden söylediğim bazı kelimler vardı, toplum içerisinde köklü kuruluşlar vardı, bunlar değerlerimiz derdim. Kocperatif Merkez Bankası, Vakıflar İdaresi, polis idaremiz bunların üzerinde hassas olalım, bu değerlere en ufak leke gelmemesine çalışalım. Maalesef ve maatteessüf polisimizde de biz Demokrat Parti olarak polis idaresine güvencemiz sonsuzdur. Fakat eğitimin olmaması, daha efendim nakil güvencesinden yoksun, araç-gerecin olmaması polisin tamamı ile hukuk düzeni ve iç asayişini sağlayamaz durumda geldiği apaçık ortada, apaçık, bunu kimse inkâr edemez. Geçen günkü olay, İçöz davasının da üzerine titrediğimiz bu kuruluş bir yara almıştır. Neden? Efendim polis sayısı yok, polise orda görev yaptırılmadı, polise gerekli imkân verilmedi ve ne oldu? Kaçma olayı oldu. Hem polis, hem de efendim bu tarafta hepimizi üzen bir olayla karşı karşıya geldik.

İşte ben her zaman bunları söyledim. Bu kuruluşlara değer verelim.. Bu kuruluşlar hükümetler, Sayın Adaoğlu güzel söyledi; hükümetler dedi başta bir şapkadır, devlet bir kafadır. Devlet kalıcıdır. Bunlar toplumumuzun, bunlar mühim değerlerdir. Büyük değerlerdir. Bunların üzerinde hassas olalım dedik. Maalesef işte Vakıflar idaresi olay meydana. Vakıflar Bankası denetlenmemesi için ellerinden gelen her şey yapılıyor. Sayıştayın yetkileri alınıyor. Kooperatif Merkez Bankasında, yetki olmamasına rağmen derhal Kooperatif Merkez Bankası denetleniyor ve ne oluyor? Hiçbir dönemde olmayan bir sebepten tamamıyla affedersiniz, orada ne söyleyeyim bir kelime bulamıyorum, bir yönetimle karşı karşıyayız. Sayın Coşar'a soracağım şimdi, memlekette hakikaten kendisinin direyetli bir arkadaş olduğuna biz ne şeysek de inanabilirim. Şimdi Sayın Coşar ne yaptı? Maliye Bakanı, Sayın Coşar Maliye Bakanı. Başbakana sorumlu. 2,5 trilyon ensesinde yüklü. Kendi partisi hesap sormaz. Gerçi o partide hesap sorulmaz. Hesap sorar, bu tarafta muhalefet hesap sorar. Sayın Atalay derhal karşısında durur, kılıç elinde diyor yasalara uygun hareket etmedin. Etmemişse derhal hesap sorar. Niye Sayın Coşar, üstelik seçilen ve gelen. Seçilen ve gelen bir arkadaşımız. Oraya seçilip de gelen bir arkadaşımız. Bu kadar seçenlerin denetimi altında üstünde tekrar Sayıştay kendisini denetler. Kooperatif İşleri Teftiş Kurulu Başkanı. Hem teftiş edecek, hem de icranın başı olacak. Olay karşımızda. Söyledik, söyledik cevap veremediler, ne yaptılar? Şimdi ticaret kurdu, ticaret olanakları sağlandı. İstifa ettirildi. Aynı görevde yine tutuldu. Yani bunları yaparken, üzülmedik mi ve beyler mücadelemizin sonu sıfır. İnşallah Allah beni yalancı çıkarmasın. Çocuklarınız bulacak bu acıları. Sizlerin de evlatlarınız bulacak bu acıları. Bu değerleri

yozlaştırmayın dedik. Maalesef olmadı. Vakıflar'da da aynı. Vakıflar'da niye yürüdünüz benim üzerime? Tertemiz insanım, üzerime niye yürüdünüz? Kuvvetime ve siyasal gücüme yürüdünüz. Siyasal olmadınız ama siyasal gücüme yürüdünüz. Kanunsuz, haksız şekilde basiretsiz çıkardınız bizi. Basiretsiz. Bir siyasinin basiretsizliğini kim tespit eder arkadaşlar? Halk tespit eder. Sayın Salih Coşar'a yarın sene sonunda seçime girdiğimizde halk diyecek ki Sayın Coşar veya Sayın Hacıahmetoğlu seni beğenmedim oy vermeyecek bize. Siz Hükümet olarak Kooperatifler Yasası tahtında, Kooperatif nizamları tahtında benim basiretli olup olmadığımı değil, hırsızlık, suistimal yapıp yapmadığıma bakacan. Suistimallerim varsa tamamdır, derhal Savcılığa verecen ve orda biz de anlımıza o lekeyi yapıştırıp evimize kapanırız. Ne yaptınız? Titrediniz. Çünkü topluma hizmet aşkı vardı. Bugün makineleşmiş tarım varsa benim eserimdir. İftihar ederim %9'la 400 bin liraya traktör verdim bugün. O zaman faiz %8'di. Şimdi nerde bulacaksınız? Şimdi nereden alacak? Alacak olanı göster. 200 milyondur bir traktör. Demek ki bu toplum, kırdım o kilitleri, o demir kilitleri kırdım ve topluma kredi kapıları açtım. İftihar ederim birşey yaptım.

Siz beni basiretsiz çıkardınız ve ne kadar acıdır ki basiretsizlik yalnız Hacıahmetoğlu'nda toplandı, aynı arkadaşlar çok güzel bakandırlar, kooperatif nizamlarını da bilirler. İçimizde olan birini bakanlığa gelir, Sayın Hasipçöglü. Güya yalnız tek başına Hacıahmet imza ederdi de verirlerdi parayı. E, kooperatif nizamlarında komitenin en az %50'sinin kararda olumlu oy vermesi lâzımdı o kredinin onaylanması için. Bunu onaylamayan ve verilen bir kredide, onaylanmayıp da verilen kredide müdür suçludur. Sayın Coşar Bakan olarak bir yazı göndermezse...

BAŞKAN - Sayın Hacıahmetoğlu polis üzerinde konuşacaksınız.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ediyorum efendim, dönüyorum.

BAŞKAN - Lütfen gelin efendim mevzunuza.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Dönüyorum. Derhal o suçludur. Onun için burada yapılan, işte bütün bu değerlerimize ki toplumumuzun malıydı. Kooperatif bugün kimyevi gübrede 18/46 istenilene verildi, ambarda tutuldu, Mustafa Hacıahmetoğlu, Sayın Kilecioğlu geldi, Sayın Cumhurbaşkanının resepsiyonunda şahısları çağırdım, yüzlettim, Ankara'ya gittiğimizde söyledik ve kabul ettik. Yüzyüze geldik ve kimyevi gübreler Mustafa Hacıahmet için tutuldu ve Sayın Zaim Necatigil için tutuldu ama öbür tarafta Sayın Coşar'a verilmedi.

BAŞKAN - Evet efendim. Mevzuya girelim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Aynı olay karşı, Poliste de şimdi memlekette huzuru, hukuk düzenini güveni, asaişi sağlayan bir polis teşkilatımız var. Bu polis teşkilatının bugün, bu çocukların, bizim evlatlarımız,

Rum plisinin bize yaptığınız olaylar vardı, neler yapardı? Şimdi bizim çocuklarımız kimin çocuğu? Bizim çocuğumuz bu çocuklar.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - İşte devlet adamı böyle konuşur.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Bu çocuklar ne yaptı? Bir ay, iki ay alındı, eğitime alındı ondan sonra göreve getirildi. Zaim Necatigil siz beceriksiz adamsınız, uçak süremezsiniz dedim, Sayın Zaim Necatigil de bana diyor ki, efendim niye beceriksizim, uçak sürenler tenden zeki mi? Beni eğitti mi der Necatigil kardeşim.

ZAIM NECATIGİL (Lefkoşa) (Yerinden) - Keşke mahkemeye gitseydin de temizleseydin bu işi. Şimdi burada söylemenin en anlamı var?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Beni eğittin mi diyor Necatigil kardeşim. Ben uçak süremezmiyim, eğitim yaptırdın mı bana der. Polise siz eğitim yaptırdınız mı? Hiç olmazsa narkotik şubesi, cinayet masasını, efendim adli şübeyi gönderip İstanbul gibi kalabalık yerlerimize gönderip bu çocukları orda eğittiniz mi? Yok. Ne yaptınız? Geçen sene iki tane polis akademilerine giden çocuk için 10 milyon para koyduk. Aracı yok, eğitimi yok. Dolayısıyla o kuruluşu da toplumun gözünde görev yapamaz duruma getirdik.

işte verdiğiniz değerler önem sizin. Bizim polise güvenimiz sonsuzdur ama Hükümetin gerekli imkânı ve ödeneği vermediğinden dolayı buna da ret oyu vereceğiz.

Savunma; savunma Anavatan bu savunmayı yapacak size ilelebet, Rum tarafına bakın, bu Mecliste söyledim, siz tasarruf seferberliği getirin. Her bakan iki buçuk milyon, ikram-izaz parası koyun 300 milyon. Ben orda güvenlik kuvvetlerine bir yardım yapabilirdim bu parayla ki var mı bir kuruş bizim savunmada katkımız bu savunmaya? Sayın Bakan yalnız Savunma Bakanı, ama bu bir tarafta güvenliği Anavatan yürütür ve Rumlar her gün karşımızda silahlanmakta, her gün modern silahlar almakta ki biz diyebildik mi biz de tasarrufumuz var ve bu savunmaya da bir şey katılımımız olacak?

Onun için bizim Demokrat Parti olarak değerlerimizi yczlaştıran, topluma mal olan değerlere imkân, görev yapmaları için imkân sağlayamayan, sağlamayan Hükümetten dolayı bunlara da ret oyu vereceğiz, polise de güvenimiz sonsuzdur. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hacıahmetoğlu.
Buyurun sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bütçe görüşmeleri başlayalı beri ilk kez sabah mahmurluğu içinde de konuşmak nasip oldu bize. Bugün böyle münasip görüldü. Program...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Zinde.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Program oldukça geniş, fakat Bağımsız daireler, özerk daireler. Dolayısıyla yanıt alma, söylediklerimize yanıt alma da kolay değil, mümkün değil. Gönderme yapacağız. Hükümetin tabii mahkeme adına bize, mahkemeye getirdiğimiz eleştiri için de yanıt vermesi mümkün değil.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)
- Rücut eden varsa gönderme yapın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Biz onun için gönderme yaparak Hükümette rücu edebileceklerimizi Hükümete yönelterek eleştirilerimizi ve önerilerimizi yapmaya çalışacağız. Bugün Mahkemeler, Hukuk Dairesi, Polis, Sayıştay Başkanlığı, Kamu Hizmeti Komisyonu ve Savunma Bütçesi görüşülüyor. Ben, Sosyal demokrat Parti adına bu departmanların, dairelerin tümüne yönelik eleştiri getireceğim. Bir kez konuşma yaparak sözlerimi tamamlamış olacağım. Öncelikle mahkemelerden başlamak istiyorum.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)-
Yeni kamera ile çekiliyorsun Ergün.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Maşallah, maşallah. Hükümetten mi? Son zamanlardaki BRT'nin size olan desteği nedeni ile hediye mi ettiniz? BRT yazıyor üzerinde de, UBP'nin

borazanı diye yazacak değil ya. Tabii ki BRT yazacak, şekil olarak öyle yazacak. Bizim temennimiz, hep de o temenni yapıyoruz, öneride bulunuyoruz. Bayrak Radyo Televizyon Kurumu bunun gibi daha çok, daha güzel, daha yeni, daha çağdaş, modern kameralar da olsun. Yani gözümüz yok istiyoruz, destekliyoruz ve işte mesela Meclisteki görüşmeleri, tartışmaları yansıtın dediğimiz zaman, bize, bir kameramız var, hangi bir yere gideceğiz, orda bayram var, burda da Meclis. Bayramı tercih ediyoruz demesinler. Bayrama da gitsinler ama, Meclise de gelsinler. Çünkü Meclisteki tartışmalar da kamuoyuna yansımak içindir. Kendi aramızda yapmak için değil. Bu nedenle biz memnun oluyoruz yenilik gördüğümüz zaman onu teşvik ediyoruz. Hoşumuza da gidiyor.

Mahkemeler bugün sıkıntı içindedir. Eskiden milletvekili olarak bizim yaptığımız eleştirilere büyük bir hassasiyet gösterilir, önce yargıçlardan, sonra Yüksek Adliye Kurulundan, daha da olmazsa Barolardan, Barolar Birliğinden tepki gelirdi. İşte nasıl olur da siz kalkar Mecliste mahkemelere, yargıçlara veya Hukuk düzenimize böyle bir eleştiri yaparsınız diye hoşlanmazlar, bize saldırıda bulunurlardı. Tabii ki iş artık günlük olay haline geldi. Yani mahkemelerde yaşanan sıkıntılar günlük olay haline geldi. Bu kadar basına mal olunca, kamuoyuna sorunlar mal olunca da artık bizim yanımızda kendileri de müesseseler olarak eleştiri getirmeye başladılar. Hem komitelerimizde eleştiri getirmeye başladılar, hem basına aleni demeçler vererek sorunları dile getirmeye başladılar. Peki, ne söylüyorlar? Şimdi mesela, örneğin, Barolar Birliğinin geçenlerde sayfalar dolusu açıklaması vardı. Neler söylüyordu Barolar Birliği Başkanı? Okuduk, takip ettik. Bizim geçmişte söylediğimiz ve bize bunları söylediğimiz için hücum etmeye kalktıkları sorunları dile getiriyorlardı. Mahkemelerde büyük gecikme var.

Biz bunu söylemedik mi daha önceden? Evet, doğru bir eleştiri, mahkemede tıkanıklık var. Davalara yıllar süre sonra gün verebiliyorlar. Oysa adaletin tecelli edebilmesi için şart, kendileri de, yargıyı oluşturan avukat, savcı ve yargıçlar da bunu çayet iyi biliyorlar. O zaman bu sorun nerden kaynaklanıyor onu bulmak ve çözmek gerekir. tabii iş bu şekilde sıkıntıya girince, yani davalara gün verme olanaksızlaşınca ne getiriyor, arkası ne getiriyor? Aynen gümrükte koyduğunuz formaliteler sonucu, devlet olarak getirdiğiniz formaliteler sonucu ne getiriyorsa, yargıda da o gelecek. Yani gümrükte bir ithalat yapılabilmesi için 25 tane form dolduracaksınız, yine de binbir zorlukla karşılaşacaksınız, yine de bütün formaliteleri yerine getirsen de o memurların iki dudağı arasında kalacak kaderin o zaman o memurlar bazı sakat, yanlış yollara sapıyorlar ve gümrük düzeni bozuluyor,, kalbura dönüyor. Yargıda da eğer bir tıkanıklık varsa, eğer gün verilemiyorsa, eğer mahkemenin oturacağı salonu yoksa, eğer icra memuru yoksa, icra yapacak memur yoksa, tebliğ memuru yetersizse, tebliğ memurunun küçük motosikleti bile sorun oluyorsa ve Meclise tebliğ memurlarının, icra memurlarının motosikletlerinin sorunu, hatta motosikletleri birkaç tane olan o motosikletlerin benzin sorunu gelebiliyorsa, yakıt sorunu gelebiliyorsa orda artık başka sorunlar ortaya çıkıyor. İşte biz bunu eleştirdik. Çıkmıyor mu? O zaman ne oluyor? Eş, dost, ahbap çavuşluk, adam kayırma işi giriyor. Bir avukat bir hafta içinde gün alabiliyor, aynı konudaki bir davası için, ama başka bir avukat bir senede, iki senede aynı konuda gün alamıyor. Efendim?

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU
(Yerinden) - Torpil var.

ERGÜN VEHBİ (Devama) - Kesinlikle torpil var, adam kayırma vardır ve vardır bunu kabul etmemek için kör olmak,, sağır olmak,, dilsiz olmak lâzım.Kesinlikle vardır. Bazı torpilli avukatlar bu ise ne oluyor? davaları sonuçlandırıyorlar ve bundan avantaj da sağlıyorlar.

Haksız bir rekabet yapıyorlar. Yine aynı şekilde bu sıkıntılardan dolayı örneğin bazı tefeciler tarafından dolandırılmış olan şahıslar, haklarını arayamıyor, senelerce de bu haksızlığı gideremiyorlar, gün alamıyorlar, mahkeme nihayetlenemiyor, nihayetlense de icraya gidilemiyor, tebliğ edilemiyor bu insanlara ve basit vatandaşlar, düz vatandaşlar, tefeciler tarafından veya başka kişiler tarafından dolandırılan düz vatandaşlar hakkını arayamıyor. Ama daha torpilli olan, mesela bankalarımız, mesela bankalara bağlı o kredi şirketleri, o tefeci müsvettesi kredi şirketleri rahatlıkla, derhal müdahalede bulunabiliyor ve yargı eli ile ceza verebiliyor, icraya gidebiliyor, sorunlarını halledebiliyor. İşte burada adalet yoktur. Eğer müessese bu hala elmişse burada artık adalet yoktur. Eğer torpilli, eğer üst düzeydeki, eğer bankacı, zengin, yada daha becerikli avukat haksız bir rekabet içinde ise, normal bir vatandaşa karşı o müesseselerden adalar dağıttığını söylemek mümkün değildir. Bizim eleştirimiz bu. E, okuyorum, Baro'nun açıkladığı eleştiriler de aynı şeyler var, benim söylediğim kadar açık söylemiyorlar ama, bütün bu sorunları onlar da ortaya koyuyor. O zaman bu sorun adalet düşüncesini, halkı, halka, hukukia olan güvenini yıktığına göre, bu sorun iyi teşhis edilmeli ve behamehal çözümlenmelidir. e, bakıyoruz, her seferinde herkes gündeme getiriyor. Bir adalet sarayı için adım atılmış değil. E, ağılıyor Başyargıcımız geliyor, Anayasa Mahkemesi Başkanı geliyor oturacak yerimiz yok, odamız yok, mahkeme salonumuz yok diyor. Sorunun çözümünü yönünde adım atılmıyor, bir, büyük eksiklik.

İki: Olanağımız yoktu, başka teçhizatımız yoktu. Yani steno-
muz yok. Ben bizzat müşahade ettim, saatinde bir davaya yargıçlar
oturamıyor. Neden oturamıyor? Saat geçiyor, bekleniyor, sonra
da erteleniyor. Neden? O sırada stenolar başka bir mahkemedeymiş
ve steno yokmuş. Yani olacak iş değil. Eğer bir günde üç makeme,
dört mahkeme oturacaksa, o oturacak olan mahkemelere ve yargıçlara
yetecek miktarda stenoyu da o müesseseye bu Devlet vermelidir.
Demek ki...

ZAİM NECATİGİL (Lefkoşa) (Yerinden) - Kendileri alır onları.
Tüzük yaparlar, kendileri alır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kendileri alır da eksiklik olduğu
da her seferinde söylenir bize. Yani icra memurluğu eksikliği
vardı. Şimdi yokmuş. Fakat icra memurlarının vasıtası yokmuş.
Yani otomobili yokmuş, motosikleti yokmuş, yeterli tahsisatı
yokmuş. Bunlar hep şikâyet olarak geldi bize. Eğer gerçekten
adaleti oturtmak istiyorsak, bunları çözmek ve yeterli katkıyı
bu müesseselere sağlamak mecburiyetindeyiz. Şimdi, tabii işin,
madalyonun bir de öteki yüzü vardır. Biz, bir İngiliz hukuk
sistemini üstüne yattık, ense büyütüyoruz. Hiç uğraşmıyoruz,
gayret sarfedilmiyor. Yani o eski İngiliz hukukunun bize adap-
tasyonu yanında çalışma, gayret yok. Bütün dünyada büyük değişik-
likler vardır. Ülkemizde büyük değişiklikler vardır. Bir sürü
yasanın, kuralın, tüzüğün günümüze adapte edilmesi lâzım. Bunda
pek tabii ki Meclise, yasamaya düşen görevler var, yerine geti-
rilmesi lâzım, uğraşması lâzım. Ama daha büyük boyutta da bana
göre yargı mercilerine düşmektedir. Onlar da bunu görev edinme-
lidir. Benim hep eleştirdiğim bir konu var. Örneğin, bir...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) -
(Arka sıraları göstererek) Hani nerededirler?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, maalesef yok. İlgilenmiyorlar.
Zaten sözlerime başlarken, onu söyledim. Yani ben muhatap
bulamayacağım.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Söylemedin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Söyledim. Muhatap bulamayacağım. Yani kime söyleyeceğiz? Söyleyelim. Artık gönderme yapıyoruz diyorum. İşte zabıtlara da yazıyoruz. İnşallah zabıtlar gider kendilerine ve görürler. Ama gönül isterdi ki, gerçekten gelsinler ve bu sorunların bu Mecliste nasıl tartışıldığını birinci ağızdan, kulaktan dinlesinler, izlesinler. Yani örneğin bir infaz Yasasının değiştirilmesi gerektiği hakkında artık yargının da devreye girmesi gerekirdi. Böyle bir girişim yok. Yani biz uğraşıyoruz, gündeme getiriyoruz. Hükümette pek, Meclisteki çoğunluk onda, pek girişim yapmıyor. Ama Yargıdan da öyle bir girişim yok, böyle bir istek yok, talep yok. Oysa çağ dışı bir infaz sistemi var. Dünyada herhalde bu bizim kullandığımız hukukun, temel aldığımız hukukun beşiği olan İngiltere'de bile değişmiştir. Bilmiyorum, ama continental sistemde, Avrupa'da ve Türkiye'de değiştiğini kesinlikle biliyorum. Bir çağdaş infaz Yasasının gelmesi kaçınılmaz, bir.

İkincisi; yargılama usullerinde birtakım değişiklik, yine eksiklikler olduğu son zamanlardaki olaylardan belli. Apaçık meydanda. Yani tevkif müessesesi, kefalet müessesesi, onun takibi icra ve işte demin söylediğim infaz konularında gerçekten yenileşme, gerçekten çağdaşlaşma, gerçekten günün koşullarına uyum sağlamak gerekir. Ben köktenci bir değişiklik önermiyorum. Bir reformist bir görüş getiriyorum burada. Bu hususta bize Yargının, yargıçların, Savcılıkla birlikte yardımcı olması gerekir. Oysa madalyonun öteki yüzüne baktığımız zaman, hep eleştiri de onlardan gelir. Efendim Yasama görevini yapmıyor. E, peki siz yapıyor musunuz? Efendim Yasama öyle yasalar yapıyor ki, oturuyoruz da gülüyoruz. Maşallah, nazar değmesin.

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden) - 10 yıldır bekleyen davalar var.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O kadar büyüktürler ki, o kadar ulaşılmaz hukuçulardır ki bunlar, Yasamanın yaptığı yasalara ve şekil hatalarına gülüyorlarmış.

Gülmeyin kardeşim, alay da etmeyin, devreye girin, öneri getirin ve yardımcı oluruz biz de. Bir sistem getirin. O sisteme göre bu Yasama da yapacağı kanunları oturtsun, daha bilinçli olayların üstüne gidebilsin. hayır, sorumluluk gülerek, alay ederek sırtlarından aldıklarını sanıyorlar ama sıkıntıyı ne yazık ki halkımız çekiyor. Sayın Bakan dediği gibi on yıldır devam eden davalar var. Biz bu konuları da hiç çekinmeden eleştiriyoruz. Bir defa özellikle bizim ülkemiz açısından hem siyasal, hem ekonomik, hem sosyal yönden çok büyük önemli olan eşdeğer ve iskân, topraklandırma konusunda yargı sınıfta kalmıştır. Çoktan sınıfta kalmıştır.

HASAN YUMUK (Yerinden) (Devamla) - Ara kararları...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ara kararları konusunu biz komitede gündeme getirdik. Ara karar demek, geçici bir süre, kısa süre için veripte ki tam adalet gerçekleşinceye kadar, kısa süreli verilecek olan kararlardır. Oysa maşallah yargıçlarımız, savcılarımızla, avukatlarımızla birlikte üçlü bir ara karar alıyor. O ara karar, karar oluyor. Sanki yargı kararıymış gibi artık yürürlükte kalıyor. Bu bir adalet getirmiyor ki bu.

HASAN YUMUK (Yerinden) (Devamla) - İcra nasıl götürcek?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Adalet getirmiyor. Bunun da çözümlenmesi yine bize ait değil. Yargının kendisinin de bu sorunu behemehal çözmesi gerektiğine kesinlikle inanıyor ve maalesef diyorum, yeniden vurguluyorum, bu memleketin en önemli yaşamsal sorunu olan sosyal sorunların temelinde bulunan, ekonomik sorunların temelinde bulunan ve siyasal sorunların temelinde bulunan eşdeğer, iskân topraklandırma, tapulandırma konularında yargı

sınıfta kalmıştır. Gerçekçi, süratli, adaletli sonuçlara ulaştığını söylemek mümkün değildir. Hele büyük bir yığılma vardır. Ve maalesef yargıçlarımız birbirine düşmüştür mal kavgasında, bunlar kamu önünde, gazetelere yansımıştır. Daha alt düzeydeki yargıç üstündeki başyargıcı yargılamış, mahkûm etmiştir. Başka,baş yargıçlar yine yüksek mahkeme yargıçları öteki yargıçları yine bu mal kavgasından dolayı dava etmiştir falan, böyle bir anomaliyi de bu memlekette yaşadık. Oysa yargıçlık bir saygınlığın olması lâzım gelen bir müessese. Bu nedenle mahkemelerde tepeye oturtulur. Ben avukat değilim ama...

HASAN YUMUK (Yerinden) (Devamla) - Öyle kararlar veriyor ki pakete koyamazsın, değerlendiremezsin, koyamazsın dediği şahsın dışına veremezsin. Verirsen...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bunu açık açık eleştiririz Sayın Bakan, başlısınız.

HASAN YUMUK (Yerinden) (Devamla) - Hakkaniyetle yerine getirmenin olanağı kalmadı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii bunu çoktan bitirmeleri, etkin tedbir almaları ve onların da mal kavgası kaygısı ile değil, yurdun, memleketin politik kaygılarıyla hareket etmesi sosyal bünyede meydana gelen huzursuzlukların kaygılarıyla hareket etmesi ve bu kaynakları süratle ekonomiye kazandırılması gereğine olan inançlarından dolayı bu kaygılarla hareket etmesi gerekirken, maalesef yargı bu konuda en azından sınıfta kalmıştır. Tabii...

HASAN YUMUK (Yerinden) (Devamla) - Pakete müracaat etti, kaynakların tümü üzerinde ara karar koyuyor. Tümünü değerlendiremezsin, ta ki kendi dosyasını bitirene kadar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Son derece yanlış bir sistem. Şeyde de aynı, yani trafikte de yargı etkinliğini yitirmiş bulunmaktadır. Eskiden trafik suçlarında, kazalarda özellikle, mahkemelerde pek birikme olmazdı. Çünkü yargıdan çekinen suçlu, anında suçunu kabul edip, ödeme yapma yoluna, eğer kamu davası açılması gerekmeyen bir durum varsa, ödeme yönüne giderdi. Şimdi artık böyle bir yol yoktur. Ortadan kalkmıştır. Çünkü suçlu olsa bile zarara uğratan suçunu kabul etmemeyi tercih etmektedir. Çünkü senelerce sürececek trafik davaları mahkemelerde ve vereceği sonuçta cezalar o gün ödeyeceğinin çok daha altında olduğu için insanlarımız işi zamana bırakmayı tercih etmekte ve toplum birbiriyle mahkemeleşmektedir. Bu da yanlıştır.

Sorunları zamanında, yerinde, etkin bir biçimde çözecek bir yargı sistemine oturtmak mecburiyetindeyiz. Tabii hukukçu değilim. Yalnız gördüğüm, 10 senelik işte Meclisten gelen deneyimlerle şunu da söylemek istiyorum. Bugün geçmişten bize, İngiliz sisteminden gelen iddia makamı durumu da zannederim artık çağdaştırılmalı, değiştirilmelidir. Yani Savcılık daha büyük bir boyutta devreye girmeli, müessese olarak genişletilmeli ve artık bu işlere yetmez hale gelen polisin elinden iddia makamlığını tümü ile almalıdır. Yani bilmiyorum, ama konu tartışılmalıdır. Türkiye sistemi continental sistem mi, yoksa İngiliz'den gelen o tek bir polisin konuyu alıp, sonuçlandırıp, mahkemede de iddia makamı olarak da bulunması sistemi mi devam etmelidir? Bu sistemin yanlışlıkları, eksiklikleri son zamanlarda artan olaylarda karşımıza çıkmaktadır. Bunun tartışılması ve motosiklet isteyen bu müesseselerin, sürekli bina, haklı olarak sürekli bina, teçhizat, araba isteyen bu müesseselerin biraz da bu konularda daha çağdaş bir sistem için Yasamayı aydınlatacak girişimlerde bulunması gerekir kanaatindeyim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii Yargıda birçok eksiklikler olunca, adalet duyguları zedelenince, adli vakalarda, olaylarda da büyük artış meydana gelmeye başlıyor. Tabii benim bu kürsüden gündeme getirdiğim konu, halen aktüeldir. Belki bazı zamanlar ikinci plâna itilmektedir, ama halen aktüeldir. Yargı yolu ile haklarını alamayanların, hakkını bilek gücü ile alacak kabadayı müesseseleri türemeye başlamıştır. O denli kabadayı müesseseleri türedi ki, pervasızca gazetelere, alacaklarınız tahsil edilir, gelin konuşalım diye ilânlar verilebilmekte, telefon numaraları verilebilmektedir. Bu ne cüret? E, bu cüret, işte o adalet duygularının, sistemin sakatlığından doğan bir başka karanlık olgudur. Ne yazık ki bu memlekette ben bu konuları bu kürsüden gündeme getirdim. Peşine de düşülmeye kalkıldı, biz tabii öyle bu kurusikilardan korksaydık, bugünlere gelemezdik. Bundan çekineceğimiz yok. Hani ölüden korkan, mezarlıktan geçmez derler ya, korkumuz olsaydı, bunları kürsüden getirmez, söylemezdik. Söylemeye devam edeceğiz. Bizim peşimize düşmeye de kimse

kalkmasın. Kendisi zarar görür. Şimdi teferruatlı birşey söylemek istemiyorum, ama bu memlekette yargının gecikmesi, adalet duygularının zedelenmesi sonucu hak aramak, sokağa kaymaya başlamıştır. Kabadayılığa kalmaya başlamıştır. Bunu gündeme getirdim. Soruyorum. Polis nerede, ne yaptı, ne etti? Devreye girsin.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Sokakta. Polis sokakta.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ha sokakta. Ben sorduğum sorulara, maalesef bu konuda sorduğum sorulara yanıt alamadım. Bana bu hususları iletenler polise çekilmeye çalışıldı. Yanlıştır. Polis, bazı konularda tabii ki hâlâ eski geleneklerini sürdürmekte, büyük olanaksızlıklar içinde yine faaliyet göstermeye çalışmaktadır. Bazı yanlış davranışta bulunan, tabii ki polislerimiz de vardır. Ama genel bir bütünlük içinde Polis Örgütü hâlâ daha görevini büyük eksiklikler içinde yapmaya çalışıyor. Bu yönden de, Meclisin de, Hükümetin de eksiklikleri büyüktür. Yani hep o tarafı, madalyonun bir tarafını görüp de işte polis sokaklara patrol koymuyor, işte polis yeterince motorize değil, işte polis suçluların peşine yeterince düşmüyor demek de yanlıştır.

Bunların hepsi doğru. Yani trafik bir felaket, hani şehirler arası hiç ne bir alkol kontrolü var, ne gece kontrolü var, ne doğru dürüst bir işaret...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Işıksız araba.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Işıksız arabalar, arızalı arabalar fink atıyor falan yani bunlar hepsi var, doğrudur ama bu yönden de Hükümetin bir eksikliği vardır. Meclisin de belki büyük eksiklikleri vardır. Bütçeye baktığımız zaman verdiğimiz olanaklardan, verebildiğimiz olanaklardan utanç duygusuna kapılıyoruz. Yani bu kadar eleştirilen bir polis müessesesinin geliştirilebilmesi için yani "up to date" yapılabilmesi, güncelleştirilebilmesi için onlara ne veriyoruz? Hemen hemen hiç bir şey. Yani cari giderleri karşılayacak bir bütçeyi tahsis ediyoruz. Polis bugün personel olarak yetersizdir. Teçhizat olarak yetersizdir. Eğitim yönünden yetersizdir. Kumanda bakımından yetersizdir, sahipsizdir. En önemli konu bütün bunların giderilebilmesi için artık bu konuların bir sorumlu merci ile bizim aramızda, Meclisle Hükümet arasında tartışılabilmesi lâzım. Oldum olası Hükümet polis konusu tartışılırken olayı sırtından atmaya çalışıyor. İşte bakın biz şimdi bağımsız bir... Efendim?

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Atamaz ki.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Atamaz ama...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Bir polisi atamaz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Atamaz ama doğrudan doğruya da sorumluluk almıyor. Yani biz mesela bağımsız bir daire gibi polisi şimdi tartışıyoruz. Oysa...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - İktidarın sorumluluğundadır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İçişleri Bakanlığı Bütçesi görüşülürken bize göre bu konuyu da görüşmemiz, eleştirilerimizi o müesseseye yapmamız, yanıtlarımızı da ondan almamız lâzımdı. Oysa polis bizde bir yerde...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Hiç olur mu yahut iktidar sorumludur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - e, Güvenlik Kuvvetleri Komutanına bağlı...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Direk indirek fark etmez, sorumlu iktidardır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İndirek...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Sorumludur iktidar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Mutlaka sorumludur. Biz zaten Mecliste konuşmazdık eğer öyle bir sorumluluk duymasaydık. Tabii bütçesini hazırlayan sizsiniz, olanaklarını veren veya vermeyen sizsiniz.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Biz sorumluluğu kabul ederiz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ancak eleştiri yapıldığı zaman bize belirtilen hususlar gündeme geliyor. Biz istiyoruz ki doğrudan doğruya...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Muhatabınız da iktidar...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Görev ve yetki bakımından polis bugün doğrudan doğruya İçişlerine Bakanlığına bağlı olsun. Yani bu anomali ortadan kaldırılsın. Bizim önerimiz budur.

Şimdi gelelim sorunlarına. Gerçekten polise bugün yeterli teçhizat sağlandı mı? Bize göre yok. Büyük olanaksızlıklar içinde. Yani en azından bina olarak, merkez polis örgütü eski binalara bir karakol düzeyinde ancak muhafaza edilebilecek binalara sıkışmak zorundadır. Aynı sorun yargı için olduğu gibi, Hukuk Dairesi için olduğu gibi polis için de vardır. Bir türlü bir polis sarayını geniş olanaklara sahip polis sarayını gerçekleştirmedik. İkisi bir devlet olduk, efendim hudutlarımız özellikle Türkiye'ye büyük oranda açıldı, işte pasaportu kaldırdık, kimlikle giriş filan getirdik. Suçlar çeşitlendi. Kıbrıs Türkünün bilmediği, görmediği bir takım suçlar ortaya çıktı. Yani düşünün ki işte bugün yine basına yansıdı, karasularımıza yakın bir eroin savaşı sürmekte. yani savaş gemileriyle yük gemileri arasında eroin savaşları sürüyor. Ve çeteler, mafyalar gemiyi batırabiliyor. Gerçi bizim karasularımızda olmamıştır bu ama, işte meydana çıkan bir olgu. İşte yine beş tondan fazla eroin imha edilmiş, batmış, televizyonlarda, basında izledik. Tabii bu bir Türk gemisi ve maalesef de Anavatanımızdan kaynaklanıyor bu beş tonlar ama Sabah Gazetesinin yazarları beş tonluk, on tonluk, on beş tonluk Türkiye'den çıkan eroin parçalarını görmüyor da burda yakalanan üç-beş kiloluk eroin paketleriyle Kıbrıs Türkünü karalamaya çalışıyor. Biz tabii Anavatanımızı altmış milyonu karalamak istemiyoruz.

Altmış milyonu eroinci ilân etmek istemiyoruz ve o Sabah Gazetesinin yazarları da, 3-5 kilo eroin yakalandı diye Kıbrıs Türkünü itham etme hakkına sahip değildir. O müesseseleri, o basın o kısmını politik amaçlarla Kıbrıs Türkü'nün aleyhine kullanmaya çalışan politikacılar utansın Türkiye'de. Açık. Ama ben diyorum ki böyle olayları da yaşıyoruz. Oldu. Bir eroin yok burada, eroin imalâthanesi bulunmadı. Herhalde de yoktur. İnşallah yoktur. Yok deniyor bize.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Polis de yakalıyor yani.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ha, polis de yakalasin, ama yeterli değildir. Yeterli etkinlikte bu olayların üstüne gidildiğini söylemek mümkün değildir.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Bal gibi yakalar kendini.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kontrol yetersizdir. Sahillerin denetimi, 400 kilometreye yakın sahilimiz vardır. 390 küsur sahilimiz vardır. Kıbrıs Adasının %50'sinin üstünde sahilleri biz tutuyoruz.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - 55.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - %55'ini. Bu sahillerde kontrol yoktur, denetim yoktur veya azdır. Yani işte söyledik söyledik de balık dinamitlemeye gelmiş bir Araplar yakalanmış yenile. Ama bu olgu her gün yaşanan bir olaydır.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Denetleme olmasa, yakalanır mı?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bize söylenen Sayın Bakan, sadece Magosa'dan Ayandrea Burnuna kadar denetim yapan bir gemi var. O da bir tane ve belli saatlerde. Bu tarafta yok.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Askeri bölgeye girebilir mi yahu? Sivil insanları vurma olayları oldu geçmişte.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bütün sahiller askeri bölge değil mi. Sahillerin belli bölümleri askeri bölge. Oralarını işte kampları var, askerler kontrol ediyor. Ama onun dışında sürekli bir marin polisimiz hâlâ oluşturulamamıştır. Yoktur. Denetim yoktur. Yeterli değildir diyelim. Yani var da, yeterli değildir. Eksiktir.

Şimdi suçların bu kadar çeşitlendiği bir yapıda polisin de çeşitlenmesi, polisinde eğitiminin artırılması, teçhizatının artırılması, kadrolarının bilinçlendirilmesi gerekir. Biz soruyoruz. Yeterli eğitim var mı? E, var da belli düzeyde. E, nerede yapılıyor? İşte bazı polislerimiz Türkiye'de belli eğitimden geçiriliyor. Daha uluslararası boyutta eğitim olanakları sağlanıyor mu? Hayır, tanınmadığımız için işte İngiltere'ye, ya da Avrupa'ya göndermiyoruz. Ama biz tanınmadığımız için, tanınmadığımız halde İngiltere'ye öğrenci gönderebiliyor, burslu master yapmak için insan gönderebiliyoruz. Eğer aranır ve eğer Devlet, finansmanını sağlarsa, tanınma gereği olmadan rahatlıkla polisimize çağdaş eğitim verme durumunda olabiliriz ve bunu sağlayabiliriz. Ama tabii çağdaş eğitim vermek de yetmiyor. O çağdaş eğitime uygun teçhizatı da vereceksiniz, olanakları da kendisine sağlayacaksınız. Gerek trafiğe, gerek narkotiğe, gerek soyguna, hırsızlığa karşı, hatta ve hatta teröre karşı da, yani çevremizde oluşan ağ içerisinde belki şu anda kaygılanacağımız bir terör yaşamıyoruz bölgemizde. O doğrudur. Ama her an terör baskısı olan bir bölgede yaşıyoruz. Yani Kuzeyde terör var. Adana'da var, Mersin'de var. Güneydoğu Anadolu'da var, Lübnan'da var ve Güney Kıbrıs'ta da var. Belli oranda da olsa, Güney Kıbrıs'ta da var, İsrail'de de var. Yani böyle bir baskı altında olan bir bölgedeyiz. Buna karşı da...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Dünyada en güvenli memleket burası.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Dünyanın en güvenli toprak parçasıdır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İnşallah bu güvenlik durumu devam eder Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - E, öyle. Ha, tamam, Devam etsin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Biz yani devam ettirme, ben demedim terör var diye. Ben, terör baskısı altında, çünkü çevremizde terör var diyorum, güvenliğimizin devam edebilmesi için ona karşı uyanık olmamız lâzım. Uyanık olmanın yolu nedir? Birimlerini oluşturmak, en azından istihbaratını meselâ güçlendirmek, kontrolleri sıklaştırmak, kaçabilecek yönleri azaltmak, denetimi getirmek, yurttaşlık, muhaceret işlerini daha sağlıklı bir sisteme oturtmak. Ben bunları öneriyorum. Yani bunları söylüyorum. Ki niye? Bu güvenliğimiz devam edebilsin. Saydım tabii bir Lübnan olmadı burası. Bir Adana da değil.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Var, çok baskı olduğunu da söyleyelim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Var tabii. Bunu söyledim Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Zahmet edip söyleyelim onu da yani.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Baskı alanıdır dedim, yani yoktur bizde terör dedim ama baskı altında. Yalnız tabii mesela bir siyasal partinin başkanının söylediklerini beğenmeyebilirsiniz. Ama onun otomobilini bombalayıp yakacak birtakım teröristler de bu memlekette yuvalanmaya çalışmaktadır. Onu vurguluyorum ben, belki sık sık olmuyor ama o hevese kapılmış kişiler var, yani demecini beğenmedi, söylediğini beğenmedi, açık oturumdaki tavrını beğenmedi. E, vur bombayla parti binalarını makineli tüfekle tara, nerde suçlusu? Demek ki bu kaygıları duymakla haklıyız. Bunu ben dile getirmek istedim ve temennilerde bulunmak istedim.

Bu konuyu bu şekilde geçiyorum ve mahkemeler, savcılık ve polis konusunda söyleyeceklerimi de böylece bitiriyorum.

Kısaca Savunmaya değinmekte yarar görüyorum. Savunma bütçesini tartışmak değildir maksadım. Bizim tabii bile bildiğimiz, görebildiğimiz kadarıyla olanını biz görüyoruz. Yani eğer bizim savunmamız hakikaten bu bütçeye koyduğumuz miktara dayanırsa savunmamız son derece yetersizdir. Ama öyle olmadığını bildiğimiz için o miktarı tartışmıyoruz. Yalnız şunu biliyoruz ki Rum kesimi, Rum tarafı bize göre, bizim güvenlik güçlerimize göre, güvenlik kuvvetlerimize göre son derece büyük bir boyutta ve modern cihazlarla silâhlanmaktadır. Bu bir olgu. O yönden de temin terörde söylediğim sözleri söylemek istiyorum. Yani savunma yönünden tedbirlerimizin detayını bilmiyoruz ama aldığımız bilgilerden görüyoruz ki Rumların aşırı silâhlanması, modern silâhlarla kendi muhafız ordularını donatmaları Kuzey Kıbrıs Türk Halkı üzerinde bir baskı oluşturmaktadır. Bu baskıya karşı da gerekli tedbiri dünyanın ne tavr

alacağını bilmediğimize göre Güvenlik Kuvvetleri çerçevesinde almak zorunda olduğumuz inancını da burda savunma açısından vurgulamak istiyoruz. Savunmaya ait sözlerimi bitirmeden önce bir konuya değinmek istiyorum, Sayın Özal Türkiye Cumhuriyeti Başkanı olarak bir demeç vermiştir. Sayın Özal'ın üzülerek söylemek isterim ki verdiği, başına yansıyan demeci eğer eksik değilse, eğer hatalı değilse vahimdir. Ve büyük yanlışlar içermektedir. Sayın Özal Türkiye'nin sıcak karnına Yunanistan'ın yerleşmesini önlemenin yolu olarak, bizim büyük tavizlerle, büyük toprak parçaları vererek bir anlaşmaya yanaşmamız gerektiğini söylemektedir. O zaman ben soruyorum, bizim önümüze sunulan Türkiye'nin etkin ve fiili garantörlüğü bulunmayacak, AGİK'e bağlanmış bir durumda kendi bölgemizde egemenliğimizin olmayacağı bir durumda Hükümet de, Hükümetin her türlü icraatında eşit söz hakkımız olmayacak bir durumda Yunanistan'ın geçmişte yaptığı gibi Güneye gelip yerleşmesini nasıl önleyeceğiz? Bunu kim önleyecek? Bu sonuca Sayın Özal nasıl çıkmaktadır ve açıklamaktadır? Bu mantığı, bu görüşü anlamak mümkün değildir.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sov yapsın dedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu kesinlikle yanlıştır. eğer Yunanistan'ın ki biz de bunu istemiyoruz, kesinlikle karşıyız, Yunanistan'ın Türkiye'nin sıcak karnına Meyis

Adasında olduğu gibi, Rodos'ta olduğu gibi, Midili'de olduğu gibi, 12 Adalarda olduğu gibi yerleşmesini istemiyorsak, Türkiye'nin Türk Toplumunun üzerinde etkin ve fiili garantörlüğünün devam etmesi şarttır. Yunanistan'ın Güneye gelip Türkiye'nin sıcak karnına yerleşmesini önleyecek tek olgu bize göre budur. Bu çerçevede haklarımızın elimizden alınmayacağı, haklarımızın tescil edileceği, Türkiye'nin garantörlüğünün sulandırılmayacağı ve bize kalacak olan bölgede egemenliğimizin tanınacağı bir anlaşmaya eğer evet denirse o zaman belli oranda sınır düzeltmeleri ve toprak tavizleri de verilebilir. Böyle söylendiği zaman biz de o zaman Türkiye'nin Sayın Cumhurbaşkanının görüşlerine katılma olanağı bulabiliriz.

Ancak Şu anda basına yansıyan görüşler eğer yanlış, eksik değilse, bunda vahim bir durum vardır. Son derece tehlikeli nerileri içermektedir. Kamu Hizmeti Komisyonu hakkında benim söyleyeceğim pek bir Şeyim yok. Suçlu kim? Sayın Bakan polisi eleştirirken suçlu Hkmettir dedi. Kamu yönetimi kmŐtr memleketimizde, kamu yönetimi periŐandır, sorumlu yine Hkmettir tabii. Sorumlu Hkmettir de, Kamu Hizmeti Komisyonunun payına düŐenleri de ben Şahsen bilmek isterim. Yani çoğu zaman söylenir, Kamu Hizmeti Komisyonu dinamik davranmamaktadır, disiplin yönünden etkili olamamaktadır, erken devreye girememektedir, davranmamaktadır ve adam kayırma da olmaktadır. Şimdi bu üçü de son derece kötü olgulardır. Ben de partizanlık yönünden Hkmeti suçluyoruz tabii. Ancak etkin olarak Kamu Hizmetinin devreye tarafsız, yansız ve süratle devreye girmediği durumlarda da bu bağımsız dairemizin sorumluları eleŐtirmendir ve bu müessesese için eğer düzeltme gerekirse kamu yönetimin daha etkin hale gelebilmesi, daha verimli hale gelebilmesi için bu düzeltme de yapılmalıdır. Bu konuda da Hükümetin görüşlerini biz Şahsen almak istiyoruz. Şu anda kesinlikle memnun değiliz. Ülkemizde kamu yönetimi kmŐ bulunmaktadır etkinlik yoktur, aędaŐ değildir, srat yoktur, Devlet halka hizmet değil, halka eziyet etmek için adeta vardır. Bu hale geldi. Bu durumda her messesemizi ameliyat masasına yatırıp eleŐtirmek, denetimden geçirmek ve etkin tedbirler almak mecburiyetindeyiz. Hiçbir müessesenin kendinde eleŐtirilemez bir yapı görmek hak ve yetkisi yoktur. Ben bağımsızım, ben istediğimi yaparım bana Hükümet birşey diyemez, bana yargı birşey diyemez, bana Meclis de birşey diyemez diye kendini her Şeyin stnde, Devletin de üstünde görme yetkisi yoktur. Sorunlar olduğu bellidir. Kamu yönetiminde sorun varsa,

Hükümette olduğu gibi Kamu Hizmeti Komisyonunda da sorumluluk vardır. Bunları birlikte düzeltmek için atılım yapmak, girişim yapmak gerekir.

Sayıştay konusunda müteatik defalar görüşlerini serdetmiş bir parti temsilcisiyim. Sayıştay bu Devletin mali denetim organıdır. Bu müessese çok önemli bir müessesedir. Politik etkenlerden arınmış olması, bağımsız çalışabilmesi, özerk, rahat çalışabilmesi gerekli olan bir müessesemizdir. Bu nedenle bu müesseseyi doğrudan doğruya Sayıştay Başkanının atanması bakımından da, iki üyenin atanması bakımından da Meclise karşı sorumlu tuttuk. Bu doğru bir seçimdi, doğru bir yöntemdi bize göre. Ancak verdiğimiz olanaklar, özlük hakları bakımından, protokol bakımından, çalışma koşulları bakımından istenen hedefe sayıştayın yürüyebilmesi için kesinlikle yeterli değildir. Ve görüyoruz ki, bu müessese rahatsızdır, huzursuzdur. Getirilip Devlet bürokrasisi içinde oturduğu yer bakımından huzursuzdur. İstedığımız sonucu alabileceğimiz ölçüde Sayıştay Başkanından tutunda denetçisine kadar verdiğimiz özlük haklar yetersizdir, eksiktir, hatta bazı zamanlar onur kırıcıdır. En üst düzeyde denetleyici olması lazım gelen bu müessese açısından onur kırıcıdır.

Bu nedenle biz şu sıralarda en azından son zamanlarda Sayıştayın çalışmalarında bir yavaşlama, bir azalma, bir gerileme görmekteyiz. yani taraflı davrandığını tabii söylemiyorum, öyle birşey yoktur. Gelen raporlar yine gayet düzeyli biçimde hazırlanmaktadır. Ancak etkili bir biçimde eskisi kadar devreye girememektedir. Bunun nedeni olarak ben işte bugüne kadar yapılan mücadelelerin sonuçlarının alınamamış olmasını göremiyorum. Protokolde özlük haklar bakımından bir özlenen noktaya Sayıştayı getirememiş olmamızı da görüyorum ve diyorum ki eğer bunları sağlayabilmek için yasal düzelme gerekiyorsa, ileriye doğru, daha iyi çalışma koşullarına, doğru düzeltmek gerekiyorsa Sayıştay yasasında bir değişikliğin de süratle gündeme getirilmesi kaçınılmazdır. Bu yönde, olumlu yönde yapılacak değişikliklere Sosyal Demokrat Parti olarak katkı sağlamaya ve destek vermeye hazırız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konularda Sosyal Demokrat Parti olarak bizim söylemek istediğimiz bunlardır. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Sayın Ergün Vehbi teşekkür ederim. Sayın Kotak buyurun efendim.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayıştay Başkanına en azından kendi bütçesi burda görüşülürken gelip hazır olduğu ve Meclis görüşmelerini izlediği için teşekkür ederim. Bugünkü görüşmelerimizi topluca ele almayı prensip olarak kabul ettiğimiz için Yargı, Savcılık, Sayıştay, Kamu Hizmeti, Polis ve Savunmayı müştereken almak, eleştirip öneri yaparak ve sunmak durumundayız.

Hür Demokrat Parti savunmaya verdiği önemi göstermek açısından biz bu ele almayı ters yüz ederek önce Savunmadan başlamak istiyoruz. Bütçenin genel görüşmesi esnasında

ve yine Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesinde açıkça ve kesin olarak biz şunu vurguladık. Savunma bir bakanlığa bağlı olmalıdır. Bugün isim olarak bağlıdır ve nitekim bütçesi bile ayrı gösterilmektedir. Yani Dışişleri ve Savunma Bakanlığı vardır ama bakanlığın altında ödeneği yok ve ayrıca bir ödenek gösterilmek suretiyle bu ayrılık vurgulanmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bugün geldiği noktada Kıbrıs sorununun bize emrettiği formül savunmanın uygun bir bakanlığa bağlanmasıdır. Bu İçişleri Bakanlığı da olabilir, Dışişleri Bakanlığı da olabilir ama her halükarda Mecliste bir temsilcisinin olması kaçınılmazdır. Hür Demokrat Parti Kıbrıs konusunda başta Türkiye Cumhurbaşkanı Özal olmak üzere çeşitli yönlerden ateş altındadır ve yetersiz görüşlere sahip olanların hücumlarını birlikte göğüslemek durumundayız. İş savunmaya geldiğinde biz diyoruz ki Kıbrıs Türk Güvenlik Kuvvetlerini Rum Milli Muhafız Ordusunun düzeyine çıkarmak ve aynen kara, deniz ve hava gücüne sahip kılmak, Geçitkale havaalanını Güvenlik Kuvvetlerinin hava gücünün emrine vermek, denizlerimiz ve limanlarımızda uygun deniz gücüne ayrılacak yerler ihdas etmek ve kara gücünde de en vurucu güç noktasına sayısal olarak da çıkmak gerekmektedir. Bu Kıbrıs konusunun bizi getirmiş olduğu noktada gerekli olandır. Yani Kıbrıs topraklarını Kıbrıs Türk Güvenlik Kuvvetleri koruyacak, kollayacak ve gerektiğinde savunacaktır. Aynı şekilde yine federasyondan bahsedenler, Birleşmiş Milletler'den, anlaşmalarından bahsedenler Kıbrıs'ta nihayetinde bir anlaşma dahi olsa Türk ve Yunan alaylarının gücünün ve sayısal durumunun artırılmak suretiyle birda kalacağı söylenmektedir. Öyleyse gecikmeden Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayının Tugay düzeyine çıkarılması sağlanmalı ve Kıbrıs'ta Türk askeri bulunuyor, 74'ten sonra bu olay ortaya çıktı gibi masalların tefsirini kapatmak üzere girişimlerimizi sonuçlandırmalıyız.

Politika esnektir ve bu ülkenin Dünya yüzündeki gelişen olaylar içerisinde önemini bazan son derece yüksek tutar, bazan da zorunluluklar sizi bir köşeye sıkıştırır. Türkiye bugün son derece önemli bir konumdadır. Gerek coğrafik konumu, gerekse kendisinin yapısı, kaynakları ve gücü kendisine 1992 yılında Dünyada söz söyleyecek noktaya getirmiştir. İngiltere'de yayınlanmakta olan ünlü Gardiyan Gazetesi yaptığı bir değerlendirmede, Türkiye'nin 1992 yılının dış politikada hamle yaptığı yıl olarak vurgulanmıştır ve buna katılıyorum. Türkiye Dünyada sözü dinlenmeyen bir ülke haline gelmiştir. Neyse ki, bu sözü dinlenen Demirel, İnönü Hükümetidir de, her dakika konuşarak, her dakika bir pot kırarak ve tarihi Dışişleri Bakanlığının arşivlerine bile gerek duymadan, tamamen olayları tersten alan ve hatta bana göre iddia ediyorum, Türkiye Cumhuriyetinin çıkarlarına zaman zaman ters yapan bugünkü Cumhurbaşkanı Özal'ın performansı ile ilgili değildir. Ve buna temenni ederiz ki, öyle olmadığı da kesin olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kıbrıs'ta savunma masaya yatırılmalı ve sivil yönetim ile asker arasında bu sorunlar ortadan kaldırılmalıdır. Kıbrıs'ta bizim ihtiyacımız askerlik süresinin oniki aya indirilmesidir. Bu bize yurt dışında bulunan gençlerin Kıbrıs'a gelmelerini ve kaynak artırımını getirecektir. Eleştiri terstir. Ben aha oniki aya indirirsem kaynak azalması olacaktır ve ayrı sorunlar var. Bu zaten eskiden beri söylenen klasik yanıttır. Ama yeni yaklaşımlarla olayın üzerine gitmek gerekir kaliteyi bununla artıracaksınız. Yetişkin yüzlerce elemanımız vardır. İster elektrik alanda, ister sağlık alanda, ister mühendislik alanlarında, bunları Kıbrıs'a çekmek ve burada Güvenlik Kuvvetlerine kalıcı çekirdek devam eden birim oluşturulması gerekmektedir. Çünkü bugünkü savaşlar artık bakkal çırağını savaş

başladığı an alıp da cepheye sürdürmekle bir sonuç alamazsınız. Bugün Amerika Birleşik Devletleri Körfezde kriz başladığında üç günün içerisinde dev bir hava armadası ile beş bin kişiyi bir anda bütün teçizatı ile indirebilmiştir uçakları ile Suidi Arabistan'a. Bu büyük bir olaydır. Beş bin kişinin sürekli hazır bulundurulması ve her türlü gereksinimi ile birlikte sağlığında savaşacak araç gerecine kadar, malzemesine kadar bir anda bir yerden kıtalar arası havadan uçan bir filo. Ve söylüyorum, işte üç gün, iki gün ardarda kalkan uçaklarla Suidi'ye inebiliyor, yerleşiyor ve konumlarını alabiliyor, ondan sonra da takviyelere geliyor. Biz Güvenlik Kuvvetlerinde yeni bir yaklaşım istiyoruz. Klasik yaklaşımlarla bir yere varılmadığını değerli subay arkadaşlarımızın da görmelerinde yarar vardır. Dünyanın her kesiminde başta demokrasisi ile övünen Amerika, İngiltere, Fransa, Almanya ve geri kalanlar olmak üzere özen gösteren AT ülkeleri olmak üzere mutlak surette karar organı sivillerdir. Planlamada sivil asker beraber davranmaktadır, Dünya Koşullarını değerlendiren ve alınacak stratejiyi, saptanacak stratejiyi elbette ki Hükümetler ve Meclisler belirler, elbette o Meclislerin içinde, bizde de olduğu gibi normal demokratik yoldan gelen, geçmişinde şerefli bir askerlik mesleği bulunan arkadaşlar da vardır. Ve olması da çeşitli mesleklerden insanların Meclislerin süsü olduğunu da buradan vurgulamak gerekmektedir. Zaten bu türüsünü de düşünmek olası değildir. Tepeden inme kararlarla bir yere varılmadığı görülmüştür. İşte görüyoruz Sayın Özal da Türkiye'de yeni bir masal anlatmaktadır. Kıbrıs masalını anlattığı gibi, Türkiye'ye de diyor ki, benim ne partim kaldı, ne pulum, ne desteğim gelin Anayasayı değiştirin, ki kim değiştireceği belli değil.

ve bu Türkiye'nin idaresini bana veriniz ve size bilmem kaç ayda, kaç yılda enflasyonu %15'e indireceğim masalı. Yani Türkiye'yi kalkındıracağından bahsediyor ve saire. Bunlar çccukça işlerdir. Kıbrıs'ta da zaman zaman böyle sesler duyulur ve Türkiye... Ver bana elime bu işi ben halledeyim. Yok, önce sen birşeyler başar, başardığına herkes inansın, git halka oyunu al halkın, demokrasinin çarkının içinde gel. Gelemiyorsan halkı ikna edemiyorsun demektir. Bunun tepeden inme yöntemlerin yaşamadığı ve yaşayamayacağız işte tarihi süreç içerisinde meydana gelir. Bugün yirmibirinci yüzyıla adım atarken demokrasi ne kadar mahzuru varsa da en iyi yönetimdir. Bunu tamamlayıcı olan da parlamenter rejimdir. Yani başkanlık rejimi değil, parlamenterdir. Olabilir, Amerika'nın tabiatındandır. Başkanlık rejimi kurdum dedi. Var mıdır bir örneği dünyada. Yoktur. Kıbrıs Cumhuriyeti kurulurken eciş bücüş bir Anayasa yapıldı ve iki tane çobana, ikisi de öldü, Allah rahmet eylesin, Sayın rahmetli Küçük'ü ama iki tane çobana emanet ettik Türk ve Rum toplumunu. sistem buydu, alın bakın Anayasaya gene. Yani orada işte Türk Cumhurbaşkanı Muavini, Rum Cumhurbaşkanı karar veriyor, kararlar alıyor, tayinler veriyor, Başkanlık. Yok öyle birşey. Başkanlık rejimi Amerika Birleşik Devletlerinden çıkmıştır ve orada denge vardır. Güç ve denge sistemi yürümektedir. Bir bakanı atamak için, aday gösteriyor Meclise, Meclisin dışilişkiler komisyonu oturuyor Dışişleri Bakanlığı için gösterilen adayı parça parça ediyor. Geçmişini halkın önünde, televizyonların önünde sorular soruyorlar, yetenekleri var mıdır, bu işi götürür mü? Geçmişte acaba başka ülkelerle kendi ülkesinin çıkarına aykırı işleri oldu mu, olmadı mı? Bunlar hepsi ortaya dökülür. Unutmayınız bazı bakanlar, bakan adayları o köprüyü geçemediler ve değiştirmek zorunda kaldılar. Yüksek Mahkeme Başkanının atanması Amerika'da sorun oldu. Neden? Çünkü sekreterine sataştığı için kendisini atayıp atamama meselesi günlerce basında yazıldı, televizyonlarda gösterildi, bir Savunma Bakanının atanması büyük olaydır.

EKONOMI VE MALIYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Cinsel taciz.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet cinsel taciz diyor Sayın Maliye Bakanı. Doğrudur, ve büyük sorunlarla karşılaştıldı. Tabii onlar yapayları da var Amerika müsaittir buna. Clinton'u da engellemek için çeşitli oyunlar sergilenmiştir. Benim söylemeye çalıştığım başkanlık sistemi deyince bir kişiyi seçeceksin, eski padişahlık aklına gelir Özal'ın özellikle çıkar, padişahlıktır, Kıbrıs'ta da özenenler olur, ben çıkıp orda oturacağım, istediğimi yapacağım. Bu padişahlık sistemidir. Yani başkanlık sistemiyle bir ilgisi ve alakası yoktur ve eminim başkanlık sistemini Kıbrıs'ta da tercih edenler varsa oturup Anayasayı, Amerikan Anayasasını okuduktan sonra bundan vazgeçerler. Çünkü parlamenter düzen onların işine daha iyi gelir. En azından kendi partisi içinde kendi grubunun içinde ve ikna mekanizması... Tabii biz parlamenter sistemi de yarım yamalak aldık, onu da söylemem gerekir. Yani İngiltere'de bir parlamenter sistemle bizim uyguladığımız sistem arasında dağlar kadar fark var. Türkiye'de de aynıdır. Yani bir grup içerisinde otururlar kararlaştırırlar, gelirler parlamentoya ve oylarlar. Böyle değildir. İngiltere'de aynı parti içerisinde o yönetime muhalifler vardır, ve c muhaliflerin de ayakta durabilmesi için o parti kendilerine bazı olanaklar sağlarsa onlar verir emrine. Ben yaylacılar dediğimde arkadaşlara gücendilerdi, alındılardı. Gerçekten bunun adı yaylacıdır yani Türkiye'de de yaylacı kullanılır. İngiltere'de de arka sıranın adamı gibi bir cümleyle izah edilir. Evet yani budur. Yani yaylacı, o partiden ayrıldı da bir miktar kenarda kıyıda muhalefet etmektir. Parti içinde olandır bu, dolayısıyla geliriz, konuyu tekrar savunmaya getirmek istiyorum. Öyleyse sistem tartışmalarının içerisinde elbette ki Kıbrıs'ta biz kendi savunmamızı artık ciddi şekilde ellemek ve sonuçlandırmak mecburiyetindeyiz.

Neden? Çünkü Güvenlik Konseyine kadar götürülen bir yığın sahte belge, sahte iddia Güvenlik Konseyi kararına dönüşmüştür. 789 Sayılı karar Birleşmiş Milletler Örgütü için bir yüz karası, ama oradadır. Ve önümüzdeki tanımda sürekli Türk askerinin Kıbrıs'ta bir işgal ordusu olduğu çıkması gerektiği konusu işlenmektedir. Öyleyse onun alacağı tavıra karşı benim kendimi güvenceye alacak tavır almam gerekmektedir. Bunun da yolu, Güvenlik Kuvvetlerini Rum Milli Muhafız Alayı düzeyine çıkarmak ve alayı da Tugay düzeyine çıkarmak, ondan sonra da Kolordunun akıbetine karar vermek gerekmektedir. Kıbrıs'ta kara, deniz, hava gücüne sahip bir Güvenlik Kuvvetleri kaynağı bellidir nasıl olacağı. Rum nereden aldıysa, ben de ondan alacağım kaynağı hiç çekinmeye lüzum yoktur. Bugün demokrasiden bahsederse, Kıbrıs Cumhuriyetinden bahsederse, ondan sonra da 25 Mart, ki Yunan milli günüdür. 25 Mart'da Vasiliou durur, Yunan Generali de yan başlıkta beraber selam alırlar. Kimse de onlara siz Yunanın güdümündesiniz cümlesini söylemez, bizim taraftan da söylenmez. Yani Türkiye'de de hiçbir Türk yetkilisinin böylesine bir olayı gündeme getirdiğine tanık olmamaktadır. Yani bizimkiler hep savunmaktadır. Yani Kıbrıs'a, yani neredeyse yarın, öbür gün Sayın Ecevit'i yargılayacak ve Kıbrıs'a çıktığı için belki de mahkûm etmeye kalkacaklar. İş o noktaya kadar dayandı. Çelişkiler içinde politikalarla karşı karşıya. Bugün Sayın Özal'ın beyanatını basından dün de ajansalardan öğrendiğimizde hayretler içerisinde kaldık. Bir yandan Kıbrıs'ın öneminden bahsediyor ve Yunanistan'ı güneye getirmekten bahsediyor, bir yandan Kıbrıs'ı tavla teslimden bahsediyor. Zaten Özal'ın karakteri budur, yani çelişkiler içinde bir adam. Onun için biz Kıbrıs Türk halkının burdaki temsilcilerini ve savunmamızın en iyi düzeyde olmasını savunmak istemek bizim hakkımızdır. Bu konuda Hükümetin gereken önlemleri alması için girişim yapmasını bu Meclisten salık vermekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;
polis örtütü olayı gerçekten artık beklemeyecek noktaya gelmiştir. Çünkü Mecliste Bütçe Komitesinde olayı açıldı dinledik, inceledik, bildiklerimize yenilerini ekledik. Bir de İçöz'ün Kıbrıs'tan kaçması olayı ile ilgili kurulan Komitenin dolayısıyla emniyet örgütü ile içli dışlı olduk ve karşılıklı bilgi alış verişi yer aldı. İşte bu görüşmelerden sonra da ben bunu söylüyorum ki, polis İçişlerine Bakanlığına bağlanmalıdır. Sayın Başbakan bu girişimleri başlatmalıdır. Bu bir sivil görevdir. TMT günleri geride kalmıştır. 1974'den hemen sonra bunu anlamak mümkündür. Ama 1993'de bunu anlamak mümkün değildir. Polis Genel Müdürlüğü doğrudan doğruya İçişleri Bakanlığına bağlanacaktır ve bu bir iç olay olarak mütalaa edilecektir. Bunun artık Güvenlik Kuvvetleri ile hiçbir ilgisi yoktur.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Anayasa engel değil zaten.

İSMET KOTAK (Devamla) - Anayasa engel değildir. Anayasada bu işi aksine biz takviye ettik ve benim Komite-deki önerimle burda bilinen bir milli güvenlik kurulu tipi bir örgüt de sözkonusudur orada tartışılır. Ama polis gücü kadrolar var, Sayın Maliye Bakanı izah etti, siz kadrolarınızı bile doldurmadınız. İki Bin kadro var, kadro boş. son soruyoruz, geceleyin niye yollarda bellerde polis aracı görmeyiz? Efendim elimde imkan yok. Peki bu insanların, yani suç işleyenlerin kaçmaması için ne gibi önlemler alınabilir. Yanıt Sayın milletvekilleri; biz eğer bir kişi bu Kıbrıs'tan kaçırılacaksa önleyecek durumda değiliz, kaçabilir. Bize verilen yanıt budur en yüksek düzeyde. O zaman bu polis örgütünü tepeden tırnağa masaya yatırıp bir Meclis araştırması yapmak, Meclis soruşturması yapmak gerekmektedir. Bu olacak iş değildir.

Trafik olayı başlı başına bir keşmekeştir. Neden? Çünkü Türkiye'de emniyet gücü dediğinizde bir vali kendini kanıtlar çeşitli bölgelerde. Mülkiyetten mezun olur, Mülkiyet İdare Amiri olur. Kaymakamlık ile gider bölgelerde dirsek çürütür, yönlerini verir, yasaları bilir, uygulamaları bilir. Döner ondan sonra valilik yapar. Belki on yıl, onbeş yıl, ondan sonra o vali Emniyet Müdürü atanır.

Türkiye Cumhuriyeti her şey Anavatan diyoruz da neden doğrusunu almıyoruz ve benim er olark aldığım kişinin terfi ederek ederek kendini yetiştirmesini ve Emniyet Genel Müdürü olmasını istiyoruz? Bu mümkün değildir. Bu artık sömürge idaresinin geliştirdiği bir sistemdir. İngiltere'de bile bu uygulanmaz artık. İngiltere'de mutlak surette bir noktadan sonra üniversite mezunu olmak gerekmektedir polislerle ilgili. Yani tek yıldızı takdığınız gün siz mecbursunuz şu kadar sınav vereceksiniz. Türkiye'de hukuk sınavı verirler bunlar. Hukuk sınavı verir. Yani emniyetin kadrosuna giren adam terfi edebilmesi için, kütüphanede çok yanyana oturduk çalıştık. Hukuk sınavlarına girer ve verir. Ve yavaş yavaş komiser yardımcısı, komiser, baş komiser ve tırmanır. Bizde öyle bir olay yok. Bizde bir zamanlar bir Emniyet Genel Müdürü vardı, şimdi çoktan emeklidir. Sordum, bunca üniversite mezunu vardır, işsiz, hukuk mezunu geldi, ve saire, o günlerde mülkiye mezunu, niye bunları almıyorsunuz? Bana dedi ki alırız tabii, almayız değil, er olark alırım ve barikatta dedi bana orda o direği diyor kaldırıp incirecek ve yetiyecek. Mentalite budur. Bu sömürge zihniyetidir. Yani yeni bir ufuk yoktur burda. Ben de diyorum ki emniyet artık yasası dört başı mamur olarak ele alınmalıdır. Kalite yükseltilmelidir, ufku geniş insanlardan oluşan bir kurmay heyetiyle artık güçlendirilmelidir. Ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin savunma amaçlarına dönük olarak da polis gücüne büyük önem verilmelidir. Çünkü kala kala elimizde bize polis gücü kalacaktır. Mal meydana. Bir yandan Güvenlik Kuvvetleri, bir yandan polis gücü. O halde üniversite sınavlarına giden bir kadro olacak, üniversiteye girecek üniversiteye girmeyenler ülkemizdeki üniversitelere girecekler, Amerika'ya, İngiltere'ye gidecekler ve saire. En son hiçbir yere girmeyen de gazetelerde verilen ilânlar gereğinde polis kadrosuna dahil olacak. Eğer bunların tepelere kadar tırmanmasını beklersek ömür çürütürsünüz. Mümkün değildir. Benzeri uygulamalar Türkiye'de

vardır, başka ülkelerde vardır. Artık bizde de polisliğin ciddi bir olay olduğunu görmeli, el atılmalıdır. Bu, önce İçişleri Bakanlığına bağlamakla başlar, oradan sonra da, Polis Yasasının değiştirilmesi ve hukuk, siyasal bilgiler ve paralel üniversitelerden mezun olanların, gerekirse tekrar gönderilir, bir üst, polis akademilerine de gönderilir. Tekrar ihtisas yapabilir. Bunların polise bir noktadan enjekte edilmesi lâzım. Nedir siz dersiniz ki neyse rütbeleri tek yıldızlı noktadan girecekse girebilir. Ama Türkiye'deki benzer uygulamalar, Emniyet Genel Müdürünün c kademelerden gelmesini zorunlu kılmaz. Bugün Güneydoğuda valiler üstü olan Erkan Bey, emniyetten yıllarca emniyetteydi. Nerden mezundur bu? Polis akademisinden mi? Yok, Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunudur. Siyasal Bilgilerden mezun oldu, o kadrolara girdi. Bundan önce Emniyet Genel Müdürü Fahri Görgülü değerli arkadaşımız, Mülkiye mezunu. Bir arkadaşımız buraya büyükelçi olarak geldi Kumcuoğlu yine, Mülkiye mezunu olan arkadaşımız valilikten doğrudan Emniyet Genel Müdürlüğüne atılmıştır. Sistem budur. İçişleri olayıdır, İçişleri ve tercihtir. Yani Hükümet tercihiyle gider, Bakan, Başbakan, Cumhurbaşkanının atamasıyla gider oraya. Bugün büyük vilayetlerin emniyet sorumluları aynı yöntemlerdedir Aynı yöntemlerdedir. Ama kadroları valilikte olur, ve birbirlerine geçişler, yatay geçişler sağlayabiliyorlar. Bizde bunu bırakınız İçişlerinde de konuştuk, daha biz kaymakamları bile rayına oturtamadık. Hatamız burdadır. Yine vatandaşın sürekli Bakanlara, Başbakanın kapısına, Cumhurbaşkanının kapısına, milletvekilinin kapısına gelmesini engellemenin yolu yöntemi bu kademeyi kurmak ve hizmetleri yerine getirmektir. Hizmet Mağusa'da kaymakamlıkta biterse buraya gelmeye ihtiyaç duymaz zaten. Öyleyse polislikte olsun, polis alanında olsun, bu adımı atmak mecburiyetindeyiz. Neden bunu söylüyoruz? Ufku geniş kaurmay eğitimiyle yansıyan bir poliste l boratuvarı a erileyecektir, mecbursunuz bunu yapmaya artık.  nk  bu memlekette eskiden birbirine l f atanların konusu belki  oktu ama

Ama bugün artık esrar konuları da çoğalmaya başladı öyleyse bir ihtisas alanıdır. Tanımayan adam esrarın neyini yakalayacak Gümrük memuru bunu bilmezse, bütün bunlar nasıl takip edilecek. Yüm bunlar bir bilgi meselesidir. O halde Polisin yeniden örgütlenmesi gerekir. Peki araç gereç? Araç gerece ihtiyaç vardır. Bunu halletmek mümkündür. Haberleşme en yüksek düzeyde olmalıdır. Osmanlı döneminde korumalar iç mahallelerde belirli noktalar, noktacı bulunurdu adı da noktacı. Daha yaşlılardan hatırlarsanız noktacı diye de bağırdıkları, polis de imdadına koştururdu. Evdeki karı koca kavgalarına kadar. Belirli noktalara, Londra'ya da giderseniz belirli caddelerde, belirli noktalarda 2-3 tane polisin sürekli donandığını görürsünüz. Bir de devriyesi vardır, devriye haberi, karakollar vardır tabii bölge karakolları çok rica ederim yani burada işte içimizde bütün milletvekilleri bir anket yapalım bir dakikanın içinde otuz saniye içinde bana polisin numarasını söyleyebilir misiniz telefon numarasını? Var mı böyle bir mekanizma? Öyle bir mekanizma bile kuramadık. Hastanenin hiç kimse. Başka ülkelerde sayıları bellidir. Hiç düşünmeye lüzum yoktur ve otomatik bulursunuz. Ya dokuz dokuz'dur ya dokuzdur vesaire.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Hatırlamamak da güzel bir şey, hatırlayamamak.

İSMET KOTAK (Devamla) - Peki ihtiyaç olmazsa da.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) - Sayın Kotak Hastanenin söyleyim 155.

İSMET KOTAK (Devamla) - Yeni oldu efendim tamam yani yeni oldu efendim. O da basında çıktıktan sonra oldu iyi bir şey. Yeni çıktı basında bu polisinki de olması gerekirdi. Hastanenin 155'miş efendim. Tamam da hastanesinin santralından da kaç dakikada cevap alındığını bilir misiniz Bakan değilseniz hastanenin santralından?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Bakanlar da alamaz.

İSMET KOTAK (Devamla) - Almazsa tamam. O zaman benim söylediğim doğrudur. Yani en zor cevap veren santralda sizinkidir onu da söyleyim. En zor bu merkezdeki. Neyse, numarayı söyledim ben. Efendim polis olayına devam ediyorum biz hastaneden vazgeçtik. O halde Polis de tepeden tırnağa yani bir karar vermek gerekmektedir İçişlerine bağlayacağız ve yeni yasa yapacağız ve polisi güçlendireceğiz ve uluslararası standarda getirmek mecburiyetindeyiz. Benim söyleyeceğim budur. Buna ihtiyaç duyuyoruz çünkü neden ben bekliyorum Sayın Başbakan da Dışişleri Bakanından akşam TRT'nin işlediği cinayeti protesto etmelerini, akşam televizyonlarda oturan yurttaşlar Kıbrıs açıklarında 10 ton esrarın ele geçtiğini duydular, batırıldı diyor. Ben böyle bir olay görmedim var mı poliste böyle bir vaka? Türkiye Genel Kurmay'ı haber aldı işte ertesi günü gelen Milliyet Gazetesinde okuyoruz gerçeği. Antalya açıklarında. Nerden girmiş? Suveyş Kanalıyla. Allah billah aşkına Suveyş Kanalı öbür dünya beyler. Bunlar Kıbrıs'ın adını lekelemek için bazı noktalarda olan insanların yarattığı olaylardır. Bunu anında protesto ve anında karşısına çıkmak gerekmektedir. Dolayısıyla bizim tepeden tırnağa bu konularda örgütlenmeye ihtiyacımız olduğunu tekrar tekrar vurgularım.

Kamu Hizmeti Komisyonunu eminim Sayın Ali Süha geniş olarak konuşacaktır. Ama ben sadece birkaç kelime söyleyim. Bana göre bu Komisyona ihtiyaç yoktur. Bu 1960'da Türk ve Rum yarışmasından beni tayin eder miydiniz, etmez miydiniz Rum Türkü, Türk Rum'u engeller, işlerinde işte üç Türk aynen Hükümetle şimdi yapmaya çalıştıkları gibi aynı olaydı Sayın Özal'a ithaf etmek lazım 3 Türk, 7 Rum otururdu Kamu Hizmeti Komisyonunda ve ben iki kez karşılıklarına çıktım o sırat köprüsünü geçemedim. Yani Rum bana sordu elinde de bir gazete vardı, o zamanın günlük en iyi gazetesiydi Bozkurt Gazetesi. "Bu yazı sizin mi?" Hasbel kader de o gün Makarios'a açık mektup diye bir yazım vardı, açtı bana sordu, dedim benim, teşekkür ederim. Başka bir soru sormadı bana yani benim ehliyetim neymiş, Mülkiyeden mezun oldum, Dışişleri Bakanlığında münhal var hiçbir şey sormadı bana sizi temin ederim. O gün Türk Kamu Hizmeti Komisyonu üyeleri çırpındı durdular bir şeyler sormaya çalıştılar ve neticede biz köprüyü geçemedik, ondan sonra Kıbrıs Radyosunda yine üst kademedede...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Geçmediğin iyi oldu.

İSMET KOTAK(Devamla)- Evet, üst kademede öneriler vardı. Belli mi? Bakarsınız, Özdemir dostumla beraber İnsan Hakları Komisyonunda görev yapardım. Efendim, ondan sonra bir bakıyorsunuz radyo münhal-leri yayınlandı. Yine dilekçe verdik. Çünkü, 1962 yılında öyle iş bulmak kolay değildi. Aynı sorularla karşılaştım. Fakat, ayrıldım, gittim. Arkamdan iki, üç gün sonra birini gönderdiler. Dediler ki, sen falan mevkiye müracaat ettin ama biz Rumlarla konuştuk. İstersen sana falan mevkiyi verebiliriz. Ben ona dilekçe vermedim. Anlayınız tiyatroyu. Yani, eğer bu organ bağımsızdır, Anayasaya da koyduk, son derece bağımsız davranacak dersiniz, bunlar maskaralıktır. Yok öyle birşey. İşte Bakanlar Kurulunda Gali'nin bize önerdiği de budur. 3 Türk oturacak, 7 tane de Rum. Rumlar oturup karar alacaklar, biz de uzaktan bakacağız. CTP organları, TKP organları da halâ leyhine projenin yayın yapmaktadırlar. Ne güzel Gali Fikirler Demeti. Sayın Özal da diyor, bir sorun kaldı. Başkanlığı dönüşümlü yaparsak bu iş tamam. Yani, sanki önemli olan, bakınız dikkat buyurunuz. Tekrar geliyorum oraya. Çünkü, başka şeye çalışmıyor kafamız. Özal'ın bizi getirmek istediği nokta, yani, Denктаş'ın kendi hobisi, kendi ısrarı var. Yani, Başkan Yardımcısı veya Başkan olmayacaksa bu işi çözmeyecek. Onun için bir tek sorun kaldı diyor. Başkan veya Başkan Yardımcısının dönüşümlü olması. Tüm olay bu sanki da. o da olsa farketmez. Sayın Denктаş veya Sayın Eroğlu veya kim isterse, Sayın Coşar gitsin Cumhurbaşkanı olsun orda. Hükümette 7 Rum, 3 Türk olduktan sonra memleketi alan da satan da, yöneten de Bakanlar Kuruludur arkadaşlar. Efendim?

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)-
Ve kararlar da oyçokluğuylaadır.

İSMET KOTAK (Devamla)- Tabii, oyçokluğuylaadır. Odur. Şimdi gelelim Kamu Hizmeti Komisyonuna. Hiçbir yararı yoktur. Tarafsız dedik. İşte 1960'da o başımıza gelen, kendimden örnek

verdim. 1975'te öyle bulunduğu için konu ve güya tarafsız işleyeceği sanıldı. Şeylerle, kâğıtlarla, kartonlarla nasıl tayin alınır, nasıl verilir herkes bulmaktadır. Yıl 1985, düzeltelim bunu. Başka şekilde verelim, öneriler sunduk. Bir tek cümle değişti orda. Komisyonlar kurulabilir. Yani, isterse bugün oraya dayalı olarak öğretmen tayinleri için de başka bir komisyon örgütleyebilirsiniz veyahut başka bir konuda Dışişleri Bakanlığına münhasır, veya dış ilişkilerle münhasır belki olabilir. Ben, Hür Demokrat Partinin görüşünü söylüyorum. Kamu Hizmeti Komisyonunun bu haliyle hiçbir yararı yoktur. Aksine, zaman harcamadan başka bir işe yaramaz. Zaten birçok ahvalde Bakanlar göreve alır memurları. Ondan sonra da onların yalnız tayini için mühür vurur Kamu Hizmeti Komisyonu. Ha, takmaya kararlıysa birilerini orda tarafsızlığı nükseder. Ona da tanık olur. Yani, ben tarafsızım da ne müdahale ettin bana. Bazı bakanların belki boyunu beğenmez veyahut da o gelen başvuruyu beğenmez, öyle bir kavga kıyamet de çıkar. Şimdi, ehliyet unsuruna gelince, ben kimseye birşey söyleyeceğim hal yok ama, bugünkü Kamu Hizmeti Komisyonuna baktığınızda, gerçekten böyle umut ettiğiniz bir ehliyet düzeyi mi vardır da hepsini teraziye koyup da bir neticeyi çıkaracaktır? Böyle bir olay da yoktur. Öyleyse bunun yararı yoktur. Türkiye'de bu yoktur. Battı mı Türkiye? Batmadı. Var mı İngiltere'de benzeri? Yoktur. Öyleyse sistem meselesidir. Yani olay Kamu Görevlileri Yasasından başlar. Benim inancım odur. Kamu Görevlileri Yasasında siz gerçekten rayına oturtabilirsiniz, hiç tereddütünüz olmasın. Yani, Üçlü Kararname atama bizde yozlaştığına göre, bunu azaltacaksınız. Artı ya bakan yardımcılığı ihdas edeceksiniz yahut da ikinci bir müsteşar ihdas edeceksiniz ki bakanla gelecek, bakanla gidecektir. Ondan sonra da göreve atama bakanlığın kendi içindedir. En iyisini bakanlık bilir çünkü. Bana göre. Ha, dersiniz ki, ee, bizim ülkemizde bunlar partizanlıktır da, ee, Kamu Hizmeti Komisyonu

var da partizanlık yok mudur yani? onun için yani ben bunda hiçbir sakınca bulmam. Disiplin olaylarına gelince; 1975'ten beri bu devlet felçtir. Felçtir, destiyi dolu da getiren, boş da götürün maaş almaktadır. Maliye bakanları yıl sonu sendikalarla görüşür ve cevizcinin çuvalından ne çıkarsa önüne gelen de paylaşır. Peki, ben bu adamı biliyorum. Dışarda şirketi var. Filânlarla da ortaktır ve kendi şirketine daha çok zaman ayırır memur olarak. Kimenin buna birşey sordu da yoktur. Böyle bir olay yaşanmış değildir. Peki, sağlık görevlileri. İşte sağlık görevlisi, en meşhur, sendika başkanı, tuttu kadın dövdü. Biz bu kürsüden de söylüyoruz. Neymiş?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Ona yakışan bir tavrıdır o.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet, tabii tanıdığımız için söyledik ve beyanatları da gülünç bulduk.

Hem de neden böyle bir girişim yapıldığını izah ediyor bayan açıklama yapmış basına da Kamu Görevlileri Yasası adı altında açıklama yapmaya hakkı yokmuş. Yani Devleti koruyor. Çünkü sendika uygun olarak benim bu açıklamayı yapamazsın demek başka şeydir, sen kendini kimin yerine koyuyorsun. Yani oradaki zat gidip bayana diyebilir Kamu Görevlileri Yasası altında sen bunu açıklayamazsın, bu bir tiyatrodur ya sen kamu görevlilerini greve sürüklüyorsun ve sen kendin kliniğinde ondan sonra gidip bakmaya devam ediyor.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Yasalara aykırı hem de.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ve geçen gün söylemeyi kibarlık olsun diye ihmal ettik bugün bu olayları gördükten sonra rüşvet de diz boyu. Rüşvet yapmadığını eğer söylerlerse yapmasınlar. Milletvekilleri olarak biz utanmaktayız tanık olduğumuz olaylara. O noktaya getirmesinler hiçbir şeyi. Öyleyse Kamu Hizmeti Komisyonu ne yapar? Ne yapar? Sayın Erbilen ben falan falan olayı verdim dedi işte özür dileme noktasına geldik Sayın Mehmet Bayram diyor ki havaalanında diyor kulede diyor uyuyan personeli disiplin veya neyse cezalandırmak üzere havale ettik, zannedirim diyor onu da teşekkür edip gönderecekler, sırtını sıvazlayacaklar.

BAŞKAN - Terfide alır herhalde.

İSMET KOTAK (Devamla) - Terfi aldı mı?

BAŞKAN - Belkide alır.

İSMET KOTAK (Devamla) - Olabilir. Dolayısıyla Kamu Hizmeti Komisyonunun ne yapısında ne Yasasında ne uygulamasında bir sonuç alamazsınız ve gereksiz bir Kurumdur.

Sayıştay olayı, Sayın Başkan burdadır. Bu salonda 1975 Anayasasından sonra bir cinayet işlendi. Türkiye'deki Anayasada Sayıştay modeli neyse bizde de aynıdır. Yani Sayıştay bir mali denetim kurumudur. Devlet organlarını denetleyecektir.

Mali mahkemedir, yargıdır, Türkiye'de vardır bu ve elbette ki örgütlemesi de ona göredir. Biz kendimize herşeyi uydurduğumuz için kulakları çınlasın Sayın Ömit Onan da o Komisyonun Başkanı olarak aldı eline palayı ve kesti Sayıştay'ı ve kuşa çevirdikten sonra da bizim protestomuz altında yasa geldi, görüşüldü ve aynı cümleleri o gün söyledik işte yıl 1992 sonu ve aynı şeyi söylüyoruz. Eğer Sayıştaydan sonuç almak istiyorsanız Türkiye'deki Sayıştay Yasasını onların Anayasasına aykırı değil, aynı maddeler bizde. Hiç aykırı değildir, buraya almak mecburiyetindeyiz yoksa Sayıştay yalnız murakıb olur yani murakabe eder gider ve Sayıştay olarak veya bazen belki yasalara uygunluk bakımından notlar yazar ve gönderir orada kalır. Bu değildir Sayıştay. Bu Ombudsman olsun mu olmasın mı kavgalarının içerisinde aslında tabii o Ombudsmana geleceğim biraz sonra onu söyleyeceğim o da çok dile dolandı bu olay çünkü Ombudsman nedir ne değildir onu tartışmak lazım. Fakat siz Sayıştaya eğer gerçekten Türkiye'deki gibi Yasanın öngördüğü gibi yetkilerini verirsiniz mali yönden problem ortadan kalkar. Denetim vardır, yargı vardır yargı yetkisi. Neden? Zamanın muhalefet milletvekilleri bu konuda yargı yetkisi vermemeyi biraz da kendileri benimsediler neden? Çünkü Türkiye'de bir zamanlar işte yargı çizgisi ayrılırsa özel komitelere yargı yetkisi verir tehlikesinden korkmuşlar. Hiç alakası yoktur. Bu Anayasaya giren ve Türkiye'de de var olan ve işleyen bir Kurumdur. Fransa alınmıştır, Fransa'da da aynı şekilde tıkr tıkr işlemektedir. Öyleyse bizim eksiğimiz budur. Sayıştay Başkanını Meclis seçer dediğimiz zaman kıyamet kopmuştu, o madde konacağında kıyamet koptu, Meclis tayin mi yapar efendim? Kim tayin yapacak? Cumhurbaşkanı mı? Cumhurbaşkanı da denetleyecek. Başbakan mı? Başbakanı da denetleyecek mümkün değil. Bakanlar Kurulu mu? Değil. Dolayısıyla Sayıştay'ı uygun bir formülle aynen Türkiye'deki gibi Meclis seçer. O halde Sayıştay'da yapılması gereken ki son zamanlarda tartışmalar, yürütme, ben bağlayacağım Sayın Başkan, bitireceğim yani. Dolayısıyla Sayıştay her halükarda cereyan etmekte olan bütün bu olayları ortadan kaldıracak olan Yasadır. Yasayı değiştireceksiniz ve mali yargı yetkisini vereceksiniz Türkiye'deki gibi.

1992 Yılında Sayıştayın Kurulması Hakkında Bilgi

Ha, dönelim diğeri. Diğeri, Onbudsman var, bir yığın tasarılar gördüm. Yani, çeşitli makamlardan tasarılar hazırlandı. Biz yeniden keşfederiz daima böyle dünyayı. Onbudsman, işte İsveç, oradan çıktı, işte İsrail. İkisini alınız uygulanmaktadır. Eğer Onbudsman isteniyorsa, o ülkelerdeki yasayı alıp getirirsiniz tabii Onbudsman olur.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)- On tane kurulsun ne olacak?

İSMET KOTAK (Devamla)- Yani Marko Paşa. Türkçesi budur.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Anayasaldır, karar onu.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet, tabii anayasaldır. Yani, ama yalnız ben şunu söylüyorum efendim. Yani...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Kamuoyu yaratırsa yaratsın.

İSMET KOTAK (Devamla)- Onbudsman Sayıştayın yerine geçmiyor.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Geçti.

İSMET KOTAK (Devamla)- Onbudsman İsveç'te neyse, şeyde neyse, hiçbir makama bağlı değildir. Onbudsman Meclise bağlıdır beyler.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Kamuoyu yarattırır.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sayın Coşar, Onbudsman Meclise bağlıdır. İsveç'te, İsrail'de. Yani ben onu söylemeye çalışıyorum.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Burda da Meclise bağlıdır.

İSMET KOTAK (Devamla), yok, bazı yasalar var bağlı değil. Yani, gelen yasaları ben gördüm.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Başka, Anayasa açık, tır.

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Yüksek Mahkeme Başkanı yerine geçiyor.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Meclisin onayı lâzımdır.

İSMET KOTAK (Devamla)- Mümkün değildir onlar. Hiç mümkün değildir. yani, yargıyla hiç ilgisi yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Yargıyla alâkası yok.

İSMET KOTAK (Devamla)- hiç ilgisi yoktur. Yani Meclisin dilekçe komisyonu vardır.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla)- Ben, şeyin hazırladığını gördüm. O da yanlıştır.

İSMET KOTAK (Devamla)- Yanlıştır evet, onun için söylüyorum ben. Yani Meclisin dilekçe komisyonunu biraz genişletir ve yetkilendirirsiniz. Yani bu olay budur ve bir adamı dairesiyle verirsiniz.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Kamuoyu yaratabilme- tir görevi.

İSMET KOTAK (Devamla)- Haksızlığa uğrayan başvuracaktır. Efendim?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Kamuoyu yaratmaktır görevi.

İSMET KOTAK (Devamla)- Efendim, yok, yalnız kamuoyu değil.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Evet, Onbudsman odur.

İSMET KOTAK (Devamla)- Tabii, yaratır şeyini, çıkarır size der ki, size de verir Maliye Bakanı olarak bu bu hatalar vardır, düzeltmeniz gerekir der.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Bütün dünyada Onbudsmanlar kamuoyu yaratır. İlân eder ve kamuoyu yaratır. Başka bir yaptığı iş yok.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet. Ama gazetecilik değildir görevi.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Yaptırım gücü yoktur.

İSMET KOTAK (Devamla)- Vardır, var. Var, var.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla), Hayır efendim. Hiçbir yaptırım gücü yoktur.

İSMET KOTAK (Devamla)- Sınırlı bir yetkisi var efendim orda.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Hayır efendim, hiçbir yaptırım gücü yoktur.

İSMET KOTAK (Devamla)- Sorun değil. Yani, beraber ele almayı vaadediyorsanız alınız. Yani orda problem yok. Yani Sayın Coşar ...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Yanlış biliniyor bu şey.

İSMET KOTAK (Devamla)- Yani Sayın Coşar Hükümet bence bu konudaki tartışmayı bitirebilmek için İsrail ve İsveç'teki yasaları alınız, getiriniz, bir heyet kurulur, bir ara yol formülle Kıbrıs'a uygulayalım. Yani, orda hiç şeyim yoktur. Yani, ne karşıyım sizin söylediğinize, ne de yanınızdayım. Neyse o yasa ...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Hiç biz karşı değiliz.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet efendim.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Hiç karşı değiliz.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Kotak, Onbudsman Yasası aslında vardır.

İSMET KOTAK (Devamla)- Ha, uymadıktan sonra demek istersen evet.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Onbudsman Yasası vardır bizde.

İSMET KOTAK (Devamla)- Nerededir?

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Şu anda böyle bir yasa vardır.

İSMET KOTAK (Devamla)- Ben Bakanlar Kurulundaydım geçtiğinde. Geçenler de anlamıyordu ne olduğunu.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Önemli değil ama vardır.

İSMET KOTAK (Devamla)- Çünkü Türkçe de değildi. Öyle bir Rumcadan, yani yabancı dilden tercüme edildi. Osmanlı döneminin son padişahı bile anlamaz o yasayı, açıp bakın. yani, o yasa geçti, yürürlüğe girdi mi. ciddiyeti bile yoktur o işin. Açık söylerim ben.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Belki kadrosu.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet, yanlıştır. Tamamen yanlıştır. Bence o hiç yani tartışmaya girmeden, madem vardı ne uyguluyoruz örneğin. Varsaydı.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Kadrosu.

İSMET KOTAK (Devamla)- Bence bu konudaki tartışmaları gidermenin yolu ve yöntemi en ileri iki ülkede bu uygulanıyor madem biz de, birkaç ülke daha var ama idealleri o ikisidir.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Var. Güneyde de var. İngiltere'de de var.

İSMET KOTAK (Devamla)- Evet, İngiltere'de çok. İngiltere dağınıktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Savcılık olayına gelince ben, yargıyla savcılığı beraber almak istiyorum daha da kısa gitmek için. Ben diyorum ki eğitim başta gelmelidir. Yani, biz bundan böyle hukuk mezunlarımızı daha önceden temas etmeliyiz. Türkiye'de yapılıyor bu. Burs verdiğim

insana, ben, sen mezun olduktan sonra sana savcı yardımcılığı tayini vereceğim. Peşinen, yani, eğer başarılırsanız. O ön sınavı da kazanırsanız biz sizi alacağız. Gümrük Bakanlığı da Türkiye'de yine aynı şekilde burs verir. Neden? Gümrük için. Siyasal Bilgilerden, Hukuktan vesairenden aynı şekilde vermektedir. Harp Okulundaki de sivil, çeşitli dallara, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi dahil vermektedir bu bursu. Biz, herkese zaten burs veriyoruz. O halde bunun yolu yöntemi şudur. Yani, eski alışkanlıkları ve yasanın o gerekleri kalmadı. Avukat olan, bu kadar yıl avukatlık yapan, sonra, buna gerek yoktur beyler. Bu yanlıştır zaten. Bu sömürge döneminin alışkanlıklarıdır. Bunu terketmek lâzım. Devlet düzeyine çıkan, kendi imkânını kendi yaratır. Öyleyse yargıç olacak olan, savcı olacak olan, tabii savcılıkla yargıçlıkta birbirinden geçiş mümkün. Yani, o olur. ama, avukatlıkla bunlar arasındaki bu geçiş bence yanlıştır. Dolayısıyla örnek Türkiye ise, örnek Fransa'dır ki Türkiye'nin de, doğrudan doğruya savcılık alıyor. Doğrudan doğruya yetiştiriyor orda ve eğitime gönderiyor ve bitirip stajyer oluyor. Çalışıyor. Ondan sonra da başlıyor ve terfi edecek yukarıya çıkacak. Şimdi bizde ise, piyasada bakarız, kim sıkıntıdaysa, savcı veya yargıç olmaktadır. Eğer dışta mali durumu iyiye hiçbir avukat yargıçlığa başvurmuyor. Bilmiyorum, sayın değerli hukukçu arkadaşım bana bunun herhalde aksinesini söylemez.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden)- Katılıyorum.

İSMET KOTAK (Devamla)- Biz Bakanlar Kurulunda ve bundan sonraki Bakanlar kurulunda da zaman zaman, beyler, beş sene avukatlık yapan kalmadı, alamıyoruz, münhal ilân ettik, indirin. Meclise yasa gelir. İki sene.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)- Bir seneye de indirdik.

İSMET KOTAK (Devamla)- Sonra da bir seneye de indirildi.

Dolayısıyla bunlardan vazgeçmekte fayda var. Yani ille avukatlık yapan savcı olur, böyle bir şey yok. Hukuk mezunudur diplomasını şerefle aldı, ben çalışmak istemiyorum, ben yargıç olacağım onun yolu yöntemi Türkiye'dekinin aynı olur. Aynen uygulamada büyük yarar vardır ve bu hem gölge olayını ortadan kaldırır yani adı bir yığın olaya karışmış şaibeli ismi, siz alırsınız yargıç tayin edersiniz, eder, işte o yetki varmış falan filan ama herkeste bilir kimin tayin edileceğini, tayin olur ondan sonra da ağızımız açık kalır. İki sene sonra aynı şahsın ya istifa ettiğini ya atıldığını görürüz. Bu mümkün değildir. Buna gerek yoktur bence bu işi hiç karıştırmayın. Avukatın fonksiyonu farklıdır. Savcının ve yargıcın fonksiyonu farklıdır. Diğer burda belirtmek istediğim ben Anayasada ısrar ettim yine de ısrar edeceğim kesinlikle adalet Bakanlığı kurulmalıdır. Bizim ülkemizde vardı, Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası adı altında oluşturduğumuz geçici Türk Yönetiminden sonra Kıbrıs Türk Yönetimi Bakanlar Kurulunun Adalet ve İçişleri Bakanlığı vardı, 1976 seçimlerinden sonra veyahut 75 evet 76 seçimlerinden sonra bu ülkenin yargıçlarının o günkü etkilerinden ötürü bu koydurulmadı buna gerek yoktu bu Anayasa gereğince bağımsızdır havasına girildi, Komitede konuştum Yüksek Mahkeme Başkanı, ilk kez bir Yüksek Mahkeme Başkanı teşekkür ederim kendisine bu memlekette Adalet Bakanlığının kurulabileceğini, Anaysanın herhangi bir engel olmadığını hem Yüksek Mahkeme Başkanı hem de Başsavcı söyleyebilmiştir. O halde bu bir fırsattır. Bakanlar Kurulunda bir düzenleme yaparak bu mevkiyi oluşturmak ve adalete, yargıya sahip çıkmak gerekmektedir. Binasından her kademesine kadar. Çünkü şu anda büyük sıkıntılar vardır ve yargıçların bunu aşabileceğine ben inanmıyorum şahsen. İdari yönetim başka iştir, siyasi sorumluluk başka iştir, yargı sorumluluğu, bağımsızlığı başkadır. Hiç kimse birbirini aldatmasın. Dolayısıyla adaletin mekanizmasının bu yolla işletilmesi gerekir, artı Anayasada önerdiğimiz halde benimsemedik en büyük mahsur Yüksek Mahkemenin aynı zamanda hem

yargıtay olarak hem Anayasa Mahkemesi olarak dava görmesidir. Bu yanlıştır ve mümkün değildir. Neden tasarruf yapılacakmış, 6 yargıç üzerine mi çıkalım, neden? Daha önce üç tane işte Cumhuriyet döneminde Anayasa Mahkemesi kurulmuştu ve bağımsızdır fakat ne acıdır ki şimdi halen o açmaz içerisindeyiz ve başımıza gelmektedir. Bir davayı havale ederseniz Yüksek Mahkemeye veya daha önce havale etmişsiniz bir alt mahkemede ve Anayasa mahkemesine gitsin ondan sonra havale edelim devam ederken Anayasa Mahkemesine aynı kişiler oturur karar verirler sonra siz davayı altta kaybettiğinizde, istinaf ettiğinizde aynı şahısların önüne tekrar oturursunuz başka külahınan. Bu mümkün değildir, adalet böyle dağıtılamaz. Adalet pahalıdır sağlıkta olduğu gibi bu iş pahalıdır ama bir Anayasa Mahkemesinin en azından Anayasa Mahkemesinin Yüksek Mahkemeden ayrılması gerekmektedir. Bunun başka yolu yoktur. Ayrılacak olan başka bir mekanizma, Seçim Yasasında biz ısrarlıyız, Yüksek Seçim Kurulu ile İlçe Seçim kurullarının atanması esnasında yüksek mahkeme yani bu mekanizma çalıştırılırken Yüksek Mahkeme yargıçlarının Yüksek Seçim Kuruluna atanması olasılığı olmamalıdır. Daha alt mahkemelerden gelmelidir yargıçlar yine yargıç götürebilir, ilçelerde götürebilir yüksek mahkemede aynı kişilerin seçim kurulunu oluşturması hatalıdır biz en azından birkaç kez başımıza geldi, gidiyorsunuz Yüksek Seçim Kuruluna itiraz ediyorsunuz, sonra kararları mahkemeye götürdüğünüzde aynı şahıslar gelir otururlar ve sizin hakkınızda karar verirler. Bu mümkün değildir. Yani daha önce benim verdiğim karara değiştirmiyim ben. Yargıda yani böyle bir olay yaşanmaz, benim bu konuda söylemek istediğim bunlar. Bu çerçevede içerisinde bu kurumların yeniden ele alınarak düzenleneceğini umut etmek ister, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın Kotak teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; kaldığımız yerden devam etmek üzere oturuma 14.30'a kadar ara veriyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış saati: 13.10

- 38 89 -
İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 14.45

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin II'nci Dönem, 3'üncü Yasama Yılı'nın, 17'nci Birleşiminin ikinci oturumunu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Görüşmelerimizi sürdürüyoruz. Söz sırası Sayın Kenan Akın'dadır. Sayın Kenan Akın buyurun efendim.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten uzun bir maraton diyerek başlayalım. Bugün altı kuruluşumuzun bütçelerini görüşmek için hepsine birden, diğer parti sözcüleri gibi ben de hepsine bir kürsüye gelip parti görüşlerini ortaya koymaya çalışacağım. Ne var ki üzüntülerimi belirtmeden geçemeyeceğim. Bütçeleri görüşülen dairelerin Polisten, ve Sayıştaydan başka diğer ilgililerin gelmemesini hayretle karşılamamak elde değildir. Bu gerçekten kendi ölçü ve değerlerimizde Meclise olan saygınlığın veyahut da bütçeye olan ilgisizliğin bir ifadesidir. Gerçekten protesto etmemek elde değil. Ama yine de biz o dairelerin hak ve menfaatlerini siyasi parti olarak elimizden geldiği kadar veyahut da kendi görüşümüz çerçevesinde korumaya veya eleştirme konusunda görevimizi yerine getireceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 tane kuruluşun Savcılıkla, Hukuk Dairesi ile başlamak istiyorum.. Gerçekten şu anda sıkıntılar içerisinde olan bir dairenin gerek personel açısından, gerek kullanmakta olduğu bina açısından sıkıntısı olan bir Hukuk Dairesinin burada siyasi partilerin görüşlerini veya siyasi partilerin görüşlerine karşı cevap verecek olan hükümet yetkililerinin dinleme lutfunda bulunmamaları bizi üzmüştür. Acaba ilgisizlikten dolayı protesto mu yahutta alınganlıktan dolayı mı? Gelmemeleri bize soru işareti açmıştır kafamızda. Bugün yansı itibarı ile adaletin erken tecelli etmesini sağlayacak bir kuruluş olduğuna inanmaktayız Hukuk Dairesinin. Bugün bütçeye baktığımızda münhal kadroları ile eksik kadrosu ile 1993'de de karşımıza, 1992'deki gibi aynı eksiklikleri, aynı şikayetlerin ortada olduğunu görerek 1993 mali yılı bütçesinde... yani 1993 yılı içerisinde bu ülkedeki adaleti eksik kadro ile vermeye çalışacak olan bir savcılık, Başsavcılık Dairesi ile muhatap olmaktadır. Gerek binanın çok dar ve küçük koşullar olmasına rağmen, kadrosunun çok eksik olmasına rağmen biz zaman zaman Hukuk Dairesinin savcılık biriminin bu ülkede adaletin gecikmesine sebep olmasını eleştiriyoruz. Fakat bunları eleştirirken biraz da özüne inmek bugün savcılık konumunun bu ülkedeki Savcılık görevini yapan arkadaşlarımızın durumuna baktığımız, yasasına bakınca pek de öyle bizim şikayet edecek bir durumda olmadığımız ortaya çıkmaktadır. Herşeyden önce Başsavcı Hukuk Dairesinin Yasasına baktığımız zaman savcılık birimine aday olacak kişilerin zor koşullar altında savcılık yaptığını, savcılık görevini çok zor şartlar ve mali olanakların dar olduğu bir maaşla yapmaları. Savcılık, yargıçlık görevinin bu ülkede cazip olma hüviyetini yitirdiğini görmekteyiz. Her şeyden önce savcı olacak bir kişinin 5 yıl savcı olmadan önce 5 yıl serbst çalışan bir avukat olma koşulu getirmektedir.

Hemen bunu söylerken bir doktorumuz eğer kamu görevine girecekse , hastanede görev yapacaksa doktora yaptığı dönemi emekliliğinden sayılmaktadır. Avukatlarımızda aynı şekilde. Avukat olma, avukat yazahanesini açmadan önce mutlaka bir yıl staj yapmaktadır. Bunun yanında bir avukatımızın Savcılığa müracaat yapması yasalara göre savcılığa müracaat yapması için deneyim açısından , tecrübe açısından ve hukuk kültürü açısından ve yasaları inceleme, ezberleme, yasalar hakkında bilgi sahibi olması 5 yıllık bir tecrübe ortaya konulmaktadır. Koşul konulmaktadır. Doğru mudur? Doğrudur. Ancak bu 5 yıllık görevden sonra bu ülkede 5 yıl avukatlık yapan bir kişi ülkede yapmış olduğu, avukatlık yapmış olduğu çevresinde bir iş sahibi olmuştur. Çevre edinmiştir. Savcılıkta alacağı maaşla serbest çalışan bir avukat ki Meclisimizde avukat sayısı küçümsenecek kadar değil. Bayağı başarılı avukatlardan Güner Göktuğ arkadaşımız. Normalde aylık maaşını ortaya koyacak olursa savcılık da hiç cazip hale gelmemektedir. Bir serbest çalışan avukat ortalama her iş gününde 500,000 lira para kazanacak ve en küçük işlerde bu rakamdır. İki buçuk milyon. Gerek hakimlik olarak iki buçuk milyon haftada bu. 10 milyon ayda yapar. Bugün en az para kazanan avukatımız diyoruz. Büyük davalara muhatap olan ki bütün avukatlarımız istedikten sonra büyük davalara da muhatap olabilir. Savunmasını da yapabilir. Bugün en küçük çapta çalışan avukatımızın bugünün koşullarında 10 milyondan aşağı maaşı gelmemektedir. Ayrı ekstra senetmiş, devir işlemlerinden yaptığı işlemler ayrı cabası. Şimdi bakıyoruz Savcılık münhallerine, zaman zaman açılmakta. Bu olumsuz koşullardan dolayı Savcılık kadroları bir türlü dolduramama sıkıntısına Savcılık Dairesi, Hukuk Dairesi muhatap olmaktadır. Eğer bu ülkede adaletin erken tecelli etmesini istiyorsak birtakım sıkıntıların bu kürsüden konuşulmasını istemiyorsak bugünkü Hukuk Dairesi Yasasını irdelemek o günün koşullarına belki uygun olmuş olabilirdi. Her yasaya aynı yaklaşımı göstermekteyim. Çıktığı zaman... Hukuk Dairesi Yasası çıktığı zaman, Çalışma Yasası çıktığı zaman belki günün koşullarına göre iyi olabilirdi.

Fakat bugünkü koşullarda bugünün şartlarında savcı olmak, hakim olmak niteliği gerçekten çok cazipliğini, çok yitirmiş durumdadır. Eğer bu ülkede hukukun üstünlüğüne saygı duyuyorsak adaletin erken tecelli etmesini sağlamak istiyorsak, Hukuk Dairesi Yasasını günün şartlarına göre irdelenmek lâzım. Bakıyoruz gene emeklilik konusunda, 5 yıl tecrübe istiyoruz. Neden istiyoruz? Verimliliği artırmak için. Hukuk Dairesinin izahatını yerine, iyiye getirmek için 5 yıl bir avukatlık tecrübesi istiyoruz. Fakat bir avukat arkadaşımızın, bir avukat savcı olduğu günden itibaren 10 yıllık da avukatlık yapmış olsa sivilde yapmış olduğu yıllar hiçbir zaman emekliliğine yansıtılmadığından dolayı savcılık makamı hiçbir zaman cazip hale gelmemektedir.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Bir de bunu çıkarın.

KENAN AKIN (Devamla) - Onun için münhaller dolmuyor Sayın Bakan. Yani bunları çıkaracağız ama çıkmıyor işte. Onun için biz devamlı burada adaletin geç yerine geldiğini söylemekteyiz. Savcı arkadaşlarla konuştuğumuz zaman kadronun kifayetsiz olduğu şikâyet edilmekte. Kaç defa münhal çıktı ve doldurulabilirdi mi Savcılık Dairesinde, doldurulamıyor. Hiçbir müracaat yok. Niye yok? İşte bu olumsuzluklardan dolayı. Eğer bu olumsuzlukları tarafsız düşündüğümüz zaman bunları ortadan kaldırmak gerektiği inancı içerisindeyim. 5 yıl, 6 yıl, 8 yıl, 10 yıl prim yatırıyoruz, sigorta primi yatırıyor, hiç olmazsa sivilde çalışmış olduğu, avukatlık yapmış olduğu dönemin emeklilik yıllarına sayılması mutlaka yasanın çıkması gerektiği inancı içerisindeyiz biz veyahut da eğer bu kabul edilmiyorsa emeklilik yaşına geldiği zaman savcılık döneminde hizmet verdiği yılların, yıl itibarıyla emeklilik hakkı kazanması gerektiği inancı içerisindeyiz. Maalesef bugünkü yasa bu kapıyı kapattığı için biz devamlı Savcılığın, Mahkemelerin iş yapmadığından şikâyet ediyoruz. Halkımızın şikâyetini buradan devamlı vurgulama çalışıyoruz.

Esasında işin özüne indiğiniz zaman Savcılık ve Yargıçlık mesleğinin cazip hale gelme, savcılığın ve yargıçların kadrolarının doldurulması için yasalarda engel varsa, yasaların getirmiş olduğu birtakım engel, koşullar varsa Savcılığa müracaat için bir cazibe yoksa, onları cazip hale getirmek için yasalarda değişiklik yapmak durumundayız. Maalesef böyle bir girişim bugüne kadar yapılmamıştır. İnşallah bundan sonraki dönemlerde tüm adalete bir leke gelmemesi için hepimiz çaba göstermekteyiz ama olumlu hareketler için de birtakım çizgiye gelmek düşüncesinde değiliz.

Bina sorunu 1990'lı yıllarda da ben bahsettim, 1990'da, 1991'de, 1992'de Başsavcının şikâyetlerini hepimiz duyduk. Maalesef 1993 yılı bütçesinde de bir bina yapımı için herhangi bir bütçenin görmemesi, küçük odalarda yine Savcılığı hapsedmek anlamına gelmektedir bizim kendi görüşümüzce. Eğer birtakım eleştirilerden, birtakım şikâyetlerde muhatap olmaması için Savcılığın denetlenmesi için mutlaka adalet mekanizmasının Adalet Bakanlığı çatısı altında birleştirilmesi gerekmektedir. Efendim şu anda Bakanlar Kurulunun onunla dondurulmuş Anayasa metnini ortaya koyacak olursam gerçekten böyledir ama mutlak bir değişikliğin, Anayasa değişikliği devamlı siyasi partilerin gündeminde konuşulmaktadır. Bir Anayasa değişikliği çerçevesinde adalet mekanizmasının devamlı eleştirilere muhatap olmaması için denetleme mekanizması olacak olan Adalet Bakanlığının ihdas etmek, Adalet Bakanlığını kurmak, hayata geçirmek durumundayız. Bir ikincisi ama yine bu kadrosuzluklardan dolayıdır,

bazı çok ciddi tahkikatlarda polisle birlikte Savcılık tahkikatları beraber yürütme durumunda olduğu da inancı içerisindeyiz. Ülkemizde son yıllarda yaşadığımız birtakım olaylardan dolayı polisimizin günden güne emekliye sevk edildiğinin bilinçli, eğitilmiş kadrolarının azalmasından dolayı Polis Teşkilatımızın tahkikatı konusunda belirli istediğimiz ölçüde bir eğitime dahi tutulmadığı için savcılığın polisle birlikte bazan,,, her konuyu demiyorum, bazı çok ciddi olayları savcılıkla birlikte polis koordineli olarak götürmekte ve adaletin daha sağlıklı, daha iyi esaslara dayalı bir tahkikat yapma gereğini artık bu memlekette de bir zorunluluk haline gelmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yani zaman zaman bu kürsülerden... zaman zaman değil her zaman şikayet ettiğim kimlik kartından dolayı bu memlekete gelip suç işleyen şu vayahutta bu şekilde suç işleyen kişilerin pasaportları veyahutta kimlik kartları elinden alınıp yurt dışına çıkışı engellenmekte. O kişilerin cezalanması için sürelerin uzadığını görmekteyiz. Bu kişilerin yatacak, kalkacak, barınacak yerleri olmadığından dolayı bu ülkedeki insanlarımızı sıkıntı yaratabilecek bir tablo da ortaya gelmektedir. Bir örnek vereceği, üç buçuk ay önce, bir vatandaş Ziyaret Köyünde küçük bir sünnet olayı yaptığı için kamu şikayetcidir, polis şikayetcidir. Fakat üç buçuk aydır 200, 300 bin lira para cezası verecek olan kişi bu ülkeden çıkamamaktadır. Geldi bana ağladı. Bir milletvekili olarak bana sordu, araştırdı. O da maalesef Adana'lı. Abi ben ne yapacağım cebimde para yok. Üç buçuk aydır pasaportum yok.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Niçin sünnet yapmak yasak mı burda?

KENAN AKIN (Devamla)-Fenni sünnetçi.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ha... meslek icra edecek.

KENAN AKIN (Devamla) - Meslek. Geldi 3 tane çocuğu sünnet etti. Şikayet edildi. Polis pasaportunu elinden aldı. Yani niye aldı polis demiyoruz. Eğer hakikaten yasalara karşı suç işlemiştir bu adam. Ama o suçu hemen neticelendirecek küçük bir tahkikat da, küçük suçtur. Sen sünnet yaptın kardeşim. Sağlık Bakanlığı da şikayetçi, ben de şikayetciyim. Kamu şikayetçi, yasalarımız şikayetcidir. Üç buçuk aydır bu adamın cebinde bir kuruş parası yok. Memleketimizde dolaşmaktadır. Bu tip olayları derhal sonuçlandırarak bir mekanizmanın mutlaka kurulması gerekmektedir. Pasaportunu alıp o insanı bekletmek... yatacağı yer yok, kalkacağı yer yok. Cebinde parası yok. Bunun neticesinde ne olacak. Mutlaka hiç de istenemeyen bir ikinci veya üçüncü bir suçu da işlemeye muhatap kılınmaktadır bu vatandaşlarımız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Hizmetleri Komisyonuna baktığımız zaman gerçekten Sayın Kotak Beyin görüşlerine katılmamak elde değildir. Sayın İsmet Kotak ne işe yarıyor derken Ulusal Birlik Partisinin çok güzel işine yaramaktadır Kamu Hizmetleri Komisyonu.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Tabii, tabii.

KENAN AKIN (Devamla) - Birtakım partizan uygulamaları kamufle etmeye gerçekten çok güzel uymaktadır bu Kamu Hizmetleri Komisyonu. Fakat birtakım aksaklıkları görüyoruz. Üzüntü ile bu kürsüden belirtmek istiyorum. Bir Sağlık Bakanlığının şikayeti ile mahkemeye verilen bir vatandaşımız bugünkü Kamu Hizmetlerinin Çalışma ve Görev Yasasına göre tekrar görevine iade ediliyor. Düşünebiliyor musunuz.

Bir insanın ölümüne sebep olmuş, görevini ihmal eden bir adam bugünkü Kamu Hizmeti Komisyonunun Çalışma Esaslarına göre bu insanlar yargılanmakta ve tekrar hastaneye göreve dönmektedir. Bugün Ulusal Birlik Partisi iktidarındır ama yarın başka partiler olabilir. Fakat bir hükümet memuruna, çalışmayan bir memurunu bir tarafa atayacaksa, bir tarafa gönderecekse Kamu Hizmetleri Komisyonu denen bir bela kelimesini kullanıyor. Maalesef devlet işletmeyecek hale, duruma getirmiştir bugünkü yapısı ile. Ya ortadan kaldırılmalı. Veyahutta ülkenin genel yapısı ortaya konularak o günlerde çıkan heyecandan dolayı birtakım demokratikleşme, demokrasi dedik dedik. Bu ülkeyi işlemez hale getirmek için ne gerekiyorsa yapıldı. Tamam çalışmak istiyor. Belirli kural çerçevesinde çalışacak. Ama art niyetli olan kişilerin bu Kamu Hizmetleri Çalışma Görev Yasasına göre birtakım konuları suistimal ettiğini görmekteyiz. Nalıl olsa ben bir bölümün şefi oldum, o şeflikten sonra bir yere gidemem, nasıl olsa bu hükümet beni mecbur... affedersiniz eşek gibi çalıştırmak, mecburiyetindedir. Bana hiçbir şey yapamaz diyerek orda horoz kesilmektedir. Bu gibi kişileri art niyetli bütün kamu görevlileri aynı suça sahiptir demiyorum. Ama bu tip kişilerin de burnunu sürtmek, horoz yapmamak için. Öyle ötmemesi için mutlaka bu yasalarda değişiklik şart. Veyahutta Sayın İsmet Kotak'ın dediği gibi derhal ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Personel alımlarında yapılan uygulamaların birçok kişi tarafından tasvip edilmediği için bugün birçok lise mezunumuzun kamu, Amme Memurları Komisyonuna müracaat etmektedir. Nasıl olsa bu insanlar alınırken, alınacak kişilerin belli olduğu varsayımı veyahut da yargısı ile kimsenin pek de Ammeye, pek fazla müracaat etmediğini görmekteyiz.

Mahkemelerimizin aynı şekilde ağır çalışması konusunda halkımızın şikâyetlerini dile getirmeden geçmemiz mümkün değildir. Aynı konularda savcı ve yargıçların durumundan dolayı bugün mahkemelerimiz eksik kadrolarla görev yapmaktadırlar. Fakat şu anda mevcut bulunan görevli kişiler de maalesef adaleti geç getiriyor diyemeyeceğim ama sabahleyin saat 09.00'da ihbar yazıyorsun, tebligat veriyorsun benim evet, sabahleyin saat 09.00'da mahkemede hazır ol, saat 12.00'ye kadar. Küçük esnafsa veyahut da işyerinde çalışıp da izin alan insanlarımız varsa 12.00'ye kadar beklemekte, hadi sen şu tarihe gel denilmektedir. Bir trafik suçu. Ben kabul ediyorum suçumu, ödeyeceğim diyen kişilere ayrı küçük birimle bu işleri çabuklaştırmanın yollarını araması lâzım mahkemelerimiz. Sabahleyin saat 09.00'da halkımız yığılacak ama 11.00'lere, 12.00'lere kadar görülmeyecek, davalar bile görülmeyecektir. Bu tamamen şu andaki sistemin yanlışlığını ortaya koymaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maalesef mahkemelerimizdeki icra memurlarının da kifayetsiz olduğunu vurgulamadan geçmek istemiyorum. Ekonomik koşulların zor olduğu şu günlerde icra yolu ile hakkını aramaya giden vatandaşlarımızın, icra memurları tarafından kifayetsiz olmadıkları için hakları, şikâyetleri yerine getirilmemektedir. Bunun da artık bu 1993 yılı bütçesinde aynı olumsuzlukla devam edeceğini de görmekteyiz.

Polis Örgütüne, Polis Teşkilâtına baktıkça bu ülkenin iç huzurundan sorumlu Polis Teşkilâtının içişlerine bağlı olmamasını biz hayretle karşılamaktayız. Eğer iç huzurdan sorumlu bir polis örgütümüz varsa, o polis örgütünün yasasını bu Meclis çıkarmışsa, bu Meclisteki içişlerinden sorumlu, içişleri Bakanlığına bağlı olması gerekmektedir. Bir hayretimi daha gizlemeden geçemeyeceğim. Polis Okulumuzdan dün mezun olan polislerimizin diploma törenine bir türlü milletvekilleri davet edilmesine de anlam veremiyorum ben.

ALİ SÜHA (Lefkoşa)(Yerinden) - Mümkün değil.

KENAN AKIN (Devamla) - Atatürk Büstü açılır, bütün milletvekillerine bir davetiye. Birşey açılır, bütün milletvekillerine davetiye. Halbuki bu Meclis bu ülkenin en saygın yasama organı olduğu halde Sayın Meclis Başkanı, Sayın Başbakan gitmekte, Sayın Savunma Bakanı bilmiyorum davet edilmekte ama ne halse anlamadığım birşey milletvekilleri eğitim gören polisimizin, eğitim yerini görmek için adeta kapatmak için mi diyorum yani anlamak mümkün değil. Olabilir tabii ki bir siyasi arena değildir. Ama bu Meclisteki milletvekillerinin böyle bir mutlu olaya şahit olması gerektiğine inanıyorum ben. Burada bunu vurgulamadan geçemiyorum. Yani polislere diploma olayı acaba gizli midir?

ALİ SÜHA (Yerinden)(Devamla) - En azından ilgili komite üyeleri.

KENAN AKIN (Devamla) - En azından evet Sayın Ali Süha'ya katılıyorum. En azından bu Meclis polis yasaları ile ilgili komitenin, komite üyelerinin böyle bir diploma törenine katılmak ve polisimizin güçlenmesini görmek, polisin o mutlu gününü 100 tane, 110 tane her ne ise kaç tane polisimizin, kendi evlâdımız, kendi çocuklarımız o diploma törenlerinde neden milletvekillerine o heyecanı yaşamasın? Çünkü güçlenen Polis Teşkilâtı bizi mutlu kılmaktadır. Polisin, polis olmasına, polisin güçlenmesine hiçbir milletvekilinin karşı olduğuna asla inanmam. Öyle bir düşünce yok ama neden çağrılmamaktadır? Ayrı bir protokol mudur? Bilmiyorum. Göletler açılır, dağa, tepeye milletvekili çağrılır ama polis diploma törenlerine bir türlü çağrılmamaktayız. Ben de bunu esefle karşılamaktayım. İnşallah bundan sonra törenlerde de milletvekillerimizin o mutlu günü Sayın Başbakan nasıl tadıyorsa, o mutluluğu tadıyorsa, aynı şekilde milletvekilleri de bu mutluluğu tatsın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sitemden sonra, polis yetkililerine bu sistemden sonra polis yasal bir kuruluştur ve bu yasa Bakanlar Kurulu kararı ile, Meclisin onayı ile geçmiştir. 1980'den itibaren yürürlüğe girmiş bir Polis Yasası vardır. Polis Teşkilatının çalışması, çalışma esasları, görevleri Yasa ile belirlenmiştir. Görevleri içerisinde polisin hak ve menfaatleri, özlük hakları, sivil çalışan polisin değişik olarak çalışan polisin tüm hak ve menfaatleri madde madde sıralanmıştır. Polis zor bir görev olduğundan dolayı, yorucu bir görev olduğundan dolayı, polisin cazip bir meslek haline gelmesinden dolayı Polisin görev riski yasa ile belirlenmiştir. Maalesef polisin görev riski bu hükümet tarafından yasanın amir hükmü olmasına rağmen polisin hakkı hükümet tarafından gasbedilmektedir. Sayın Maliye Bakanı komisyon aşamasında bize kendi ölçüleri ile cevap verdi. Efendim biz polise görev riski verirsek tüm kamu görevlileri risk isteyecekmiş. Böyle bir saçma cevap olamaz. Eğer Polis Yasasına görev riski koyduysan ve o polis olmak için müracaat eden kardeşimiz mutlaka yasadaki avantajlardan dolayı cazip maddelerden dolayı kolay olmayan, 24 saat görevde olma koşulu, şartı olan bir polislik görevine tabii ki görev riskinin getireceği birtakım mali avantajlardan dolayı polis olma aşamasına gitmektedir. Ama maalesef hükümetimiz Ulusal Birlik Partisi Hükümeti. Polisimizin görev riskini gasbetmektedir.

ALİ SÜHA (Lefkoşa) (Yerinden) - Nasıl?

KENAN AKIN (Devamla) - Gasp, evet gasp. Beyenmemektedir. Gasbetmekte, hırsızlık yapmakta bir anlamı çalmaktadır. Ama bakıyoruz polis yasalarına karşı gelen her vatandaşa, herkese kelepçe takıyor, tahkikatını yapıyor. Yasal organlarımıza teslim etmekte, adalete teslim etmekte. Biz polisi bekliyoruz hükümet hakkında bir tahkikat yapıp yasaya, Anayasaya

yasalar karşısında polisin hakkını yiyen hükümet hakkında da bir tahkikat yapacağız. Bunu beklemekteyiz. Bazan elinden tutan sendika kurma hakkını aldı. Polis kendi içinde bir örgütlenme hak ve menfaatlerine gereken derneği kurabilir ama birtakım kişiler tarafından ha... deyip kuramazsın diyelim de oba altından sopasını göstererek onu da oluşturma yönünü kapatmaktadırlar. Bir kere polis eğitiminin zorunlu olduğu şu günlerde dün diploma verdiğiniz birtakım eğitim esaslarında başarılı olan polis memurlarımızı tekrar Türkiye'de Polis Kolejlerinde kısa dönem, 6 aylık veyahutta 1 yıllık dönemlerde subay olabilecek olan kifayetlerde olan kişilerin, bilgili, başarılı polislerin mutlaka Polis Kolejlerinde eğitmek durumundayız. Şu andaki 6 aylık polis eğitimi bana göre, kendi politikalarımıza göre yeterli değildir. Hele hele birtakım terfi ve tayinlerden dolayı devamlı eksilen eğitilmiş, tecrübeli polis kadroları kendi iddiaları ile haksız yere terfi alan birtakım kişilerden dolayı istifa edip emeklilik yolunu seçen polislerimizin çoğunlukta, şu günlerde kaynağı zenginleştirme, Polis Teşkilatında eğitilmiş polis memurlarını çoğaltmak için Türkiye'deki Polis Kolejlerine mutlaka göndermek mecburiyetindeyiz. Aynı şekilde sivil polisleri de mutlaka eğitip göndermemiz lazımdır bir. İkincisi yine sivil polise elbise ödeneği vardır. Maalesef bu elbise ödeneği de verilmemektedir. Yani polisin hangi yasa maddesine bakarsanız haksızlıklarla dolu bir olay daha görüyoruz. Eğer evli bir polissen, evinde oturuyorsan sana kira ödeneği vermektedir. Evin yoksa kirada oturuyorsan kira ödeneği almaktasın. Ama evin yoksa anne ve babanın evinde kalıyorsan ona kira ödeneği vermemektesiniz. Böyle bir saçma uygulamanın dünyanın hiçbir yerinde olmadığını görmekteyiz. Evi var polisin, evinde kalıyor kira ödeneği alıyor. Evi yok kirada kalıyor, kira ödeneği alıyor. Ama anne ve babasının yanında kaldığı için kira ödeneği almamaktadır. Bu yanlışlığın da mutlaka düzeltilmesi gerektiği inancı içerisindeyiz.

Yani polisin eğitimli kadrosu güçlensin, çoğalsın derken adeta üst düzey yöneticisi olmasın diye polisin yasasında ne gerekirse yapılmış. Bir çavuş 25 yıl görev yapıyorsa sonunda emeklilik kazandıysa, emekli olduğu zaman beş yıllık yıpranma primini çavuş almakta. Yani bir Başmüfettişin emrinde çalışan bir polis çavuşu yıpranmadan dolayı beş yıl almakta. 25 yıl fiili hizmet yaptıysa 30 yıl üzerinden emekli olmaktadır. Bakıyoruz ona emir veren, ona talimat veren, onlardan sorumlu olan o çavuşun yapacağı doğru veya yanlış icraatlardan sorumlu olan müfettişler böyle bir avantaja sahip değiller. Yani polisimiz çavuş olsun, çavuşluktan sonra da terfi merfi almasın anlamına gelmektedir. Polisimizin kariyerini subay kadrosunu azaltmak için her türlü çaba gösterilmiştir. Bugün bakıyorum terfi, tayinler durduruldu. Nasıl durduruldu? Onu yoruma açmak istemiyorum. Yorum yapmak istemiyorum. Hiç beklenmeyen bir emeklilik istemi olayı Sayın Müdürümüzden, birtakım sıkıntılar var. İşte diyoruz ki polisin içişlerine bağlanması lazım. Terfi, tayinlerin Aralık sonuna doğru yapılması beklenirken, şu günlerde açıklanması beklenirken biz Emniyet Genel Müdürünün emeklilik, istifasını duyuyoruz. Emekli olmasını 5 Ocak'ta izne çıkması gerekirken, Ekim'de izne çıkıp emekliye ayrılacağını duymaktayız. İşte bu yanlışlıklardan dolayı polisimiz terfilerde, gidip bazı subaylarına, amirlerine efendim beni terfi ettirmeyin diyerek adeta yalvarmaktadır. 23 yıl, 24 yıl hizmet vermiş bir çavuşumuz gidip yalvarmakta, subay olup da o beş yılını kaybetmemesi için birçok insanımız terfi olması için koşar, didinir, ricada bulunur, çaba gösterir, ama burda bazı polislerimiz ki haklı olarak Yasanın getirmiş olduğu yanlışlıklardan dolayı o polis teşkilatında çok daha iyi hizmet vereceğine inandığımız, terfi alması gerekirken, terfi almamayı istemektedir. Niye? Yasadan dolayı, yanlış yasadandır dolayı beş yılı kaybolmaktadır.

Ben de olsam aynı şekilde düşündüğüm zaman insan psikolojisi olarak böyle bir subaylığı ne yapacağım? Bir sene sonra 25 yılım doluyor. 30 yıldan emekli olur çoluğumun çocuğumun istikbalini başka yönlerden ararım. Bu yanlışlıklardan dolayı çok görev düşer Polis Teşkilatımızın Kadrosunu, Polis Teşkilatını zayıflatmaktayız. Eğitim verdiğimiz yüz tane arkadaşımıza, altı ay eğittik. Altı ay eğittikten sonra, altı ay sonra o çocukların istifa etmeyeceği ne malum? Ayrılmayacağı ne malum? Bir zorunlu koşul da yok. Yüz kişiyi eğitene kadar bu olumsuzluklardan dolayı terfisi gelmiş birçok arkadaşımızın istifa edip emekliye ayrıldığını da görmekteyiz. Yüz kişiyi eğitene kadar polis yapana kadar, diğer taraftan kırk kişiyi diğer kapıdan çıktık. Yine altmış kişiyi doldurduk. Yüz kişinin polis güçleri görüyoruz basınımızda manşet atıyoruz, seviyoruz gerçekten iç huzura yönelik bir çalışma, iç huzura yönelik bir ordunun güçlendiğini görüyoruz. Polis Teşkilatını görüyoruz ama öteki tarafta kırk kişinin eksildiğini bahsetmiyoruz. Niye? İşte bu sorunların getirdiği olumsuzluklardan dolayı. Gerçekten Polis Teşkilatının günün koşullarına göre çıkarmış olduğunuz yasayı tam manası ile uygulamaya devam edersek devamlı polisimiz zayıflama yönüne gidecektir. Bir de bakıyoruz tayinlerde...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Mal kararını buldu. Polis aldı alacağını.

ALİ ONAY (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Savcılık da yol gösterir ha.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayıştay her zaman ciddi çalışması ile biz gurur duyuyoruz. Ama ona da geleceğiz. İki kelime, fazla söyleyecek birşeyimiz yok Sayıştaya. Kendisini de gerçekten başlangıçta da söylediğim gibi polisten yetkili bir arkadaşımız, görevli bir arkadaşımız bütçesi ile ilgilendi. Meclise saygı duydu geldi. Sayın Sayıştayımız her zaman Meclis çalışmalarını izlemekte özellikle Bütçede gerçekten her konuda Meclisimizin çalışmalarını izlediği için kendi bütçesinde de dairesinin Bütçesinde burda olması Sayın Başkana yakışan bir olaydır zaten. Sayın Başkanımız gerçekten bu ciddiyeti ile biz bir siyasi parti olarak ne kadar övünsek azdır. Keşke bütün dairedeki Başkanlarımız, müdürlerimiz, genel müdürlerimiz böyle ciddiyete ve kariyere sahip olsalar. Keşke.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir önemli hususu daha. Zaman zaman Lefkoşa-Mağusa'ya sık sık giden, birçok arkadaşım var Mağusa milletvekilleri de. Bir gün görmesen ne ise, ikinci gün otostop yapan polisleri görmekteyiz. Bu da tayinlerde birtakım esasları göz önüne getirilmediği gerektiği. Eğer lojman, mojman olayı yoksa polisin işyerine daha güvenli, daha huzurlu, daha sağlıklı gidip gelebileceği bir esaslara da oturtunmak mecburiyetindeyiz. Tabii ki polise nerde görev dersin yok diyecek bir polisimiz yoktur. Ancak polisimizin daha verimli iş yapabilmesi, daha sağlıklı iş yapabilmesi için tayinlerde de, işyeri ile evi arasındaki mesafeyi çok iyi ayarlamak durumundayız. Polisin ne kadar şikâyetlerini anlatsak mümkün değildir. Polis teşkilatının araç ve gereç açısından son yıllarda biriyileşme, bir gelişme vardır fakat dileğimiz inşallah 93 yılı içerisinde görev rizki, birtakım mali sıkıntılar getireceği düşüncesi ile hükümet ona yanlış alabilir, belki yanlış alabilir ancak hiç olmazsa bu emeklilik konularındaki çavuşun beş yıl emeklilik avantajı, o ortadan kalksın demiyorum ama hiç olmazsa subay olan polis görevlilerine de, subay olmuş polislikte emir verecek duruma gelmiş bir kişinin beş yıllık hakkını gasbeden yasanın da düzeltilmesi inancı içerisindeyiz. Dileğimiz polisin daha huzurlu, daha güvenilir, görev yapabilmesi imkânını sağlayacak yasaları tekrar bu Meclisten çıkarılması, değişikliklere uğrayıp polislerimizi rahat bir ortama kavuşturacak bir yasa ile inşallah 93 yılında muhatap kılabiliriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; savunma; konusunda söyleyecek pek fazla bir şey yok. Diğer bütçede, genel görüşmesinde söyledim. Savunmayı da, savunmayı sağlayan Güvenlik Kuvveleri Komutanlığıdır tamam. Ancak Güvenlik Kuvvetlerinde askerlik yapan gençlerimizin 24 ay gibi uzun sürenin çok esaslı şekilde mutlaka değerlendirilmesi lâzım. Gençlik ve Spor Bakanlığında zannederseniz değindim,

Türkiye'de 15 aya düşmüş bir askerlik süresi ve bu ülkedeki çift uyrukluların da bayağı yoğun olduğu bir dönemde, Türkiye'deki askerliğin daha cazip gelerek devamlı nüfusunun kaybolmasını, eksilmesini görmekteyiz. Onun suçlusu siz, suçlu aramıyoruz ama birtakım uygulamalar, birtakım eksiklikler, birtakım açılmayan kapılar vardır. Türkiye'deki Genel Kurmayla, buradakı komutanlarla bu işi esaslı şekilde değinmek istiyoruz. Kaynağımız azdır, diğer siyasi partiler gibi 24 ay çoktur, çoktur ama şu anda sıkıntı vardır. Bir çocuğumuz bugün 15 ay askerliğe düşerse, 18 saat da nöbet tutacağı bilinci içerisindeyiz. Ancak bir takviye kaynağı bulmak çok zor değildir.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Nasıl?

KENAN AKIN (Devamla) - Sohbetlerde söylüyoruz.

Türkiye'den Barış Kuvvetlerinde askerlerimiz var mı? Değiştirme olayı geliyor muydu daha önce? O tip, o şekilde kamufle ederek değiştirme olayına gelen 74 öncesi gelen askerleri kamufle ederek Güvenlik Kuvvetlerinin saflarında, elbiseleriyle askerlik yaptırmak durumuna gidebiliriz. Bugün Türkiye'de askerın çokluğundan dolayı, mali külfet getirdiğinden dolayı 15 aya düşmüştür, biz de kaynak zorluğundan dolayı 24 ay devam etmektedir. Halbuki geçmişte, 86 mı, 87'di. 18 yapan, 24 ay yapan vardı. TC'li göçmenlerin çocukları 18 ay, Kıbrıs doğumlular 24 aydı. Fakat biz buna oy veren bir kişi, yani onları da TC doğumlu da olsa hepsi eşittir 24 ay yapması gerektiğine inanarak muhalefette olduğumuz halde UBP-TKP Koalisyonunda oy verdik biz buna. Şimdi bir sıkıntı vardır. Hemen burada Anavatanımızda 15 ay olduğu için askerlikten dolayı Sayın Başbakanın da bilgisinde, hepimizin bilgisinde, devamlı çocuklarımız gidip, gelmemektedir. Bugün benim kendi çocuğum bile acaba baba gittikten sonra gelmiyeyim mi? Kesinlikle kabul etmem ben bunu, mutlaka görevini yapacaktır, şartlar ne ise. Ama genelde düşündüğümüzde 24 ay askerlik gençliğe bir külfet demeyeceğim ama birtakım sıkıntılar getirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri Sayıştay Dairesine baktığımız zaman gerçekten birtakım sıkıntıların olduğu, devamlı tartışılan ama kuruluş ve amaçlarına uygun olmayan birtakım yasalarla eli kolu bağlanmış olan bir dairemizin pek de amacına uygun mali hesaplar yapan, mali harcamaları denetleyen bir kuruluş haline gelmiş derken, maalesef

birtakım değişikliklerle Sayıştayın görevinden, anladığımız manada görevinden uzaklaştırılmaya çalışılmıştır. Biz dileriz, Sayın İsmet Kotak'ın görüşlerine katılmamak elde değil. Türkiye'deki Sayıştay Yasasının aynen bir kalıp gibi buraya oturtulmasında çok büyük fayda vardır.

Ombudsman konusunda tartışılabilir birtakım sıkıntılar vardır. Her ne kadar Anayasada Ombudsman mekanizması ve yasası deniliyorsa bile birtakım sıkıntılar vardır. O aşılabılır, tartışılırsa. Ama Sayıştay mekanizmasının zannederseniz çalışabilecek yasalarla donatılırsa, Ombudsman lafından da hiç söz etmemizin anlamı yoktur.

Bu duygularla altı kuruluşumuzun da 1993 Mali Yılı Bütçesi pek bizim ölçülerimizde hayırlı olmayacağı inancı içerisinde olmakla birlikte savunma hariç...

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Hayırlı olsun.
azdır.

KEMAN AKIN (Devamla) - Hayırlı olacak değil.
Bu mali portre ile azdır. Yasalardaki sıkıntılar vardır. Savcılarımızın eli kolu bağlı, Savcılık mekanizması cazip değildir. Cazip hale getirilmesi için, yargı çalışmıyor deriz. Niye? Çünkü Savcılık cazip değildir. Doktorun uzmanlık şeyi, doktora yaptığı dönemde denilebilir bir yılı, yaptığı dönemi emeklilikten sayacağız, Savcı ve avukatlarımızı duymuyoruz. Bu yasalarda bu sıkıntılar devam ettiği süre içinde Hükümetten gelen böyle bir yaklaşımın olumlu bakılması mümkün değildir. Yeni Doğuş Partisi olarak tüm kuruluşlarımıza hayırlı, uğurlu olsun dileği ile maalesef yasalarına da ret oyu vereceğimizi bildirir, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Kenan Akın.

BAŞBAKAN DERVİŞ ERGÖLU (Yerinden) - Savcılara olumlu oy vereceksin.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Savunma hariç.

BAŞKAN - Sayın Süha, buyurun.

SALİ SÜHA (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hiç şüphe yok ki yalnız demokrasi ile idare edilen ülkelerde değil, şekli ne olursa olsun, devlet olma iddiasında olan bütün toplumlarda vazgeçilmez kuruluşlar vardır. Bunlar elbetteki demokratik ülkelerde işlerin daha düzenli bir şekilde yürümesini sağlar. Ama diğer adına ne dersek diyelim, herhangi bir rejimde de yine toplumun düzenini sağlamak için vazgeçilmez kuruluşlardır ve bunlar tıpkı bir makine gibidir. Yanyana gelen yasama, yürütme, yargı ve anayasal kuruluşlar ahenkli bir şekilde çalıştığı zaman o makine düzenli bir şekilde çalışır. Dolayısıyla sadece muhalefet gözü ile olaylara yaklaşmak veya sadece iktidar bakışı ile olaylara bakmak bizi iyi bir sonuca getirmez kanaatindeyim. Şimdi dirledim arkadaşlarımızın hepsi de güzel şeyler söylenmiş. Sayın Adıoğlu'nun bu görüşler hakkında konuşurken bütün olayları Hükümete yükletmek suretiyle adeta elhak bunlar normal şekilde faaliyetlerini yürütmektedir hükmü çıkarılır ki bu doğru bir teşhis ve doğru bir yaklaşım değildir.

Sayın arkadaşlar; elbetteki dış politika bizi her geçen gün çok daha sıkışık bir duruma sokmaktadır. Ancak, benim kesin bir inancım vardır ki toplumun düzenini sağlamak açısından şartlar ne kadar ağır olursa olsun tehir mümkündür, değildir.

ve toplumun huzuru için bu kuruluşlara el atmak gerekirse, el atılması gerekir. Herkes görevini bilecek. Dışişleri görevini bilecek, savunma görevini bilecek, ama parlamento da görevinin bilinci içerisinde bu topluma huzur sağlamak mecburiyetindedir. Dolayısıyla öyle bir hükme varıyorum ki bu Anayasal kuruluşlar her ne kadar rejimin vazgeçilmez unsurları gibi görünürse de, bu sorumluluk bugün içinde bulunduğumuz şartlar ve bugün faaliyette bulunan bu kuruluşların ıslah edilmemesi gerektiğini ıspatlamaz. Bu kuruluşların teker, tekere ele alıp yeniden yapılandırmak mecburiyetindeyiz. Yoksa bir defa kuruldu nasıl yürürse yürür mentalitesi bizi bir yere götürecektir. Dolayısıyla ister mahkemeler, ister hukuk Dairesi, sayıştay, kamu hizmeti, polis, savunma yeni baştan düzenlenmesi ve eksikliklerin tamamlanması gerekir. Aksi halde sen, ben kavgaları içerisinde asıl teşhis edilmesi gereken çarelerin üzerine yürünmez ve bunlar şu veya bu paravana arkasında işte beni iktidar tutmazsa, muhalefet tutar, muhalefet tutmazsa iktidar tutar havasında bu kuruluşların yürütmesine imkân ve ihtimal yoktur.

Ombudsmanlık konusu ne zaman gündeme gelse adeta başağrıları tutar beni. Artık yani mide bulantısı da gelmeye başladı. Neden bu huzursuzluk? Bu kadar Anayasal kuruluşların yeniden yapılanması sözkonusu iken, bütün kurtuluşu sanki bir adamın tayini ile her şey hallolacakmış gibi bir sonuca varmak ve bunu mütemadiye burada müdefaa etmek hakikatten beni hasta etmektedir.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Sağolun Sayın Hocam.

ALİ SOHA (Devamla) - Sayın Maliye Bakanının oturduğu yerden yapmış olduğu ikazlar vardır, doğrudur. Ombudsmanlık ne bir ceza müessesesidir, ne bir mükâfat müessesesidir. Ombudsmanlık , kraliyet ailesini biliyorsunuz icraatın içine sokmadılar. İsvec'de demokrasi var ve tam manası ile var. İngiltere'de demokrasi var, efendim vesaire ülkelerde. Şimdi Kraliyet her ne kadar icraatın içinde karıştırılmazsa dahi yine de ne döner, ne olur diye bir bilgisi olması lâzım. Bu bilgi içinde böyle mükefatlandırma veya cezalandırma müessesesi olmayan bir kuruluşa havale etti ve kraliyet bu Ombudsmanlık konusu ile bazı bilgileri toplar. Olay bundan farklı birşey değildir. Ama bizim gibi küçük bir toplumda her şeyin bilindiği, daha icraata geçmeden bilindiği bir toplumda Ombudsmana o kadar bel bağladık ki efendime söyleyeyim sanki Ombudsmanlık her şeyi yapacak. Kurulacaksa kurulsun onun da karşısında değilim. Ama Ombudsmanlık da bütün bu demokratik düzenin temeli olan parlamento tarafından seçilmesi gerekir ve görevleri de gayet hassastır. Şimdi İngiltere'de Ombudsmanlık yok ama mesela eğitim sahasında kraliyet müffettişleri var. HMI dedikleri yani kralın cinsiyete göre ya his majesti veya her majesti spektor'lar var. Bunlar hakikatten bir yaptırım şeyisi yoktur. Kesinlikle ne ceza verebilir, ne mükâfatlandırabilir. Ama bir rapor verdiğinde de bütün icraatta da olan kurum, kuruluş, kişiler herkese geçmesini bilir.

Kamuoyu yaratılabilir. Ama dediğim gibi bu kadar küçük bir toplumda sanki kurtuluşu, biraz sonra geleceğiz, yapılması gereken o kadar hususlar var ki Anayasasının bir defa düzeltilmesi gerekir. Bu anayasal kuruluşların düzeltilmesi gerekirken biz bunlar hep bir tarafa döndük topluma sanki bir ümit ışığı yakar gibi Ombudsman konusunu ikide birde gündeme getiriyoruz. Olacaksa karşısında da değilim. Ama bu kadar bel bağlanmasının da karşısındayım.

Muhterem arkadaşlar; Adalet Bakanlığı konusuna da geldiğimiz zaman, tabii mahkemeler konusuna ilk aklıma gelen çağrışım şudur. Bir Adalet Bakanlığının mutlaka kurulması ve göreceksiniz Adalet Bakanlığı birçok anayasal, özellikle iki anayasal kuruluşun gerek Hukuk Dairesinin gerekse Mahkemelerin daha düzenli ve onların adeta istifadesine olacaktır. Şimdi her yıl saygıdeğer Yüksek Mahkeme Başkanı Komitenin karşısına gelir, A'dan Z'ye ifade verir. Bu doğru birşey değildir. Yüksek Mahkeme Başkanının bütçe ile ilgisi, bütçe müzakerelerine gelmesi ve çoğu kez üzüntülü bir durum yaratılması doğru birşey değildir ve adalet mekanizmasını zedeler. Dolayısıyla Adalet Bakanlığının kurulması ile bütün bu konular Adalet Bakanlığına geçecek ve karşımızda da bir sorumlu. En büyük sıkıntımız nedir? Adalet mekanizmasına yöneltilecek herhangi bir tehdit çok nazik bir konudur elbette bu ülkenin insanlarının kafasında çeşitli izdihamlar yaratır. Bu doğru birşey değildir. Biz, mahkemelerin böyle bir yara almasını istemeyiz. Ama mahkemelerin de iyi çalışması, daha düzenli, daha verimli çalışması için elbette paranın da onu hesaba çekeceği bir kişinin bulunması lazımdır. Bu da ancak Adalet Bakanı olur.

Hukuk Dairesine gelince sayın arkadaşlar; Hukuk Dairesinin iki fonksiyonu var. Bir danışmanlık konusudur. Devletin ve devletin birimlerinin ihtiyaç duyduğu mütelaaları Hukuk Dairesinden alır. İkincisi; ve en mühim fonksiyonu da devlet adına her kademede dava açma, devletin menfaatlerini koruma, bir nevi devletin avukatı olma fonksiyonudur. Bugünkü duruma baktığımız zaman Savcılığın vermiş olduğu mütalaaların hakikaten iyice etüd edilmeden verdiği kanaati herkes de hakimdir ve bunun her defasında bu mütalaaların bu danışmanlık fonksiyonunun günlük adeta korkulur hale gelmesi de bizi üzmektedir. Neden bu böyle oluyor? Bilmiyorum. Savcılığın iç düzeninde acaba danışmanlık yapan bir birim var mıdır? Bu birime iyi yetişmiş hukukçuların mutlaka girmesi, hukuk her ne kadar da bir yorum ilmi ise de, bu kadar da hata mütalaada yapılamaz. Savcıların bazı şeylerini gördüm. Anayasanın ne dediğini bir tarafa bırakın da falan kuruluşun, anayasal kuruluşun bu kuruluşun da geleceği de, istikbali de bilmem ne. Sayın arkadaşlar; bir Savcı böyle düşünemez.

Bir savcı böyle düşünemez, kesinlikle düşünemez. Anayasa Kuran'ı Kerim gibidir. Ne kelimesine dokunulur, ne çıkarılır, ne ilâve edilir. Kişinin arzusu dahi önemli değildir, senin ne düşündüğün da önemli değildir. Mühim olan Anayasada ne yazdığıdır. İşte Kamu Hizmeti Komisyonu hakkında verilen mütalâa da bu kadar gelişi güzel olabilmıştır, birçok mütalâalar da olduğu gibi. Efendim Kamu Hizmeti Anayasa geniştir, dolayısıyla öneri yapma hakkı yoktur. E, peki sen Anayasa böyle bir şey getirmiyor. Üçlü kararnamenin kimler tarafından imzalanacağı açık ve seçik. Sen şu kuruluşun veya bu kuruluşun endişesine kapılıp mütalâa vereceine, Anayasa yapılırken bu mütalâaları ver. Eğer doğru görmüyorsan Anayasa yapılırken bunları düzeltmek imkânı vardı. Yoksa bir deva yazılır, halk da kabul ettiği bir anayasayı şu veya bu mütaalâyla, şu veya bu düşünce ile hiç kimsenin ne mahkemelerin, ne Hukuk Dairesinin, ne kişilerin hakkı yoktur, yetkisi yoktur.

Hukuk Dairesinin yapılanmasına baktığımız zaman, mahkemelerde Yüksek Adliye Kurulu var. Yüksek Adliye Kurulunda tabii onun da olduğunu iddia etmem ama en azından parlamento- dan giden bir öyle var, Cumhurbaşkanlığından giden bir üye var, Barodan giden bir üye var ve Hukuk Dairesinden giden bir üye var. Yani aşağı yukarı çeşitli isimlerden oraya gitmiş. Şimdi Yüksek Adliye Kurulunun görevini yapan, Yüksek Savcılar Kurulu, 7 kişiden oluşur, 5 tanesi savcıdır. İşte Başsavcı, işte yardımcısı, işte en kıdemlisi, işte aralarından ikisi var, üçü vardır ve iki tane de hakim vardır. Biri Yüksek Mahkeme üyesi, diğeri en kıdemli mahkeme reisi. Bunun mutlaka değiştirilmesi gerekir ve bu Anayasa değişikliği de istemez. Bu tamamen yasa ile yapılır ki hassastır. Dolayısıyla en azından Yüksek Adliye Kuruluna benzetmek mecburiyetindeyiz, Yüksek Savcılar Kurulunu da. Birbiri içine girmiş, ayrı meslek grubu insanlara

kimin hakkında disiplin tedbiri alacaksın, kimin hakkında tam bir kanaat ileri sürebileceksin, bu mümkün değildir. Ve yine de savcılarının adeta kaydı hayat şardı ile bu mevkiye getirilmesi mahzurlu görülmüştür. Anayasa önümüzde, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Başkanı, bütün bu kuruluşlar da hep süreler ya üç yıldır, ya beş yıldır. Beş yılını dolduran tekrar değiştirilir yahutta yenisi gelir

değiştirilebilir. Şimdi bizimki Amerika'nın Yüksek Mahkeme üyelerine benze. Adam bunamış, yatalak olmuş, yatağında yatır, bakıma mühtaç, hasta bakıcılarla yaşar ama hala o Yüksek Mahkeme üyesidir ve sen bunu çıkaramazsın. Bu olacak bir şey değildir. Hele kuruluş halinde olan bizim gibi toplumlarda elbette bu mevkiler önemlidir ve icap ederse onlar da parlamentonun seçimine devredilmesi gerekir. Ama ne olursa olsun, Hukuk Dairesinde gördüğüm diğer bir eksiklik de dil noksanlığıdır. Yabancı dil bilmeme bu mevki için büyük bir hândikaptır. Açığı devlet ne ile kapatır? Ülkemizde bulunan biraz da politik geçmişi olan veya hikatten dil bilen ki %100 dil bilen üç- beş avukatın her defasında devreye sokulması.

Meselâ en son havaalanında gördüm. Lahey'den geliyordu heyetimiz. Başsavcı, yanında Sayın Osman Örek. Demek ki Devletin beynelmilel sahada temsili, Başsavcı kanalı ile olur. Ama Başsavcının lisanı yokmuş. Her defasında bu arkadaşlarımızı da... Elbette hizmetlerine teşekkür ederiz Sayın Osman Örek'e ama icap ederse, bu kaliprada insanlar niye Başsavcılığa getirilmesin? Hukukun da pek yaşı yoktur, eğer kendini ispat... Veya Devlet diğer bir şekilde Amerika'da, orada doktorasını yapmış bir hukukçuyu bulur, İngiltere'de o var. Yani üç-beş personelle ayakta tutuyoruz Savcılık müessesesini.

Ve şunu da söyleyeyim ki; Hükümet belki kendi gücünün farkındadır, belki değildir. Ama bunları istediği anda değiştirecek güce sahiptir. Çünkü bu performans, bu yapılan çeşitli hatalar, bu açıklar artık görmemezlikten gelinemez. Oraya daha uygun, daha ceval, üç sene için, beş sene için, ama Devlet de hakkı ile ödemek şartı ile bu servisi mutlaka götürmesi gerekir.

Polisimize geldiği zaman; hatırlarım geçen sene, belki acemilikten olacak, Polis Bütçesi gündeme geldiği zaman Komitede, polise bana göre haklı birtakım eleştiriler yaptım. Ve gördüm ki ilgili arkadaşımız, adeta kırıldı. Bu konuda daha fazla da söylemek niyetinde değilim. Ancak bir konuyu söylemek isterim. Vatandaş, korku içindedir. Ve Devlet ve Hükümet, vatandaşın bu korkusunu yenmek mecburiyetindedir. Hükümet, vatandaşın sadece emniyet açısından duyduğu korkuyu yenmek değil, her türlü korkusunu yenmek mecburiyetindedir. İşte son bütçe görüşmelerinde söylendiği gibi. Gelecek korkusunu, aldığı tedbirlerle yenmesi gerekir. İşsizlik sorununu yenmesi gerekir. O korkuyu yenmesi gerekir getireceği birtakım teminatlarla. Elbette ki Devletimiz kendi çapında, kendi gücü ile bu sosyal niteliğini hâlâ devam ettirmektedir. Ancak, emniyet açısından temennim, daha mübayıl, daha hareketli, ama daha mübayıl daha hareketli derken, illâ ki hepsinin altında birer otomobil değil, bisiklet de bir hareketliliklidir. Buraya gelen ilk Finlandiya kontenjanı,

biliyorsunuz Ada'da bisikletlerle, bütün bölük bisikletlerle hareket ederdi. Lefkoşa'nın dar sokakları ve bugünkü trafik sıkışıklığı içinde bisiklet, küçük mobilet, daha büyük motor ve elbette ki cipi ile, çeşitli tipte arabaları ile hepsini devreye sokmak mecburiyetinde ve vatandaş polisi kendi yanında, polisi o güleryüzü ile görmesi ve tanınması gerekir. Yoksa, sadece felâket habercisi gibi polisin hareket etmesi, polisle toplum arasında uçurum yaratır. Ve kim ne derse desin, halkın destekleyemediği, desteklemediği bir polisin başarı göstermesine imkân ve ihtimal yoktur. Evvelâ halka bunu sevdirmek lâzım. Halka sevdirmek için de bunun yolu, polisi, güleryüzlü polisi yanbaşında görmekle mümkündür. Hissetmekle mümkündür. Geçen seneden bu seneye bu konularda değişen herhangi bir husus yoktur. Elbette eğitim başlı başına bir sorundur. Eğitilmesi gerekir. Ve bir de bizde Türklüğün şanından mı, nedir, birisi geldi mi, arkasındakilerin hepsini unuttur. Bu kuruluşa çeşitli rütbelerde hizmet etmiş olan ve bugün emekli hayatı yaşayan insanlar var ve bunların çoğunun da fevkalâde güzel İngilizceleri var.

E, peki şimdi bir danışma komitesi, komisyon, bir danışma komitesi olsa ve emekliye ayrıldığı halde bu konuda yapacağı tavsiyelerle, göstereceği yollarla bu ülkeye faydası dokunursa, ben bunu niye kurmayayım, neden biz bunlardan uzak duruyoruz. Bu bir rakiplik, rekabet meselesi değil, bu bir karşılıklı yardımlaşma meselesidir. Ve yine polisin, zaman zaman arkadaşlar çıkar, işte şu imkânsızlıkları var, bu imkânsızlıkları var, şöyle var, böyle var, sorumlusu hükümettir, ama işte burda parlamento, bir gün dahi ne geçmişte, ne şimdi, ne de herhalde gelecekte, hiç bir polis kumandanı demedi, buyurun sayın milletvekilleri, ben size bir brifing vereceğim, polisin durumu bu, çalışma tarzı bu, şusu, busu. Bir tek bilgimiz yok. Ve Sayın Kenan Akın'ın dediği gibi, nezaketen dahi en azından ilgili komiteyi bu gibi şeylere çağırma, diploma törenlerini, polisimizin durumunu görmek, iyiye iftihar etmek, değilse, parlamento sayesinde alınacak tedbirler varsa yardımcı olmak, milletvekilinin de görevidir. Ama biz böyle bir girişimi hiç bir devirde görmüş değiliz, göreceğimiz de yok.

Sayın arkadaşlarım; bugünkü durumu ile adeta devletten, parlamentodan, hükümetten kopmuş bir kuruluş haline gelen Kamu Hizmeti Komisyonu hakkında konuşmak istiyorum. Bu konuşma beni bir bakıma üzer. Çünkü bu Kuruluşu belirli bir noktaya getirme gayreti içine girdim ve şunu söyleyeyim ki, bütün hükümetler zamanında, ister Nejat Konuk, ister rahmetli Çağatay, isterse Eroğlu Hükümetleri, hepsinin yardımlarını gördük. Dolayısıyla sözlerimin başında dedim, Anayasal kuruluşlar bir bütünün, bütün bir makinenin bir parçasıdır. Ahenk içinde, anlayış içinde çalışmak gerekir. Yoksa ben anayasal kuruluşum kapıyı herkese

kapatacaksın, bütün kuruluşlardan irtibatı keseceksin ve orada sadece bir ekzaminer olarak görev yaparsın, bu kuruluş görevi yapmış sayılmaz. Yapmadan da bir kere daha tekrar burada anlatacağız.

Sayın arkadaşlar; Anayasamız memurlarla ilgili her türlü hususu aşağı yukarı komisyona bağlamıştır. ama bu komisyona değil, komisyon veya komisyonlar kurulur ve komisyon... Anayasanın 121'inci maddesi bunu bile ne kadar yanlış tefsir ediyor, gerek kamu hizmeti, gerekse Savcılık...

BAŞBAKAN . . . DERViŞ EROĞLU (Devamla) - Gerekse Sayıştay.

ALİ SÜHA (Devamla) - E, onu bilmem.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI . . . ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) - Bu işi en iyi siz söyleyeceksiniz Ali Bey.

ALİ SÜHA (Devamla) - 121'inci maddede, maddenin (2)'nci bendinin bir kısmını okuyorum. İşte nakil, tayin, disiplin falan filan, "yapmak üzere tarafsız ve bağımsız organ veya organlar kurulur" diyor.

Ve devam ediyorum: "Bu organ veya organların kuruluş ve işleyişi belirli kamu görevlileri kesimi için..." Dikkat buyurun lütfen. Belirli kamu görevlileri. Yani ne? Eğer sen doktorlar için bir komisyon kuruyorsan, doktorların da özelliklerini dikkate alarak bir yasa yap demek istiyor. Eğer sen öğretmenler için bir komisyon kuruyorsan, öğretmenler kitlesini düşünerek bir yasadını yap. Eğer tamamen teknik bir konu ise, mühendislerle ilgili, elbette onların şartlarına uygun bir komisyon teşkil et demek istiyor. İşte Anayasanın verdiği cevaz budur. Şimdi...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) -
Yani ayrı ayrı her kesim için kurulsun.

ALİ SÜHA (Devamla) - Ayrı ayrı, rahatlıkla her kesim ve hiçbir anayasal mani yoktur. Sadece bizim yapmış olduğumuz yasalar. O yasalarda yapılacak ufak tefek tadilatlarla bunlar tamamen devreye girebilir.

Komisyonun disiplin konusu fevkalâde hatalıdır. Sayın arkadaşlarım; Komisyonda bulunduğum sürece uyguladığım bir prensip vardı. Ona gelmeden şunu belirtiyim. Disiplin olayları ikiye bölünür.

Birincisi; basit disiplin olayları. Yani bir memurun bazı davranışlarından doğan, ya çalışma düzenini etkiler veya kendi kendini. Geç gelirdi, erken ayrılırdı, verilen görevi savsaklardı falan. Bu ayrı bir husustur ve eğer ilgili birim bunu hakikaten Savcılık kanalı ile getirirse, bunu görür. Ama ikinci grup ve çok önemli olan diğeri kriminal disiplin. Yani kriminal olaylardan meydana gelen disiplin suçları vardır, ki burada komisyon hiçbir zaman acele etmez ve etmemesi gerekir. Ne bakımdan etmemesi gerekir? Olay çıkar, Savcılık bu olayı mahkemeye götürür, ilgili memur mahkûm olur, ondan sonra o mahkûmuyete dayanarak siz ona disiplin tedbirleri getirir ve yaparsınız. Şimdi bizim bu çok saygı duyduğumuz ve zaman zaman savcılara, zaman zaman icraya ışık tuttu, yardımcı oldu. Bunun şimdi değildir zamanı. Şu şu

prosedürden sonra gelirsiniz derdik. Bakıyorum, ayrıldıktan sonra bu konu tamamen değişti. Hemen bir müdürün, belki de Bakanın bir dalgın saatinde tasvibini almak suretiyle bu gibi kriminal hareketlere dayanan disiplin suçlarını hemen gider ve Kamu Hizmetinde bunu görür. Şimdi olay ne olur bu defa? Bir suistimalden dolayı ihmali görülen, aslında ihmali olmadığı, bunun dahi meydana çıkarılmaması, gerek Savcılık seviyesinde, gerekse Kamu Hizmeti Komisyonu seviyesinde, bir olaydan mahkûm olur memur. Ondan sonra suistimal yapanlar, bir anlaşma ile olay verirdin, kapatırdın, falan ederdin, kriminal dava olmaktan çıktı. E, bu elini konulu sallar, yani ey hukukçular, varsa hatam, siz söyleyin.

ALİ ONAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doğrudur doğru.

ALİ SÜHA (Devamla) - Kriminal dava düşmüş, hiçbir şey yok. Hiç suçu yokken, o insan mahkûm olur. Mahkûm olmakla da kalmaz, saygıdeğer müdürün hişmine uğrar ve saygıdeğer müdür bu memurları, bu tip memurları tamamen daireden de kovar.

Arkadaşlar; Kamu Görevlileri Yasasının, maddesini de vereyim de bilmiş olalım. 49'uncu maddesi. Söylediği şudur:

"Hiç bir memur mensup olduğu sınıfın dışındaki bir sınıfta çalıştırılmaz. Hiç bir memur rütbesinden daha aşağı işlere mecbur edilmez. Böyle dehşetengiz müdürlerin uygulamalarına mutlaka bir son vermesi lâzım. Ama bunda da öncülüğü Kamu Hizmeti Komisyonunun yapması lâzım. Bu özellik, yani disiplin konuları basit bir şey değildir. Ve artık o noktaya geldik ki Komisyonun elinden dahî bazı şeyler için, disiplin maksatları için ayrı bir komisyon daha, daha bir kaç daha hukukçu girsin ve şey olsun. Ve bu hukuk nosyonu evvelâ hakim olması lâzım Komisyona.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Hukukçu yok ki Komisyonda, var mı?

ALİ SÜHA (Devamla) - Yoktur. Yoktur da biraz hukuk nosyonu olan insanlar bu şeyi, nerede kaldı ki bir ananesi vardı. Siz bundan nasıl uzaklaşırsınız.

Gelelim sınavlar konusuna. Sayın arkadaşlar; sınav bir yasa gereğidir. Sınav yapmak ve sınavın da bir tüzüğü var. Ancak her zaman söylerim, bir yasa yapılabilir, Kamu Görevlileri Yasasını yapanları ölüseler rahmetle, sağsal selametle yad ederim. Büyük bir boşluk, biz bunları yaşadık. Bir şeyi idrak ettiğiniz zaman İngiliz Yasasında böyledir, İngiliz Yasasına dayanarak bir şey söylediğiniz zaman Türkiye'de böyledir. Türkiye'ye dayanarak bir şey söylediğiniz zaman, Rum tarafında böyledir. Biz böyle çalıştık. Yani amirlerimizi herhangi bir prensibi duymadık. Ta nereye kadar? Yanlış veya hatalı. Ama ne olursa olsun Kamu Görevlileri Yasası yapıncaya kadar. Kamu Görevlileri Yasası yapıldığı zaman bu devletin memur kadrosu bir aşiretin sorunları gibiydi. Kamu görevlileri yapıldıktan sonra, hizmet şemaları yapıldıktan sonra bu devlet düzene girdi ve bunun da şerefi ve zahmeti bana düştü, 1900... girdiğim tarihten itibaren, 1978 tarihinden

beri devletin kadroları defalarca yerine oturma gayretinde bulunduk ve bir yerlere geldik. ama bu yasalar yeterli midir? Değil. Bu uzun uygulamalar içerisinde bazı tatbiki mümkün olmayan veya açık ve eksik, bakın mesela savcı, benim zamanımda şeyi, ısrarla devam defterini imzalamak istemeyen bir memur. Efendim ahla vahla dedi ki hakkında tahkikat açın geldi. Efendim Savcılık bunu bozar. Karşımda. Neymiş disiplin cezaları içinde bu yazmazmış. E, sayın arkadaşlar, disiplin cezaları içinde yazmaz ama, Kamu Görevlileri Yasasında ne der? Ve amirinin sayar, hizmet şemalarında, şundan sorumlu, bunu yapacak, onu edecek ve amirinin verdiği diğer direktifleri de yasaya uygun uygulayacak veya uygulamak mecburiyetindedir. İşte ben bakan olarak diyorum ki memurumun gidişini, gelişini bir devam defteri ile kontrol etmek ister. Bu bir emirdir. Amirinin verdiği bir emirdir ve sen bilinçli ve kasıtlı bunu imzalamamaya devam edersen ve en büyük şeyi de karşımda Savcıyı buluruz. Şimdi...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - On-call yazmazmış yasalarda onun için mecbur değilmiş, ille on-call yazdırdılar bize.

ALİ SÜHA (Devamla) - Evet, şimdi sayın arkadaşlar, hırsız daima önde gider, polis arkada gelir. Hırsızın daima yaratıcı gücü var. Hırsız evvelâ yapacak, polis de arkasından koşacak. Bunu caver yapacak. Eğer siz bu disiplin şeylerin içerisine teker teker bu hareketleri ve bu disiplinleri yazmaya kalkarsanız, kütüphaneler dolusu yaparsınız. Bu aynen lügata benzerler. Birisi çıkar tamam yaptı zanneder, bir de arkasından çıkar lügat daha da o eğer üçyüz bin kelime ihtiva ettirmişse, bir ikincisi beşyüz bin yazar.

Yani bu mümkün müdür bu? Detaylı ve teker teker ve teker teker...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Sağlık hizmetleri "on-call"suz mu?

ALİ SÜHA (Devamla) - Ben, hiç yanlış anlaşılmasın, ne iktidarın yanındayım, ne muhalefetin yanındayım. Ancak teşhis istiyorum. Olayların hakiki teşhisini istiyorum. Kuruluşları ıslah etmek, yeniden yapılandırılmasını istiyorum. Onun için söylerim. Aksi halde bu kör döğüşü, sendin sebep, bendim sebep, kavga ede ede yıllar tamamlanır dolar. Ortaya hiçbir şey çıkmaz. Yeni gelenler gene aynı dövüşün içine girecek, aynı yıllar gene geçecek. Zannederim ne muhalefet bunu iste, ne iktidar bunu ister. Olayları teşhis edelim ve işte olayları bu yasalara, Kamu Görevlileri Yasasına ve Kamu Hizmetinin Yasasına yönelmekle, onları ıslah etmekle mümkündür.

Çok saygı duyduğum bir Bakan arkadaşım, konuşuyoruz. Bir müdürünün artık miyadını doldurduğunu, bilgisinin kalmadığını, bununla değil sadece kendi görevini ihmali, felâketlere bile yol açabileceği artık herkes tarafından anlaşıldığı halde, bu arkadaşım şu endişeyi söyler. Acaba bunu, yani politik nedenlerden dolayı mı atıyorum intibaidan , üç kararnameyi bile götüremiyorum diyor. E, bu doğru birşey midir? Yani bu arkadaşlar, bu Bakan olan arkadaşlar bu kadar sıkıntı içine mi girmesi lâzım? Sayı ile mi verdiler?

Arkadaşlar; ainesi iştir kişinin, lâfa bakılmaz. Sen iş yaptığın sürece ben seni tutarım idare olarak ve bu kadirşinast-sızlık da değil. Faydalı olamadığın zaman, mensup olduğun Bakanlığa, ben seni almak mecburiyetindeyim. Kardeşim olsan da almak mecburiyetindeyim.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Biz emekli olmasını bekleriz.

ALİ SÜHA (Devamla) - Evet. Şimdi bu sınavlar, dediğim gibi, Yasa gereği ve yapılıyor. Tabii yazılarda fazla bir sorun yok. Çünkü başarılı olanların kesinlikle başarısız gösterilmesine imkân ve ihtimal yok. Asıl sorun sözlüdedir, bu mülâkatlardadır. Bu mülâkatların tekniğini bilmek gerekir. Ben, bütün arkadaşlarıma devamlı yapmış olduğum teklif şuydu: Beyler, imtihane giren kim olursa olsun, hatta sizi imtihana çeksem dahi Komisyon olarak, siz dahi terlersiniz, siz dahi heyecan duyarsınız. Dolayısıyla bu mülâkat masasını bir ızdırap masasına çevirmeyin. Biz, soru sorduğumuz zaman aday eğer bilmiyorsa, hatırlamıyorsa, bunu konuşturacak bir-iki ipucu verirsiniz. Eğer bulmazsa, soruyu değiştirirsiniz, ikinci bir soru sorarsınız. Bu vatandaşı, bu memur arkadaşı mutlaka konuşturmak lâzım ve orada azami Komisyonun ciddiyetini takınması gerekir. Halbuki size, isteyen arkadaşına getiririm. Mülâkata katılan ve yanlış cevap verdiği için alay konusu olan, Komisyondan kahkahalar yükselen bu memur arkadaş, uğradığı hümilâsyondan çıktı ve emekliliğini istedi. Bu mudur şey? Bu mudur bizim yapmak istediğimiz? Sen bu insana azami insanca davranacaksın. Bilmese bile, evladım biraz daha gayret edersiniz, ikinci defa inşallah başarılı olursunuz deyip bu insanı hümilâsyona sokmamak lâzım.

Ve yine diplomaya da birşey yok, saygı yok. Son yapılan bazı terfilerde, efendime söyleyeyim, çok sorumlu, Bakanlığının çok sorumlu kilit noktasında bulunan bir sürü sorumluluklarını yüklenen

ve erkek evli ve hanımı da çalışmaz. Bu insanın yerine sen, ismini vermek istemem, hiç gereği yokken ve sırası değilken, bir bayanı terfi ettirebiliyorsun. Arkadaşlar, kim isterse olsun, yani anayasal kuruluş olmak bu parlamentonun kontrolundan kurtulmak değildir. Bu parlamento rahatlıkla bir tehlik komisyon kurar ve A'dan Z'ye bu kuruluşu ele alır. Bu da bur parlamentonun yetkileri içindedir.

Her sene tekrarlanan ve hepimiz için üzücü olan bir konu vardır. O da kitabet kadrosudur. Bizim Mecliste bile biz kızcağız var, onbeş sene mi, onsekiz sene mi, hâlâ kâtip yardımcısı. Gider gider döner, gider gider döner. Şimdi arkadaşlar, bu onsekiz senelik memur maaş itibarıyla belki de birinci sınıf kitabetin maaşını da çekiyor. O halde artık buna cesur bir adım atmak mecburiyetindeyiz ve dememiz lâzımdır ki beş yıl hizmet eden üçüncü sınıf, on yıl hizmet eden memur, ikinci sınıf, şu kadar onbeş yıl hizmet eden tabii bunlar şey değildir. Bunlar müzakerede edilir, birinci sınıfa terfi edilir. Ve bu insanları hümülasyondan kurtarıyoruz. Maaşını veriyorsun ama rütbesi bilmem nerde. Dolayısıyla kitabet kadrosunda böyle bir otomatik promovşın sistemini getirmek gerekir.

Kamu Hizmeti Komisyonunun Yasasını hakikaten bir kere daha elden geçirmek mecburiyetindeyiz. Sayın arkadaşlar, aranan nitelikler bahsinde, madde 6'da, işte bir üniversiteden mezun olmak, onbeş yıllık bir belirli seviyede üst kademedeki hizmet etmek şartı ve döndük ve bu işi sulandırarak diyor ki bu yasada veya lise mezunu olup yirmi sene hizmet edenler. Sayın arkadaşlar, bu ülkenin okuması-yazması artık yerinde ve sen bir memuru, üçüncü

sınıf bir gümrük memuru, üniversite mezunu değilse yapamazken veya hariciyeye alamazken, bunların terfileri yapacak olan kadroların en azından üniversite mezunu olması lâzım. Yani Kamu Görevlileri Yasasında aranan evsaf içerisinde öngörülen tahsil şartı bugün artık demode olmuş ve miyadını da doldurmuştur. Bunu da gözden geçirmek mecburiyetindeyiz.

Görev sürelerine gelince, yine bu yasa tabii Güneyi de galiba örnek olarak altı yıllık bir süre tanımaktadır Kamu Hizmeti Komisyonuna. Arkadaşlar; bu süre fevkalade uzundur ve anormaldir. Normal emekli olan bir insan iki devre yaptığında altmış yaşında çıktığında olur yetmiş iki. Eğer bugün başkanlık yapan arkadaş oniki yıldan daha fazla yapması gerekirken, bu defa yetmiş üç - yetmiş beş yaşına kadar gelecek. Bunun da düzenlenmesi lâzım. Bu konu en az iki buçuk yıl iki devre, yani beş yıllık, o da her iki buçuk yılda yeniden tayin almak şartıyla beş yıllık bir devre için yapılır,

veya yapılması gerekir. İşte alınan şartlar hizmet süresinin çok uzun oluşu. Yani bugün aranan şartlarda tahsil konusu bir tarafa itilmiştir. Hizmet anomal derecede uzun tutulmuştur. Ve diğer konularda daha detaylı etüd etmek sureti ile bu Yasanın yeni baştan ele alınarak düzeltilmesi gereğine inanıyorum.

Sayın arkadaşlar bir de izaz ikram konusuna gelince, sayın maliyenin özellikle bu işi otomatiğe bağlamaması gerekir. Öyle bir birim vardır ki, zaten dış ilişkilerin yok, hiçbir fonksiyonun yok, bu bakımdan. Niye buna oniki Milyon? Nerde kaldı ki Komisyon başta olmakla beraber, kendisi ile beraber üç, beş kişi daha var. En azından bu izaz ikramı belirli nisbetlerde aralarında pay etmeleri gerekir. Başkana şu kadarını verirsen, geri kalanını da diğer Komisyon üyelerine dağıtmak gerekir. Dolayısıyla Sayın Maliye Bakanı bu izaz ikramın bu otomatiğe bağlanmadan her birim yakinen etüd ederek. Her sene bir artış şart değil. dış ilişkileri vardır arkadaşların. Elbette onu günün şartlarına göre ayarlayabiliriz. Ama her birim irtibatı var yok, Dışişleri ile bir ilgisi var yok mutlaka otomatik ile bu izaz ikramın artırılmaması ve bu bütçe sızıntılarının da önlenmesi gerekir.

Kısaca belirtmek istiyorum ki, bu kuruluş bugünkü Yasası ile ve kamu görevlilerinin bugünkü hali ile bu kuruluşun bir faydası olmadığı kanısındayım. Bu mutlaka yeniden yapılandırılmaya ve özellikle Devlete hizmet veren çeşitli kesimlerin en azından her kesime bir Komisyon olmasa bile en azından belirli kesimleri birleştirmek sureti ile yeni Komisyonlar kurulması artık gündeme gelmiş bulunmaktadır ve gereklidir. İşte Kamu Hizmeti Komisyonunun herkesle ilgisini keserek bir yere varmayacağı ve bu kuruluşu adeta istenmez bir kuruluş haline veya isteklere cevap veremeyecek bir kuruluş haline sokmak büyük bir haksızlık olur.

Savunma konusuna gelince sayın arkadaşlar; hakikaten gelişen dış etkenler, değişen dış politika şartları içerisinde savunmaya önem vermek her zamankinden çok daha önemli bir husus haline gelmiştir. İcab ederse, görev verilirse hangi yaşta olursa olsun o yaşa uygun yapılabilecek hizmetler vardır, ona göre organize olmak mecburiyetindeyiz. Bugün Rum tarafında yetmiş yaşına kadar, yetmişin üstünde olanlar dahi bütün erkekler köyün sivil savunmasına ve verilen emirler, köyü kim terk-ederse vurulur. Demek ki, adamlar kendilerine göre bir taraftan devamlı silahlanma sureti ile. Bizim anlayışımız biz bir savunma gücüz, biz saldırıya uğramadan saldırma niyetinde olmayan bir toplumuz. Ama bizim bu bütün iyi niyetimize rağmen Rum tarafının bu niyetleri belbelle büyük bir şüphe kaldırmaktadır. İcraat meydandadır. Bu bakımdan savunma konusunda alınacak her türlü tedbire varız olumlu oy vereceğiz.

Sayın arkadaşlar; netice itibarıyla kuruluşların yanında olmak başka birşeydir, kuruluşların ıslah edilerek yeniden yapılandırılarak daha aktif, daha etkin bir şekilde devlete hizmet etmelerini sağlamak mecburiyetindeyiz ve bu konu zannedildiği kadar da güç birşey değildir. Yasal tadilattan başka birşey, hiçbir şey istemez ve bunu bu Meclis başarabilir. Bütün birimlere bütçelerinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ederim. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Sayın Süha teşekkür ederim. Sayın Necatigil buyurun efendim.

ZAIM NECATİGİL (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de konuşup konuşmamak konusunda epeyce tereddüt etmekteydim. Ancak yapılan bazı konuşmalar ışığında bu kürsüye gelip ben de kendi fikrimi söylemek belki bazı açıklamalarda bulunmak gereğini hissettim. Evvela tabii bu benim şahsi görüşümdür. Bu bağımsız kuruluşlarla bizim gurur duymamız gerekir kanısındayım. Çünkü bağımsız kuruluşlar Anayasamızın getirdiği kuruluşlardır. Bunları kesinlikle politikadan uzak tutmak, politik denetime tabi tutmamak gerekir kanısındayım. Tabii ben Meclisin de bu konularda konuşma yapma hakkı yoktur diye kesinlikle öyle bir görüşüm yok. Tabii hataları varsa bunu söylemek lâzım. Ancak meşelâ Kamu Hizmeti Komisyonu ile ilgili olarak bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması veya bunların yapmış olduğu eylemleri denetlemek için Meclisin fiilen devreye girmesi kanımca sakıncalıdır, belki de anayasal yönden de uygun değildir. İsterseniz Kamu Hizmeti Komisyonundan başlayalım.

Kamu Hizmeti Komisyonu evvela 1960 Anayasasında öngörülen bir kuruluştur. 1960 Anayasasında öngörülür iken

bunun esas amacı Türkler ve Rumlar arasında ayırım yapmamacak işlemlere girmesi için, gerekli sayıda Türk ve Rum üyelerden kurulan bir komisyonun devreye sokulması ve bu şekilde Türk kamu hizmetinde çalışan kişilerin de haklarının güvence altına alınması idi. Bu sistem Federe Devlet Anayasasında da korundu, 1985 Anayasasında da korundu. Ama bu böyle korundu diye bunu sanırım sırf yapılışı bakımından tenkit etmek hatalı olur. Ali Bey arkadaşımızın, abimizin söylediklerine ben şu şekilde cevap vermek istiyorum. Yapılan hatalar uygulamadandır. Yani bu kuruluşların oluşumundan değil. Yani genelde sanırım verilecek yanıt budur. Eğer belirli konularda ilgili Yasayı, Anayasaya aykırı olmamak şartıyla düzenleyebilirsek, örneğin Kamu Hizmeti Komisyonu üyelerinin altı yıl için atanmaları konusu Yasaya bırakılan bir konudur. Anayasanın düzenlediği bir konu değildir. Hakikaten benim kanımca da altı yıl çok uzun bir süredir. Bu yasa ile değişilebilir. Yani bu şekilde yapılacak değişikliklerle durumun refahına, düzeltilmesine gidilebilir. Ancak bazı uygulamalardan doğan, kişilerin yanlış uygulamalarından doğan hatalar nedeniyle bağımsız kuruluşları ortadan kaldırmak veyahut da köklü bir değişiklik getirmek...

ALİ SÜHA (Lefkoşa)(Yerinden)- Ortadan kaldırmak demiyorum. Yeniden yapılsın. Bu haliyle müdafaa edemezsiniz.

ZAIM NECATİGİL (Devamla)- Tamam yani. Yeniden yapılandırılırsa da bunları politik denetim dışında yargısal denetime tabi tutmamız gerekir kanısındayım.

Onun da gerekçesini şu şekilde açıklamak istiyorum. Hükümetler, politikacılar tenkit edilir. Hükümetler değişir yerine başkaları gelir. Bir konuşmacının söylediği gibi önemli olan kafadır, o kafa üzerinde bir şapka giyilir, şapka değişir. Ancak politik olmayan bağımsız kuruluşların yargı denetimi dışında başka bir politik denetime tabii tutarsanız, o kuruluşlar zaman ile bu tenkitleri ala ala çalışmaz bir hale gelebilir. Benim kuşum ve endişem odur. O bakımdan bu gibi konularda özellikle bağımsız kuruluşlarda yargı denetimini üstün tutmamız gerekir. Bu kuruluşların da savcılığı düşüncecek olursak, kendilerine göre birçok sorunları vardır. Dil konusu dile getirilmiştir. Hukuk eğitiminden kaynaklanan bir sorundur. Görüyoruz ki, İngiltere veya Amerika'dan mezun olup hukuk tahsili yapıp, buraya gelip avukatlık yapıp ve avukatlıktan da savcılığa yani Hukuk Dairesine veya aynı şekilde yargıya intikal etme durumları gün geçe çok azalmıştır. Çünkü bugünlerde bir İngiliz Üniversitesinde veya Amerika'da bir üniversitede hukuk tahsili yapıp buraya gelmek her baba yiğidin harcı değildir. Özellikle bunun maddi potresi düşünülecek olursa. Bu hakikaten üzülecek bir konudur. Özellikle hukuk sistemimiz İngiliz sisteminden de esinlenmiş anglosakson sisteminden esinlenmiş olduğuna göre ve geleneksel hukuk common-law denilen hukuk da sistemimizin bir parçası olduğuna göre, hakikaten iyi İngilizce bilen, İngiliz hukukundan yetişen kişilere ihtiyaç vardır. Fakat bunları bulmak gayet zordur. Bu bakımdan daima müesseseleri tenkit ederken, tenkit etmemiz gereken konularda tenkit edeceğiz tabii ben tenkit edilmesin demiyorum, fakat o kadar az yetişmiş kişiler vardır ki, birtek kişisini

gücendirip heba etme durumunda değiliz. Sanırım bu her kişinin bu görevlerde olan, yargıda olan, savcılıkta olan kişilerin her birine de teker teker ihtiyacımız vardır. Ve bunların hiçbirini sanırım heba etmemiz doğru olmaz. Denildi ki, yani bunlar mesela bir Başsavcı ne diye altmış yaşına kadar çalışmak zorunda olsun? Düşünün birisi ayrılrsa onun yerine başkasını bulmak onun yerini doldurmak kendiliğinden o kadar güç durumlar yaratır ki, biraz önce de dediğim gibi, yani mevcutlarımızı daha iyi yetiştirmeye çalışalım. Bunun da esasında hizmet içi eğitim yatır, burslar yatır. Ancak yine şunu da düşünmek gerekir. Yani bir savcılığın o kadar işi vardır ki, o kadar günlük davalar vardır ki, Devletin taraf olduğu o kadar davalar vardır ki bu arkadaşlara izin vermek bile bazan büyük sorunlar yaratır.

ALİ SÜHA (Lefkoşa) (Yerinden) - İşte Adalet Bakanlığı kuralım diyoruz. Alalım üstlerinden bu tür davaları.

ZAIM NECATİGİL (Devamla) - Ha o başka konu, yani o başka bir konu esasında. Belki orda da sorun var. Şimdi Federe Devlet Anayasası yapılırken savcılıkla ilgili olarak, Anayasa savcılık müessesesi ile ilgili yeni bir değişiklik getirildi. Daha önce savcılar ceza davalarında, sadece ağır cezada fiilen o davaları yürütmekteydiler.

Ancak Federe Devlet Anayasası tüm mahkeme işlemlerinin Savcılık tarafından yapılmasını öngördü. Bu nedenle polis adli şubesinin daha önce bir trafik davası veya ufak sayılabilir davaları polis savcılarının yürütmesi artık Anayasaya uygun düşmedi. Bu nedenle Savcılık yeniden yapılanmak, birçok görevleri üstlenmek ve her çeşit davayı yürütmek durumuna geldi ve Savcılık münhalleri açıldığında da ilk zamanlar bu beş yıllık süre, üç yıla, hatta belki de bir yıla indirilmişti, sırf adam bulmak ve bu işleri yürütmek için. O nedenle onların zorluklarını da dikkate almamız gerekir.

Hukuk öyle bir ilimdir ki bazan size mantıksız görülen bir mütalâa esasında hukuk yönünden doğru olabilir. Bir örnek verdiniz, dediniz ki defteri, devam defterini imzalamayan bir kamu görevlisi hakkında işlem yapılamaz diye Savcılık mütalâası getirildi. Ben şimdi tabii bu mütalâanın esasını bilmiyorum, belki ezbere konuşmak durumundayım. Yalnız anayasal bair gerek var, suç ve ceza yasa ile belirlenmelidir. Disiplin işlemleri de ceza davalarındaki işlemlere benzediği için sırasında bakarsınız sizce de, yani normalde görüldüğünde, düşünüldüğünde bir işlem yapılması gereken durum vardır, fakat siz onu yürütmeye kalkıştığınızda bir yerde engelle karşılaşırsınız. Bir anayasal engelle. Yani hukuk ilkesine dayalı bir engelle karşılaşırsınız ve o davanız yürümez. Bu nedenle Savcılık böyle bir duruma geldi mi yasal düzenleme yapılmasını önler. Yani mutlaka bunların bir sebebi

vardır. Yoksa bu arkadaşların yönetime karşı bir tavır takındıkları veyahut kendilerine gelen bir işlemi yapmak istemediklerinden kaynaklanan bir durum kanımca yoktur. Tabii bunları genel olarak söylüyoruz. Fakat şunu da ilâve edelim. Bağımsız kuruluş demek, sorumsuz kuruluş demek değil. Yani fildişi bir kalede oturacağım, ben ne yönetimi ne başkalarını dikkate almayacağım, bildiğimi yapacağım, doğru benim diye bir izlenim gerçekten yanlıştır. Bu gibi kuruluşlarda böyle bir durum vardır diye de söylemiyorum. Bağımsız olmaları nedeni, yani politik etkinliklerde clamayacakları, kararlarını eğer bir yargıçsa hukuku, hukuk kaidelerine uygun vereceği, bir savcıysa yine işlerini yasal, anayasal ve hukuk ilkelerine göre yapacağı anlamındadır. Bu sırasında Devletle işbirliği içerisinde gerekeni yapmak anlamındadır. Ama eğer kendi görevine giren bir husussa, kendi kanaatine göre hareket edecek, yargıçlık mesleğinde bu daha da önemlidir. Yargıç kimseden talimat alamaz, tamamıyla mahkemede kendisine prezente eden konular hukuki bilgi, içtihatlar ve vicdani kanaatine göre karar vermesi gerekir. Bu sunarım öçünülecek birşeydir Anayasamızda. Bu gibi kuruluşlara bu yetkilerin verilmesi de yadırganacak bir durum yaratmamalıdır. En son söz tabii bu gibi konularda Savcılığın yetkisinde olan konularda en son söz mahkemenindir. Ancak yine birçoklarımızın anlamadığı gibi demin bir misal verdiniz,

yani bize mantıksız gelen, dışta mantıksız gelen olaylar hukuki açıdan yürütüleceğinde birçok zorluklar çıkarır. Bir de şu var. Anayasal konularda da son söz Anayasa Mahkemesinin olduğu için bazan bakarız ki siz bir savcı olarak yasayı veya tüzüğü uygulamak durumundasınız. Yasa ve tüzüğü de uygularken, size birçok kuruluşlar veya kişiler gelip deyebilir, kardeşim bu senin görüşün doğru değil, Anayasa başka türlü söylüyor. Peki o savcının Anayasası açık değilse yorumlama yetkisi var mı? Birçok durumlarda yoktur.

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - İşte olmadığını söylüyoruz, olmaması gerektiğini söylüyoruz.

ZAIM NECATİGİL (Devamla) - Şimdi eğer yasa, benim söylemek istediğim şudur. Açıktan açığa Anayasaya aykırı görünmüyorsa o savcı o aşamada o yasayı ya uygulamak zorundadır, yahut ona bir kanıt ayarlayıp konuyu mahkemeye, Anayasa Mahkemesine götürmek durumundadır. Aksi halde bir savcı da yetkilerini o şekilde kullanır ve kendisini Anayasa Mahkemesinin yerinde görürse o zaman yine bir yetki çatışması sözkonusu olabilir.

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - Karşı olduğumuz husus budur sayın milletvekili. Bu söylediğinizdir.

ZAIM NECATİGİL (Devamla) - Tamam Ali bey de, yani...

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - Yani bunu yapmaması gerekir. Neyse Anayasa metindir, konuşan kelimedir orda.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Tamam da işte o metni her birimiz kendi açımızdan bu şekilde anlarız. Yani sorun ordan ibarettir.

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - Efendim hukukcu olmak da şart değil, bir maddeyi anlamak için.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Yani özetlemek gerekirse bağımsız organlar kanımca bağımsız hareket etmeli, ama sorumsuz hareket eder anlamında görevlerini yorumlamamalı. Bunların denetimini kanımca yargıya bırakmalı. Yani bunu politik denetime tabii tutmak daha yararlı olur görüşümdedir. Esasen şunu da söyleyim. Diğer bir zorluk da savcılık açısından konuların ilgili bakanlık tarafından savcıya prezente edilmesidir. Şimdi mahkemede o sorun yoktur. Mahkeme şadet dinler, gerekirse iki tarafı dinler daha sağlıklı bir karar verir. Fakat savcı kendisine gönderilen belgeler ve sorunun prezente edildiği şekli ile, onu anladığı şekilde yanıtlamak zorundadır. Ve bazan da bundan dolayı bazı güçlükler ortaya çıkabilir. Benim esasen burda yapmak istediğim konuşma kürsüye gelmeden önce polis ile ilgiliydi. Polis ile ilgili konuşmamı da bilindiği gibi 10 Aralık İnsan Hakları günü nedeni ile kişi özgürlüğüne bağlayarak birkaç söz söylemek istiyordum.

Şimdi esasında yine Anayasamızdan söz edecek olursak...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) - Zaim Bey daha çok savcılıkla konuş. Esas ağırlık noktası Ali Beyin hukuk konusudur.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Yani anayasamıza bakacak olursak, Anayasamız kişi özgürlüğü konusunda insan hakları açısından çok liberal bir Anayasadır. Şimdi Devletimiz tam anlamı ile bir hukuk devletidir, yani bir polis Devleti değildir. O bakımdan ben bu konuyu polis ile ilgili olarak ele almak istedim. Kısaca söylemek istediğim şudur.

Polisin tutuklama yetkisi ve meskeni arama yetkisiyle ilgilidir. Bir kişinin polis tarafından adli bir belge olmaksızın tutuklanması sadece suçüstü halinde, hapis veya ölüm cezasını müstehzin bir suçun işlenmiş olması halinde gerçekleşebilir. Bunun dışında polis makamları şüphe üzerine yani bu makul bir şüphe de olsa, suçüstü hali yoksa, polis makamları gidip bir kişiyi tutuklayamaz. Onu derdest edemez, onu getirip cezaevine kapatamaz. Makul bir şüphesi varsa yargıç huzuruna gidip onun tutuklanması için bir adli belge alması gerekir. Bu da yine 60 Anayasasından kaynaklanan bir madde. O zaman da 60 Anayasası yapılırken kişilerin özgürlüğüne önem verilmiş, bir Rum polis komutanının ihbar alması üzerine herhangi bir Türkün gidip derdest edilmesini önlemek için yapılan bir düzenlemeydi. Yine bir kişinin evinin aranması konusuna gelince; bu da adli belgeye dayanılarak yapılabilir. Yani makul şüphem var, ben gideceğim falanın evini yoklayacağım evraklarını arayacağım diye bir durum yoktur. Eğer uygulamada çok acil bir durum varsa Anayasa yine bu konularda polis makamları dışında başka bir mercinin emriyle kişinin evinin aranacağını öngörmektedir. Yine sanık haklarını düşünecek olursak, o konularda da Anayasamız ilerici bir Anayasadır. Bir kişi tutuklandıktan sonra kendisine hakları belirtilir, 24 saat içerisinde yargıç huzuruna çıkarılması gerekir. Belirli sürelerle yargıç kararıyla üç gün, sekiz gün neyse tutuklanır. Üç aydan fazla tutuklu kalmaz. Eğer üç ay içerisinde o davanın soruşturması tamamlanmazsa o kişinin serbest bırakılması gerekir. Şimdi Türkiye'de bugünkü günlerde Ceza Usulü Mahkemeleri Kanunuyla onlarda da bizimkine benzer bir

düzenleme hatta bazı konularda daha ilerici düzenleme yapılması düşünülmektedir. Bunlardan bir tanesi suçüstü halinde olsa bile altı ay hapisliğı müstenzim olmayan herhangi bir suçtan dolayı kişinin yakalanıp tutukevine gönderemeyeceğini öngörmektedir. İkinci husus da polisin elindeki dosyaları sanık veya avukatının girme hakkı vardır. Bizde o hak şimdiki uygulamada da yoktur.

Özetlemek gerekirse Anayasamızda ilerici hükümler var. Bunlar Türkiye'de bugünlerde yapılması düşünülen konulardır. Fakat onlar hatta bizden daha ileriye gideceklerdir. Sanık haklarına gelince; ...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)- Anayasada olmanakla birlikte Adalet Bakanlığı konusunda ne düşünüyorsunuz Sayın Necatigil?...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Anayasa engel değil efendim.

ZAIM NECATİGİL (Devamla)- Şimdi o konuyu da konuşabiliriz. Yalnız ben dağıtmak istemiyorum fikrimi.

Yargıç kaideleri diye bilinen bazı kaideler vardır ki, bunlar İngiliz hukumundan aktarılan kaidelerdir. Cacisrus diye bunu İngiltere Yüksek Mahkemesi yapmıştır. İngiliz döneminde biz de yargıç kaidelerini uyguluyorduk. Hala daha uyguluyoruz. Fakat bunların yasal dayanağı hakikaten var mı, yok mu bizim bağımsız bir devletimizde başka bir devletin yargıçlarının yapmış olduğu kaideleri yasal bir dayanak olmadan uygulama durumumuzun doğru olup olmadığı hakikaten şüphe götürüyor.

Şimdi öyle durumlar vardır ki İngiliz zamanında mevcut ve uygulanan yasalar İngiltere'de değiştiği halde bizde eski yasaçar yine İngiltere'de değişmemiş haliyle bizde kalan yasalar buralarda uygulanmaktadır. Şimdi bu yargıç kaidelerine göre kişilerden nasıl ifade alınır? Gerekirse, ta ki suçlu olduğu meydana çıkana kadar açık ifade verir o tanık olarak ifade verir, suçluluğu şüphesi uyandığı zaman da kendisine belirli bir ihbar yapılır o ihbarda hakları anlatılır ve onun üzerinde devam edip bir ifade verir. Bu ifadenin yargı kaidelerine göre alınması şarttır. Ancak şimdi şöyle bir durum var. Esasında bir kişi polise götürüldüğünde bir kendisi var, bir Allahı, bir polis makamları yani bunlara da bir uyumsuzluk varsa esasında bunu isbat etmek yani o ifadenin kendisinden zorla alındığını göstermek hakikaten çok güçtür ve bir çok defalar da imkansızdır. Şimdi Devletimiz bir Hukuk Devleti olduğu için yani ben kimseyi suçlamıyorum, gerek kişilerin tutuklanması, gerek evlerinin aranması konularında, gerek bu yargıç kaidelerinin uygulanması ki bu konuda yasal düzenleme yapmak gerekir kanısındayım, çok geç kalınmıştır. Bu Hukuk devleti ilkelerine kanımca herhangi bir gölge düşürmemek için görünüm bakımından da olsa polisin çok dikkatli olması gerekir. Bu gibi anayasal kurallar ben daha Başsavcıyken birkaç defa polis okulunda ders verdiğim zaman anlatmaya çabalamıştım ve savcılar da oraya davet edilir bu altı aylık eğitim süresinde kendilerine uygulayacakları anayasal konularda da hukuk dersi verilir, fakat bunların aksine uygulamalar olduğu da bir gerçektir çünkü 1960'lı yıllarda o zamanın Anayasa Mahkemesi tutuklulukla ilgili vermiş olduğu bir kararı uygulanmadığı ve 1990 yılı içerisinde Anayasa Mahkemesine konunun havale edildiği ve Anayasa Mahkemesinin tutuklamayla ilgili bazı konularda polisin yanlış uygulama içerisinde olduğu görüşünü belirttiği bir gerçektir. Ben bu nedenle insan hakları ve sanık hakları açısından birkaç söz söyledim ve sözlerimi bağlarken de birkaç noktaya daha değineceğim müsaadenize sığınarak. Son zamanlar, bir Yüksek Mahkeme Yargıcının kimin tarafından verildiği belirlenmeyen bir ihbarla aranmış olduğu şeklinde Ercan Hava Limanında aranması ve bu olayın uygulamada doğurduğu etkiler hakikaten üzücü bazı durumlar yaratmıştır. Esasında polisin halkla iyi ilişkilerde olması gerekir, çünkü polise yardımcı olacak olan halktır.

Aynı zamanda polisin yargıyla da iyi ilişkiler içerisinde olması gerekir. Ama ben demiyorum bir yargıç aranamaz. Ama herşey usulü dairesinde yapılmalıdır. Eğer böyle bir olay olursa sanırım hepimiz de, artık ilgili yargıcın polise ne kadar güveni kalıp kalmadığı konusunda biraz şüphe içerisine, az veya çok şüphe içerisine girmiş olur. Bu da üzücü bir olaydır. Sanırım bu konularda gerekli hatayı düzeltmek, hatayı yapanın da özür dilemesi ve bu konunun da bu şekilde tatlıya bağlanması gerekir kanısındayım.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)-Hata yaptığını kabul ederse.

ZAİM NECATİGİL (Devamla)- Bunun ötesinde ben polisin 1991 faaliyet yılı raporunu okudum. Ordaki zorluklarını da kavramış durumundayım. Polis araç ve gereç ve personel bakımından ne kadar zor koşullar içerisinde çalıştığını bilen bir kişiyim ve aynı zamanda suçların meydana çıkarılması bakımından başarılı görevlerinden dolayı kendilerini kutlamak da isterim. Burada işlenen suçların meydana çıkarılması bakımından polisin gayet iyi neticeler aldığını da bilmekteyim. Beni dinlemek lütfunda bulunduğunuz için de sizlere teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Necatigil. Buyurun Sayın Süha. Bir dakika Sayın Gökтуğ. Sayın Süha buyurun efendim.

ALİ SÜHA (Lefkoşa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi bu kürsüden yapmış olduğum bazı eleştirileri, bilmiyorum, artık Zaim Bey biraz farklı mı tefsir ediyor? Burada dile getirdiğimiz görüşler, bu ülkenin çok saygıdeğer hukukçularıyla da görüştüğten sonra dile getirilmiştir. Eğer Anavatanda, Türkiye'de ve belki onun gibi daha birçok ülkelerde Anayasa Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Başkanı, seçimle gelirse beş

yıllık, üç yıllık devrelerle seçimle gelirse burda niye olmasın? Bunu dile getirdiğiniz zaman herhangi bir kişiyi harcama meselesi değil, ancak bu toplumun yasal zemine daha iyi oturabilmesi için icabında kişiler de feda edilir. Eğer kuruluştaki bazı noksanlarımız varsa, biz ne dedik bütün konuşmalarımızın başında. Bu anayasal kuruluşların karşısında değiliz. Ama karşısında olmamak bugünkü fonksiyonlarıyla, bugünkü düzenleriyle tasvip ettiğimiz bir husus değildir. Yapılansın diyoruz, daha iyiye doğru gidelim diyoruz ve gerekçelerini de veriyoruz. Bunda elbette kırılan varsa kırılır. Ama mühim olan bu konuları artık ne zaman konuşacağız?

Sayın arkadaşlar; yani ben kanaatimi değiştirmem. Elbetteki günlük icraatların içerisinde yargı devrine girebilir. Hiç kimsemiz, görüyoruz parlamento dahil yargının dışında değildir. Ama ben diyorum ki demokrasinin beşiği Amerika'da her gün senatoda heyetler kurulur. Bunların çoğunu seyrettim ve dinledim. Washington'da, senatoda fitil fitil, değil böyle anayasal kuruluşlar, yerin altında olan en gizli kuruluşlar bile sıraya çekilebilmiştir.

HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI ZAIM NECATİGİL
(Yerinden)- Hatta seçimle gelen yargıçlar var orda. Halk seçer. yani farklıdır.

ALİ SÜHA (Devamla)- Evet. yani sayın arkadaşlar parlamento anlayışı meselesidir. Ben diyorum ki

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Demokrasi.

ALİ SÜHA (Devamla)- Demokratik rejimlerde parlamento herşeydir. Herşeyin üstündedir.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Öyledir.

ALİ SÜHA (Devamla)- Ve eğer çalışma tarzında ve bir yapılanma sözkonusuysa, elbette parlamento devreye girer.

Bir tahkikat komisyonu kurar, ne yaptınız ne ettiniz ne yaparsınız nere gidiyorsunuz. Bunu savunmak, bunun yapılanmasına yardımcı olmaktan başka çok küçük veyahut da günlük icraatlarını efendime söyleyim her gün getirip de parlamentoda ifadesini almak demek değildir ve onu da kastetmiş değilim. Ama bu parlamentonun bu yetkisi vardır. Niceleri, koca generaller mahkum edildi bu şey konusunda İran Gate dedikleri generaller gitti en yüksek rütbe, sivil memurlar gitti gider de gider ve nerde gitti Senatonun tahkikat Komisyonunun karşısında gittiler. Dolayısıyla çok saygı duyduğum Zaim Bey arkadaşımın bir farklı görüş meselesidir bu, ben parlamento biraz daha etkin, icraata müdahale değil ama yapılandan ne yapıldığının ifadesini de verebilmelidir icraat. Ve özellikle anayasal kuruluşlarda.

Diğer taraftan bir küçük noktayı da eksik bıraktı. Meselâ değerlendirme. Aslında çok nazik bir konudur. Yüzlerce kitap vardır her biri bir konuda görür. Ama ben Kamu Hizmetindeki değerlendirmeyi hiçbir zaman tasvip etmedim olduğu sürece de mümkün mertebe önlemeye gayret ettim. Şimdi nedir? Sınav yönetmeliği yapılıp burda değerlendirmeye geniş yer ayıramadık burda İngiliz zamanında Ordinary ve Distikşin imtihanları vardı. Ne verirlerdi bu başarılı olan adaylara? Filan tarihte ordinary imtihanını geçtiniz bir sertifika. Veya distikşin imtihanını geçtiniz. Hiç dedi mi size beş aldınız, altı aldınız, yedi aldınız, sekiz aldınız?

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU
(Yerinden) - Level'ları yazardı.

ALİ SÜHA (Devamla) - Numara değil.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hayır level'ları yazar.

ALİ SÜHA (Devamla) - Şimdi bu imtihanlardan, bu imtihanların esprisi nedir? Esprisi bir standart aramaktır. Belirli bir standardın üzerinde mi değil mi? Değilse başarısızdır. Eğer o standardın üzerindeyse aşarılıdır. Bu başarılarını da çok parlak olanları ayırırsınız ama gerisinde yalnız ben o kadar detaya girilmiştir ki zaman içerisinde 6.1 aldım, sen 6 aldın, o senden üstün. Hayır belirli bir standart üzerinde, çünkü istihdam sorunudur o adayın ekonomik ve sosyal durumu da hesaba almak mecburiyetindedir. Yoksa 7.1 mi, 7.3 mü hangi teraziye neyi tarttınız neyi, neye göre tarttınız bu terazileri son özellikle sözlüde. Bu defa her Komisyon kendi kafasından istediği gibi numara atacaktır, not verecek ve bunun bir sürü tehlikesini buradan ifade etmek istediğim sonuçları doğurur. Elbette her bir yerde bu sistemi bir hesaba çekmek gerekir. Nedir uyguladığınız? Nedir yaptığınız diyecek bir makam olmaz. Ha mahkeme ben başarısızım veya başardığımız tahmin ederim, neticede mahkemeye gider, mahkeme de işte ben size şunu söyleyim, 9 alsanız bile isterse müezzin sizi bırakır. Üniversitede bütün arkadaşlarımız şey etmiştir, suratından bile hoşlanmadığı adamı da bırakır ve kimse de ifade soramaz, Ama bu üniversite değil ama siz sosyal bir hizmet kuruyorsunuz aynı zamanda Kamu Hizmeti Komisyonu. Bu kadar rakamların içinde de bir milim, üç milim senin terazin nedir adama sorarlar bu teraziyi göster derler. Ve bir sürü insanı karşınıza 7 nokta olan olaylardır bu, 7.1'le 7.3. Peki birisi öksüz yedi çocuk kalmış en büyüğü bu Devletten hiçbir yardım görmez sen ona efendime söyleyim yardım etmeyeceksin de sırf bir numara daha fazla aldığı için onu tutacaksın. Olacak iş mi bu? Yani bu kadar basit midir bu muamele bu Kamu Hizmetinin gördüğü husus.

Tekrar ediyorum. Kimse alınmasın, kimsenin peşinde değiliz, kimsenin rakibi değiliz. Ama, anayasal kuruluşlar mutlaka yeniden yapılandırılması gereken hususlardır. Bunların üzerine cesurane yürümek ve tedbirlerini de saydık. Yani şimdi, sayın arkadaşlarıma şunu sorarım. Siz mahkemelerde yüksek adliye kurulunu kurabiliyorsunuz ve yüksek adliyede parlamento temsil ediliyor. Bu bir müdahale mi? Değil. Başkanlık temsil ediliyor. Bu da müdahale değil. Baro temsil ediliyor. Müdahale değil. Peki, Yüksek Savcılar Kurulunda niye bu kuruluşlar temsil edilmesin? Var mı bunun şeyi?

ZAIM NECATİGİL (Lefkoşa)(Yerinden)- Olabilir.

ALİ ONAY (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Olabilir o.

ALİ SÜHA (Devamla)- İşte bizim söylediğimiz bunlardır.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- Amme'de de olabilir o zaman.

ALİ SÜHA (Devamla)- Bu eksiklikleri söyledik.

DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla)- O zaman Amme'de de olabilir.

ALİ SÜHA (Devamla)- Amme'de de olabilir elbette. Anayasa kesinlikle şu şekilde tayin eder üye dememiştir. Yani, Devlet Başkanlığına bu yetki Anayasa tarafından verilmiş değildir. Yaptığımız yasayadır ve düşünebilir misiniz yani, kim ne derse desin, ben Eroğlu meselesi değildir, falan meselesi değildir. Bir Başbakan olacaksınız bir şoförünüzü değiştiremezsiniz, bir mesinger alamazsınız. Nerde bunun hükümetliği?

Ondan sonra vur abalıya. Olmadı. Ver sorumluluğu, ondan sonra tenkit et. Amenna. Ama, hiçbir yetki olmayacak, hiçbir şeye karıştırılmayacaksın.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)- Sorumluluk olan yerde Ali Bey, yetki olacak.

ALİ SÜHA (Devamla)- Evet. Bizim dediğimiz, bu organların kopuk birer uydu gibi ...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Size dedik Anayasa'yı değiştirelim. Hodri meydan.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- Değişeceğiz. Yılıbaşını geçirelim da.

ALİ SÜHA (Devamla)- Kopuk birer uydu gibi dolaşması değil. Entegre edilmesi lâzım sistem içinde. Sisteme yardımcı olunması gerekir. Ama bu yardımcılığı yaparken, belirli prensipler içerisinde, hiç başarı göstermeyen bir insanı tutup da falan istedi diye, ben çeşitli hükümetlerde, Nejat Bey zamanında Kamu Hizmeti Komisyonu başkanıydım. Nejat Konuk, rahmetli Çağatay zamanında ve Eroğlu zamanında. Hiç kimse bize bir emir vermiş değildir, ne de Başkan. Bu konular halledilebilir mi diye gelir, bakarsınız, geçtiydi geçmediydi gönderirsiniz bunlar başarısızdır, bunların üzerinde duramazsınız. ve bilgi verirsiniz en azından. Bunun kötülüğü nerededir? Ve hiçbir yerden de böyle bir ısrar görmedik. Komisyon bu bakımdan serbest hissetmesi lâzım kendisini. Zaman geldi en yakın dostlarımızla da çatıştık, bakanlarla da çatıştık. Haklı olduğumuz yerlerde mahkemeden de haklarımızı almaya gayret ettik ve başarılı olduğumuz noktalar oldu. Ama o iş başka, arkadaşlık işi başka, diğer iş başkadır. Kesinlikle anayasal kuruluşların bakış açısı da önemlidir. Hükümetlerin veya

parlamentonun onlara bakış açısı ne kadar önemliyse, onların da bu kuruluşlara bakış açısı önemlidir. Daha çok söylenecek şey var.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Mal kararını buldu.

ALİ SÜHA (Devamla)- Ama başınızı fazla şişirmeyeyim. Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Süha. Sayın Göktuğ buyurun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bize ders verecekseniz daha basit terminoloji kullanın.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)- Estağfurullah.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yoksa hukukçular kendi aralarında tartışacaklarsa ...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hocam Dil Tarih mezunudur dikkatli olun.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; ben Ulusal Birlik Partisi milletvekilimiz Sayın Necatigil'in değinmediği birkaç konuya değineceğim ve böylece Ulusal Birlik Partisi Grubu olarak bu konuda söz hakkımızı kullanmış olacağız. Tabii ki toplum yapısı sürekli gelişme halindedir. Sürekli etkileşim içindedir ve birtakım yasaların zaman zaman gözden geçirilmesi, birtakım uygulamaların zaman zaman gözden geçirilmesi ve toplum bünyesine en uygun tedbirlerin alınması, icraatların yapılması ve yasaların değiştirilmesi kadar doğal bir hadise olamaz. Hiçbir iktidar statükocu değildir. Bu değişken toplum yapısı içerisinde, gelişen toplum yapısı içerisinde, topluma en uygun kuralları getirmeye çalışılır. Bu anlamda bizim söylemek istediğimiz, Ulusal Birlik Partisinin de, hükümetinin de söylediğiniz bağımsız kuruluşlarla ilgili olarak uygulamalardan kaynaklanan sorunları toplumun istek ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek tarzda bir çalışma içinde olduğudur. Bu da doğal bir hadisedir.

Zaten görevimizdir ve bu konuda çalışma yaptığımızı ifade etmek istiyorum. Polis Örgütümüzün içinde bulunduğu sıkıntıları biliyoruz bu bir ölçüde Devletin parasal kaynaklarıyla imkanlarıyla da değerlendirilmelidir. Yoksa ne bizim Grubumuzun ne Hükümetimizin elinde kaynak olması halinde polisin gereksinmelerine cevap vermek istemediği gibi bir durum söz konusu değildir keşke imkanımız olsa ve bu ülkede sadece iç güvenliği değil dış güvenlikte de önemli rol üstlenen Polis Örgütümüze daha iyi imkânlar sağlayabilsek. Bu imkânların sınırlı da olsa her geçen gün geliştiğini de görmekten de mutluluk duyuyoruz. Polis Örgütümüze her geçen gün yeni kan katılmaktadır. Polis Örgütümüzün eğitimi her gün daha başarılı olarak devam etmektedir. İnşallah bağımsız bir Devlet olmanın gereği olarak can güvenliğinden de sorumlu Polis Örgütümüz çok kısa bir zamanda daha aktif, daha toplumun beklentilerine cevap verebilecek bir duruma gelecektir. Bu noktadan hareketle polisin şu andaki uygulamalarından şikayet edenler olmuştur ama, bir gerçek var ki çoğu demokratik ülkelerin ulaşmaya çalıştığı ve henüz ulaşamadığı insan hakları bakımından gerçekten ileri düzeyde olduğumuzu da ifade etmekten gurur duymaktayız. Bugün inanıyorum ki tanınmış olmamız halinde birtakım insan haklarıyla ilgili belgeleri tereddütsüz ve çekincesiz imza atabilecek bir Hukuk Devleti anlayışına sahip olduğumuzu ve bu konuda uygulamalarla da bu ilkelerin

gözetildiğini ve iktidar ve muhalefetin bu konuda hassasiyetle üzerinde durduklarını görmenin de mutluluğunu yaşıyoruz. Diğer taraftan da sayın milletvekilleri; zaman zaman polisin işlerine bağlanması konusu gündeme getiriliyor ve bu konuda sanki Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri mevcut uygulamadan politik çıkar sağlıyorlarmış gibi veya mevcut uygulamayı Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri muhalefetin eline bir koz vermemek şeklinde yorumlarken ve daha başka bir şeyler bulurlar ve Ulusal Birlik Partisi Hükümetlerini bu konuda suçlarlar. Esasen, esasen bu konudaki gerçeği kabul etmek zorundayız. Anayasa bu memlekette şu anda Polisin iç güvenlik kadar dış güvenliği de korumak görevinde olduğu Anayasanın amir bir hükmü karşısında şu andaki uygulama yine Anayasanın gereği devam etmektedir. Anayasada bu ilgili maddeyi bilmeyen arkadaşlar varsa söyleyelim. Kurucu Meclis zamanında geçici bir kural getirilmiş 10'uncu maddeye ve Anayasa yürürlüğe girdiği tarihte dış ve iç güvenliğin sağlanmasında kullanılabilen bütün kuvvetlerle bunlara ilişkin olarak uygulamada olan usul ve hükümlerin ve bu konularda kabul edilmiş ve edilecek işbirliği esaslarının uygulanmasına devam olan hükmü vardır. Şimdi iç güvenliğiyle milletlerarası durum gerektirdiği üzere bu bir Anayasa hükmüdür ve şu andaki milletlerarası durumda polisin iç güvenliği yanında dış güvenliği de sağlamak görevini üstlenmiş olduğu gerçeği karşısında bu Anayasa ilkesi karşısında mevcut durumun devamını ortadan kaldırmak için ancak bir Anayasa değişikliği gerektirir. Ancak bir Anayasa değişikliği gerektirir. Bugünkü uygulamanın bir çok açıdan faydasını da açıkça izah etmekte yarar vardır. Polisimizin bugün sadece iç güvenlik konusunda değil,

Aynı zamanda dış güvenlik konusunda da eğitilmektedir ve Güvenlik Kuvvetlerinin asker birimleriyle uyum sağlayarak bu eğitimlerini de sürdürmektedir.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hiç alâkası yok. Öyleyse hata yapılıyor.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Bütün düzenlemesi buna göre yapılmaktadır ve şu anda Kıbrıs'ta, Kuzey Kıbrıs'ta bir, kabul edelim milletlerarası durum gereği sadece bir ateş kes mevcuttur ve Rum tarafında da günden güne bir silâhlanma vardır. Dolayısıyla bizim iç güvenlikten sorumlu birimlerin, aynı zamanda dış güvenlikten de sorumluluklarını devam ettirmesinde...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Nerden çıkardın bunu, dış güvenlik.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Zaten birşey olduğunda hepimiz onun içerisindeyiz.

BAŞKAN- Arkadaşlar lütfen, müdahale etmeyin.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Ve o dış güvenliğin ve iç güvenliğin gerektirdiği irtibatı en üst düzeyde yürütmelerinin de kaçınılmaz olduğuna inanıyoruz.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan, söz alacağım ben de madem öyle aldınız bu cümleyi. Cevap vereceğim size.

BAŞKAN- Tamam.

GÖNER GÖKTUĞ (Devamla)- Gönül ister ki bugünü milletler arası durum, uluslararası ortam, yani Rum tarafından Kıbrıs Türkünne karşı silâhlanma çalışmaları dursun. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dünya milletler ailesindeki yerini alsın.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Endonezya'daki karışıklık sona ersin.

GÖNER GÖKTUĞ (Devamla)- Tabii ki öyle bir ortamda polisimizin herhalde İçişleri Bakanlığına bağlanmasında herhalde sakınca yoktur.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Siz olduğunuz sürece olmayacak demektir bu.

GÖNER GÖKTUĞ (Devamla)- Sayın Başkan, muhterem milletve- illeri zaman zaman Onbudsman gündeme getirilir ve sanki, ülke- deki bütün sorunların bir Onbudsman tayin edilmesiyle çözüle- bileceği düşüncesini gidilir. Bu doğru değildir.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Öyle birşey söylendi mi? Her konu kendi içinde değerlendirilir.

GÖNER GÖKTUĞ (Devamla)- Ülkede Onbudsman, yani idari denetçi görevini yapan, ülkedeki vatandaşlarımızın şikâyetleri- ni izleyen ve karara bağlayan birtakım değişik mekanizmalar vardır. Yargı denetimi vardır. İdarenin her türlü eylem ve işlemleri yargı denetimine tabidir.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Alâkası yok onunla.

GÖNER GÖKTUĞ (Devamla)- Öte yandan bakanlıkların kendi içlerinde kurdukları denetim sistemleri vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- İşte o yoktur.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Meclisin Yürütme Organını denetim yolları vardır. soru, gen soru, Meclis Araştırması ve soruşturması gibi.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Hani, hiçbirine olumlu oy vermezsiniz.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Bunun ötesinde Sayıştay vardır.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Onun da yarasını kırptınız.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Devletin mali denetimini yapan Sayıştay vardır ve bütün bunların ötesinde

BAŞKAN- Arkadaşlar, bir dakika efendim dinleyelim lütfen. Bir dakika söz vereceğim.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Anayasanın gereği olarak, tabii 1985 Anayasasından önce geçirilen 6/73 sayılı Yasa vardır. Ben de bilmeyen arkadaşlar not almasını diliyorum. İdare komiseri, Onbudsman tayin edilmesi, yetkileri ve diğer ilgili hususları düzenleyen kural vardır.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Ne tayin etmediniz öyleyse. Madem yürürlüktedir niye uygulamazsınız?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Niye uygulamadınız? Özürün kabahatinden büyük sevgili dostum.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Şimdi bu idare komiserinin de tayin şekli şöyledir. Bu kural tahtında verilen yetkileri kullanmak ve bu kuralın öngördüğü soruşturmaları yapmak üzere....

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bu değil. Devlet yapısı değişiktir.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Kıbrıs Türk Yönetimi Meclisinin muvafakatı ile Başkan, yüksek kültürlü, tecrübeli, yüksek ahlâk sahibi bir şahsı Onbudsman tayin eder der.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Meclis çoğunluğu sizin, hazır olun.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Harekete geçme yetkileri belirlenmiştir. Öyle anlaşılıyor ki yeni önerilerde daha değişik bir Onbudsman düşünülmüştür.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yani ahlâklı birini bulamadınız.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Memleketteki bütün insanlarımız ahlâklıdır.

BAŞKAN- Sayın Akın, bir dakika efendim.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Memlekette ...

BAŞKAN- Sayın Akın,...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Konuştuğun şeydir. Ahlâklı kişi diyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Akın izin verin konuşsun efendim. Müdahale etmeyin.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Memlekette bütün insanlarımız ahlâklıdır.

- 3952 -

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Onu niye konuşturuyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Akın.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Bütün insanlarımız ahlâklıdır.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Hep...

BAŞKAN - Sayın Akın izin verin konuşsun efendim.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Biz ahlâklı bir toplum içinde yaşıyoruz.

BAŞKAN - Lütfen Sayın Akın. Lütfen arkadaşlar. İzin verin konuşsun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yavaş geç de labirentlerin içine giriyorsunuz ve kayboluyorsunuz.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Biz labirentlere alışmış insanlardanız Sayın Adaoğlu çalışırken.

BAŞKAN- Karşılıklı konuşmayın efendim. Evet.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Labirentlerin içine girme. Yüksek düzeyde konuş. Kendini düşürme aşağıya. Standardını düşürme.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Labirentlerde yaşayan insanlardanız. Onun için iyi biliyoruz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bana inanmadığın şeyleri savunma.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Meclis havası bu akşam bozulmadıydı, bozma hiç olmazsa.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Yok, inandığımı savunuyorum. İnandığımı ve de yürekten inandığımı savunuyorum.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- Meclis havasının bozulacağı ne var burada?

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Müsaade edin de nereye inandığımızı ...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Suçlamaya da başladı Sayın Başkan. Mustafa Adaoğlu'na çok suçlama diye, suçlama saçmalığıyla da başladın.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Kimi suçladık?

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Evet dinliyoruz.

KEKAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Söyleyeceğiz herhalde.

DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla)- Kimi suçladı? Nerden çıkarıyorsunuz onu?

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Biz sizin saçmalıklarınıza cevap verdik mi ki siz de bizim saçmalıklarımızı suçluyorsun? Ben sana öyle birşey mi söyledim?

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Suçlama getirdik mi biz sana?

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Böyle birşey mi söyledim?

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Suçlama kelimesiyle başladın.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Doğrularınıza cevap vereceğiz.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Bizim size birşeyimiz yoktur Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Yok vardır.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Hayır.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Cevaplayacağız sizi. Sizin saçmalıklarınıza cevap vermeyeceğiz kelimesiyle başladınız, sen. Havayı değiştirdiniz.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Suçlama yani illâ da...

BAŞKAN - Evet arkadaşlar, sayın milletvekilleri lütfen efendim.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla)- Bir adamı suçlamak demek değildir. Değil. Bunu bile anlamanız lâzım yani.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Evet, bekliyoruz.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Güner Gökтуğ, devam edin.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Genelini ben de anlayamadım.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Dolayısıyla öyle Ombudsman tayini ile memlekette bütün sorunlar çözülecek, haklı hakkını bulacak, adaletsizliğe uğrayan adalete kavuşacak bunlar doğru yaklaşımlar değildir. Evvelâ bir ülkede mevcut denetim sistemlerini iyileştirmek, yanlışı varsa, eğrisi varsa, onları değiştirmek, düzenlemek, toplumun ihtiyaçlarına göre organize etmek ve hiç olmazsa zaten varolan Ombudsman'ı ele alıp yine devletin yapısına uygun demokratik kurallara uygun, hukuk devleti kurallarına uygun hale getirmek. Yoksa Ombudsman'ı devletin makamlarını yargılayan, Meclisi yargılayan, milletvekillerini yargılayan, müsteşarları yargılayan ve suçlayan bir kurum olarak görürsek zannederseniz hata yapabiliriz. Dolayısıyla mevcut yasamız vardır, o yasa ele alınır, o yasa bugünkü koşullara uydurulur ve idari denetimden beklenen amaca yönelik olarak yeni bir düzenleme ile uygulamaya konulur. Uygulanmamasının sebebi herhalde sürekli olarak yeni bir statü değiştirmemiz, federe devletten, cumhuriyete intikalimiz, o günkü devlet düzeni yapısı ile şu andaki devlet düzeni arasındaki farklılıklar, belki kadrolarının tespit edilmemesi, çünkü kadrolarının tespiti Başkan tarafından bir öneri ile hazırlanır. Belki o zaman yapılmış olmasına rağmen, acele ve acele ile hemen düzenlenmesi düşünülmemiştir, acele bir iş olarak da görülmemiştir. O nedenle herhalde yürürlüğe konulmamıştır. Bunun sebebini bilmiyorum. Çoğu uygulayıcılar da o günkü yasaları burada değil, onun hesabını kimseden soracak değilim.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Mecliste çoğunluk vardır.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Ama Ombudsman Yasası vardır. Dolayısıyla Ombudsman Yasası yapalım, zaten vardır yani bunu ele alalım diyorum ben. Dolayısıyla...

İSMET KOTAK(Yerinden)(Devamla) - Alın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - 7 yıldır almıyorsunuz.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Ombudsman Yasasını geçirmiyorsunuz diye bir suçlama bir aksi düşünce olmasın. Olursa bu doğru değil. Onu açıklamak istedim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Senin kendi bildiğin doğruları söylemek görevindir. Onu saygı ile dinleyeceğiz.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Sayın Kotak Ombudsman Müessesesinin düşünüldüğü gibi yapılmaması gerektiğini söyledi.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Evet. Öte yandan Kamu Hizmeti Komisyonunun bağımsız bir kurum olarak zaten Anayasa gereğidir, bunu ancak Anayasa değişikliği gerektirir kaldırılması için. Bu doğru mu, değil mi, onun bir tartışma meselesidir. Bir ülkede bütün memurların mevcut iktidar tarafından tayini doğru mudur? Efendim bağımsız bir organ tarafından bu...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Sizin iktidarınız tarafından tayini doğru değildir tabii.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Değil. Dolayısıyla Kamu Hizmeti Komisyonu sadece sizin verdiğiniz teraziyi tutan organdır. Yasalarla imtihan usullerini, atama yöntemlerini, nitelikleri, memurların bir görevden başka bir görev sınıf değiştirmelerinde ilkeleri, nitelikleri, yaş hatlerini bunları...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Bundan şikâyet eden senin bakanlarıdır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Nitelikleri hizmet şemalarında.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; efendim izin verin konuşsun. Değişik birşeyiniz varsa söz vereceğim konuşursunuz, lütfen. Sayın Adaoğlu lütfen.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Amme Hizmeti Komisyonunu...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Sessiz olunca uykuya dalar millet.

BAŞKAN - Sayın Kotak; lütfen efendim.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Amme Hizmeti Komisyonuna verdiniz teraziyi, nasıl kullanacağını...

BAŞKAN - İzin vereceğim konuşasınız.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Ölçülerinin ne olacağını, hangi kefeye ne koyacağını veren yasama organıdır. Eğer verdiğimiz ölçüler gerçekten yanlışsa o ölçülerin yasama organı gözden geçirir ve ölçüleri değiştirebilir. O zaman da ölçülerin Amme Hizmeti Komisyonu yanlış uygularsa yani yasamanın verdiği yetkileri yanlış uygularsa, eksik uygularsa tabii ki hem öyle bir uygulamadan mütezarrır olan kişilerin Yüksek Mahkemeye başvurma hakkı vardır, hem de Meclisin hesap sorma hakkı vardır ki...

ALİ SÜHA (Yerinden)(Devamla) - Maliyeti 15 milyon.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Hesap sorma hakkı var ki bu da o makamın, o kurumun bağımsızlığı ile de ilgili değildir. Yani bir denetim hakkı...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ali Bey 15 milyon maliyeti var diyor.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Bir denetim hakkı vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - En basit bir disiplin konusunun maliyeti 15 milyon diyor bilen adam, deneyimli kardeşim.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Öte yandan eğer mevcut komisyon, mevcut haliyle ile disiplin işlemlerinde süratli işlem yapamıyor ve uzuyorsa, sürekli olarak Kamu Hizmetine gelen konuları değerlendirmekte yetersizse yine Anayasamıza göre yeni komisyonlar kurulabilir, hatta sırf münhasıran disiplin işlemlerine bakacak ayrı bir komisyon kurulabilir.

Sürat kazanabilir, etkili kararlar alabilir. Dolayısıyla bütün bunlar hep parlamento ile ilgilidir. Yani demek istediğim bunlar toplum gelişiyor. Beş sene, on sene evvel yaptığımız bir yasa on sene sonraki gerçeklere ve toplum yapısına cevap veremeyebilir. Bütün bunlar herhalde gözden geçireceğiz ve toplumun beklediği en iyi...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Nedir ana politikanız Sayın Güner Kamu Hizmeti Komisyonu hakkında?

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Ana politikamızı Anayasa çizmiştir. Anaya çizmiştir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Seminerler yapmıyoruz burda.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Bağımsız bir organ olacaktır. Ulusal Birlik Partisinin...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Yani memnunsunuz. Şikayet etmeyin öyle ise.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Tüm...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Sen Bakanlar sor. Hepsi şikayetçi Kamu Hizmeti'nden. Ben anlamadım bu işi hiç.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Tüm...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bütün bu açmazı ve çıkmazı Kamu Hizmeti'nde toplanıyor diyor Bakanlarınız.

- 3960 -

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Şimdi tabii ki bütün iktidarların ve Kıbrıs Türk halkının en güzele ulaşmasını dileyen bir muhalefetin o yaşama yönelik muhalefetin istediği nedir? Ülkedeki memurların sürekli ve etkin hizmet yapmaları, vatandaşın bütün sorunlarına anında çare bulmaları, devletin yüksek menfaatlerini her safhada korumaları...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ciddi olarak.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Bütün iktidarların beklediği budur. Bu konuda...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yapmasın diyen mi var?

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Bu konuda şu ana kadar Hükümet gerekeni yapmıştır. Ancak diyorum 15-20 sene önce yapılan birtakım yasaların 15-20 sene sonra bir toplum yapısına cevap veremeyeceği açıktır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Değiştirme diyen mi var?

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Bunları gözden geçirmek de bizim parlamento olarak görevimizdir. Zamanı geldikten sonra görüyorsunuz Komisyonlara ilgili yasalar geliyor. Bu bir planlama meselesidir.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Geldikçe.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Bugüne kadar iktidarın ve bunun sorumluluğunu taşıyan UBP iktidarları olduğuna göre ve bu yasaları getiren, değiştiren de Ulusal Birlik Partisi olduğuna göre ve şu anda da UBP en güçlü şekli ile iktidarda olduğuna göre tabii ki bugüne kadar üstümüze düşeni yaptığımız gibi bundan sonra da yapacağız. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gökтуğ. Buyurun Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, bir zaman Nejat Konuk'la kulağı çınlasın bu Mecliste bir sözcük söyledi, tanım yaptı, sağırlar diyalogu. Biz zaman zaman Güner dostumla da öyle bir açmaz içine düşeriz. Biz, burda gelir iyi niyetle bu devlet mekanizmasının daha nasıl çalışabilirliğini sağlamak için öneriler yapmakta, görüşler açıklamaktayız ve bunun kaynaklarını da uygulamadan almaktayız. Hatta bu anda uygulamada olan Bakanların da zaman zaman şikayetlerini dikkate alarak görüşlerimizi ortaya koyduğumuzu da söyleyebilirim. Şimdi sanki bizim böyle bir yanıtta ihtiyacımız varmış gibi Grup adına olarak hem de, Sayın Gökтуğ geldi burda bize Anayasa dersi verdi.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Estağfurullah.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) Nasihat yaptı.

İSMET KOTAK (Devamla) - Nasihat yaptı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sayın Kotak, Sayın Bakan da cevap verecek de Sayın Gökтуğ çıkmasın olur mu hiç?

İSMET KOTAK (Devamla) - Peki, tamam. Yok, bugün Bakan yok. Bağımsız daireleri görüşüyoruz.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Cevap vereceğim. Çünkü 1983'te de aynı çatışmayı yaptık.

İSMET KOTAK (Devamla) - Tabii, tabii. Şimdi ben 1969'da geldim bu çarkın içine. Sayın Gökтуğ 1969'da bu çarkın içine geldim. İki tip insanla karşı karşıya kaldım, hep bu çizgi içinde. Hem ulusal mücadele devam etti. Hem de bir grup insan hep tutucu oldu. Bir grup insan hep ileriye dönük yenilikçi oldu. Şimdi polisin İçişleri Bakanlığına bağlanması eskiye doğru ve bugün uygulamaya baktığımızda bir yeniliktir ve bir gerektir.

- 3962 -

Neden? Bağımsızdır da onun için. Şimdi siz söylemediniz, ben burda söyledim ve sizinle birlikte o komitede de görev yapıyoruz. Bu adadan kaçmak isteyenleri ben engelleyemem diyen bir polis örgütü yeterli midir, değil midir? Siz gelin de bu kürsüden bana, kendisine on puan veriniz. Emniyet Genel Müdürü gelip söylemiştir sana. Ben bu adadan kaçmak isteyenleri önleyemem. Önlem almam, aldım da kaçtı dedi ve kaçmaktadır. Cinayet işler kaçır, erbin olayına karışır, kaçır, şahittir kaçır, tanıktır kaçır, sanıktır kaçır.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - İmkanlarımız yok.

İSMET KOTAK (Devamla) - İmkanlar vardır beyler. Yoksa, o görevdeki ehliyetsizdir. İmkanlar olamaz devlette. Anayasa var orda. Yasalar var. Uhdesinden gelmeyen adam orada duramaz. Ben böyle bilirim. Gülme ile olmaz bu iş.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla) - Kapıya polis koymak imkansızlık mı?

İSMET KOTAK (Devamla) - Eğer siz oraya bir görev almışsanız, yüklenmişseniz o görevi hakkı ile yerine getirirsiniz. İmkânsız olan nedir? İmkânsızı yenmektir görev. Ben böyle bilirim. Onun için Sayın Gökтуğ...

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden) - Karpaz Köyünde kaç tane gemin var, kaç tane hücumbotun var onu söyle.

İSMET KOTAK (Devamla) - Evvelâ lüks inşaat yapacağınıza, konaklar yapacağınıza sahil koruma botları alınız öyle ise. Ben de sana kaynak işaret ediyorum. Fonlardan kesiyorsunuz milyonları ama ancak konaklar inşa ediliyor. Siz önce bu gücün gerektirdiği araç ve gerece harcayınız parayı. RHA'ları satınız, sokaklar RHA doldu, geçilmez. Burada Meclisin önünde bile durulmaz, parkedilmez. Gidin de sahil botları alınız. O kadar pahalı mıdır bu? Yoksa vergi vermeyen bu RHA ürünlerine teşvik ödentilerinize deyin isimleri de yazalım botların üzerine birer tane de bot alsınlar bu sahilleri korumak için. Sahilleri korumak, söyleyeyim mi biz polis dedik ve devam etmedik.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Deniz marin polisi.

İSMET KOTAK (Devamla) - Deniz marin polisinin görevidir bu. Yıllardır söylüyoruz bunu. Yıllardır. Öneriler yaptık ve Ulusal Birlik Partisinin de programlarına zaman zaman çıktı. Zannediyorum bazı hükümet programlarında çıktı yapıldı yapıldı deyip Güvenlik Kuvvetlerine gene bağlandı. Bu, alâkası yok. Güvenlik Kuvvetlerine yani askersel güç başka görevle yükümlüdür, bunun da uygulaması başkadır. Benim saham değil, Sayın Beşerler, Sayın Aydemir Erdoğan gelsin söylesin bunu. Felsefesi ile, yapısı ile, yaşması ile, uygulaması ile farklıdır, polis farklıdır. Polise job vermek bile bazı ülkelerde büyük tartışmalara yol açar, şimdi terör çıktı, günlük vakalar haline geldi de bazı ülkelerde silâh verdiler.

İngiltere'nin her zaman polisi silâhsız olarak gezerdi devriyedeki, unutmayalım bunları. Türkiye'deki de kavboy gibi cebindedir biliyorsunuz. Yani trafik polisinde bile tabanca var Türkiye'de. Bizde yoktur öyle bir olay.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)-
Avrupada, Amerikada, Almanyada, hepsinde var, bizde yok.

İSMET KOTAK (Devamla) - Tabii.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Onların hepsinde var, bizde yok.

İSMET KOTAK (Devamla) - Efendim bazı ülkelerde öyledir, bazı ülkelerde ben şunu söylüyorum. Yani biri sivil, sivil olaylarla geçirir, biri asker olaylarının üzerine gidecektir. Tabii ki terör olayları bir de acil güç getirdik, vurucu güç getirdik poliste de var, askerde de vardır. Şimdi dönelim tekrar konumuza. Sayın Göktaş'la biraz farkımız var olayda. Belki takdim tarzın yanlıştı. Çünkü benim ileri sürdüklerimle veyahut arkadaşlarımın ileri sürdükleri ile bize verdiği yanıt arasında bir bağ görmedim ben. Çünkü eğer memnunsanız, mesutsanız Polisin, Güvenlik Kuvvetlerine hâlâ bağlı olacağını hükümet politikası olarak bunu açıklayın tamam. Biz sizi o yönden eleştiririz o kadar. O sizin bileceğiniz iş. Ama bu konunun hatalı olduğu başından beri bellidir ve hâlâ söylenmektedir. Bana koridorda söyleneni ben bu kürsüde söylüyorum. Demek ki büyük cesaret. Önemli olan budur. Yapılan bir, evet daha önce ihtiyaçtı, sıkıntı vardır ama bugün artık o yok. Bugün artık yetkilerin paylaşımı daha etkin olması, biz yönetimden bunu istiyoruz, sivilleşme, yani hükümetim ben, bu sorumluluğu taşıyorum ama sorumluluk yerinde de otoritem olsun. Var mı otoriteniz polis üstünde? Bir polis selâm mı verir size geçerken? Söyleyin bana

bileyim. Eğer varsa bir milletvekiline bir tanesinin selâm veren, belki arada ahbab hatırı için size selâm verir. Nerde otoriteniz? Yoktur öyle bir otoriteniz. Arkasını döner. Trafik polisinin de nasıl muamele ettiğini biliriz biz. Hem de işaret olmasına rağmen her yerde. Bırakınız bakan arabalarını. Bir zaman bakanlara da selâm vermezlerdi daha yeni yeni başladılar. Yani yaşadık o günleri de. Dolayısıyla olay o değildir. Olay sivilleşme olayıdır. Polis vardır İçişleri Bakanlığına karşı sorumludur, otorite odur. Ben bu mecliste bir sorumlu siyasi görmem gerekir. Anayasa olayına getirdiniz, hatalısınız. Anayasanın koşulları 1985, 1992'den bahsediyorsunuz. Böyle bir koşul yoktur. Olmadığını dünyaya duyuruyorsunuz. Birleşmiş Milletlere gidiyor değerli dostum ben diyor normal bir devletim artık diyor, her türlü organımla çalışmaktayım, onun için geçici anormal bir durumum yoktur. Siz geçiciliği nereden çıkardınız? Geçici Türk Yönetimi bitti. Ondansonra o köprülerin altından çok sular geçti. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bağımsızlık ilân etti.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden) - Geçicilik söylemedik, ne ilgisi var?

İSMET KOTAK (Devamla) - Endonezya'daki olaylarla şimdi benim polisimin bağlantısını kuracaksınız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Dış olaylar.

İSMET KOTAK (Devamla) - Sizin olayınız biter mi? Mısır diyeceksiniz, Suriye diyeceksiniz.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Güvenlik Kuvvetleri kimindir Sayın Kotak? Güvenlik Kuvvetleri bu devletin kuruluşu değil midir?

İSMET KOTAK (Devamla) - Elbette ama onun fonksiyonu başkadır. Elbette hastaneler de bu devletin kuruluşudur.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Devlet olmak için.

İSMET KOTAK (Devamla) - Nedir yani sen benden daha milliyetçi, ben senden daha milliyetçi olmam ya bu lâfınan.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın lütfen.

İSMET KOTAK (Devamla) - Mümkün mü bu? Güvenlik Kuvvetleri elbette, askeri görevle görevlidir, gücüdür. Ben bu kürsüden siz söylemediniz, günlerdir söylüyorum. Rum Milli Muhafız Alayı Ordusu düzeyine çıkarılmalıdır, kara, deniz, hava kuvvetleri ama polisle ne uğraşacak.

Vakti bile yoktur. Polisle, iç olaylarla uğraşacak vakti yoktur. Yangınla mı uğraşacak? Neyle uğraşacak? Cezaevi ile mi uğraşacak? Uğraşmasın. Ben diyorum ki sizlere Güvenlik Kuvvetleri asli görevlerine dönsün. İçişleri bakanlığına bağlı polisin de etkin şekilde olabilmesi için İçişleri Bakanlığının elinden geleni ardına koymasın.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bir seferberlik olursa hepsi birleşsin.

İSMET KOTAK (Devamla) - Elbette. zaten seferberlik olursa milletvekili de aynı görevdedir. O sorun değildir. Devam ediyorum. Diğerine cevap vermediniz. Biz aynı zamanda Adalet Bakanlığının ihdasından bahsettik. Görüş beyan etmediniz. Olabilir. Biz tekrar vurguluyoruz. Biz yalnız polise söylemedik. Adalet Bakanlığını da söyledik. Yüksek Mahkeme Başkanı da bizi tasdik etti. Hem Başsavcı. Mümkündür dedi bu şekilde. Olabilir. İhtiyaçtır. Bu ihtiyaç içindedir bu devlet. Bu devlet yapısını tamamlamak için söylüyoruz biz. Yarım yamalaktır. Geldik. Hep beraber bir yerini temel atarak bugüne geldik, gelin tamamlayalım diyoruz biz ve üç bakanlığı da eğer tekrar işte kimisini savunma, bellidir, fonksiyonunu vereceksiniz, Savunma Bakanlığı da ciddi olarak savunma görevini üstlenecek. Bakanlık görevini bütçesi ile beraber ve bu Mecliste temsil edecek. Bundan daha güzel bir düzen olabilir mi? İhdas edeceksiniz Genel Kurmay Başkanlığı Bu memleket bağımsız bir devletse Genel Kurmay Başkanını ihdas edeceksiniz ve geriye kalan bağımsız devletlerdeki örgütlenme nasılsa o örgütü kuracaksınız. Ben size daha üst düzeylere çıkarıyorum olayı. Yani bu görüş ve düşünce budur. Bunun dışında birşey yoktur. Diğer olaylara gelince; o anlattıklarınızla bizim bu kürsüden söylediklerimiz bağdaşmaz. Ombudsman olayını söyleyerek bir yere varamazsınız. Yani eskiden vardı. Sayın Cumhurbaşkanı 1973'te seçildi ilk kez Cumhurbaşkanı Muavini olarak ve hemen arkasından bir Ombudsman yasası geldi. O günden beridir de rafta durmaktadır. Tamam. Ama bunu yenilemek, yeni yapıya

uydurmak, bunu arkadaşlarla da görüştük defalarca, Sayın başbakanla da bir defa görüştük. Bu yeni örnekleri vardır, dünyada uygulanan budur ve Meclistir kaynak. Ben onu söyledim. Yine söylüyorum. Hiçbir mahkeme değildir.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Sizin söylediğinizle Güner Beyin söylediği birbirine ters düşmez.

İSMET KOTAK (Devamla) - Hayır Güner Bey var olan bir yasa var dedi.

DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Benim gördüğüm hazırlanan Ombudsman yasası bu memlekete göre uygun değildir.

İSMET KOTAK (Devamla) - O kesin, o kesin.

DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - O da onu söyledi. Hemfikiriz dedi.

İSMET KOTAK (Devamla) - O taslak uygun değildir. Orda mesele yok. Yanlış anlamadıysak birbirimizi benim söylediğim patron Meclistir. Hiç tereddüdüm yoktur bu bunda. Yani bu açıktır Meclisin üzerinde Ombudsman organ olamaz. Yani böyle birşey Sayıştayda olamaz. İşte burda. Nitekim ne diyorsunuz. Meclisin bütçesini denetlemiyor da özel bir kurul. Gerçi geçen sene oluşturduk o kurulu, bir toplantıya çağırmadı bizi, ama herhalde çağıracak. Dolayısıyla yani bu örgütlenme denetleme mekanizması ayrıdır. Sayın bakanla da işbirliği yaparak bunun önlemi alınabilir. Üste meclisi koymak olaydır bu. Sözlerimi bağlamak isterim. Bu konuda, bağımsız organlar konusunda ben şunu söylemeye çalışıyorum. Kamu Hizmeti Komisyonunu tekrar açmak niyetinde değilim. Ben ısrarlıyım. Sizin Hükümetiniz memnunsanız o başka mesele. O ayrı. Ama Bakanlar tek tek konuştuğumuzda yangın var diye konuşmaktadırlar. Onu söyleyim size.

MUSTAFA KARPASLI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Doğrudur doğru.

İSMET KOTAK (Devamla) - Yani Kamu Hizmeti Komisyonu bugünkü hali ile bu kamu görevlilerine bir ihtar bile verilemeyecek bir ortam içerisinde Ali Bey yolunu söyledi, tamam yapan, yok ama, yapan yok. Ben diyorum ki testi dolu da götürün boş da getiren aynıdır. Yıl sonu Sayın bakan sıkılacak para bulacak ve dağıtım yapacaksınız. Hepsini de bu paradan istifade edecek. E, hakkı olan var, haksız alan var. Ehliyetli olan var, ehliyetsiz olan var. Yani duyuyor musunuz bugünlerde uluslararası bir sınava gözünü döktü, kazandı da getirdi bir diplomasını götürdü verdi Kamu Hizmeti Komisyonuna da üç kuruş artış aldı. Var mı böyle olay? Var mı böyle bir iç hizmetlerde teşvik? Böyle bir olay yoktur.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Motivasyon.

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Bir barem içi artış alır. Ne büyük ödül.

İSMET KOTAK (Devamla) - E, işte ona da ihtiyacı yok.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Baremler içi çekildi zaten.

İSMET KOTAK (Devamla) - Benim söylemeye çalıştığım budur. Ben diyorum ki devleti bir noktaya getirdik beyler. Bu vesiledir 1992 yılı sonunda 1993 Bütçesini tartışırken ve barımsız dairelerden ve hükümet yapısında biz diyoruz ki buyurun görüşlerimiz budur istifade edersiniz, ederseniz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kotak. Buyurun Sayın Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz bu kürsüye gelirken, herşeye değinirken, kurulurken günün şartlarına göre kurulmuş olabilir.

1974'ten sonra Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına bağlanması gerektiğine mutlaka o zaman ihtiyaç vardır. Ama bugün geldiğimiz noktada demokratikleşmiş bütün ülkelerde bu böyle olduğunun altını çizerek polisin içişlerine bağlanmasını vurguluyoruz. Biz kesinlikle bugüne kadar hükümete bir suçlama getirmediğimiz ama Sayın Göktaş bizi dinlerken nasıl dinliyor...

GÜNER GÖKTAŞ (Lefkoşa)(Yerinden) - Niye siz üstünüze alıyorsunuz?

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Suçlama yok.

KENAN AKIN (Devamla) - Biz kardeşim Polis Yasasına da geleceğim yani...

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Seni suçlayan mı var?

KENAN AKIN (Devamla) - Tüm arkadaşlarla aynı paralelde, aynı çizgide konuştum. Ona gelince Anayasadan, Anayasanın maddesini okuyorsunuz. Sayın Başbakan da bir zaman Ombudsman konusunun taslağını bahsettiğinde gerçekten Meclisin üstüne çıkacak bir olayın kabul edilmeyeceğinin altını vurguladık. Bir yandan diyorsunuz ki Anayasada iç güvenlik, dış güvenlik, bilmem ne. Polis Güvenlik Kuvvetlerinden sorumludur. Ombudsman da da, Anayasada da yine Ombudsmanın kurulması gerektiğini vurguluyoruz. Burada onu yerine getirmediğimiz ama o şekilde getirilmesine biz de karşıyız. Meclisin üstüne çıkacak bir Ombudsman Yasasını kabul etmemiz mümkün değil.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Hemfikir olduk.

BAŞKAN - Aynı şeyi söylüyorsunuz efendim. Aynı şeyi.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden) - Aynı şeyleri söylüyoruz.

KENAN AKIN (Devamla) - Ama bir yanda Anayasanın amir hükmünü yerine getirmiyoruz ama işinize gelen tarafı Anayasanın amir hükmüdür diyerek güvenlik veya polisin şu andaki durumunu normal görüyorsunuz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Anayasada böyle birşey yazmaz ama.

KENAN AKIN (Devamla) - Şu anda bakıyoruz, Türkiye'ye bakıyoruz. Türkiye'de polis İçişlerine bağlıdır.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Engel yok ki Anayasada.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla) - Anayasada polisin İçişlerine bağlanır diye yazmaz.

KENAN AKIN (Devamla) - İçişlerine bağlıdır.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Bağlanır isterse.

KENAN AKIN (Devamla) - Gerektiği hallerde.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sen o zaman Kurucu Meclisteydin, seni de çağırdık.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla) - Güvenlik kuvvetlerinde askerlik olarak söyleyeyim, herkes kontrolunda...

KENAN AKIN (Devamla) - Binbaşı damarı tuttu.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla) - Bağlı olmak başka şeydir, bana bağlı olmak başka şeydir. Karıştırmayalım.

KENAN AKIN (Devamla) - Gerektiği hallerde Türkiye'de jandarma iç güvenliğinden sorumlu olmamasına rağmen İçişleri Bakanlığı ile koordineli, iç güvenliği sağlayıcı tedbirler alır.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla) - Hiç alâkası yoktur.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Yapıldı oğlum, yasa yapılırken yapıldı.

KENAN AKIN (Devamla) - Günün şartlarında polis o şekilde olmuştur ama bugünkü koşullarda polisin içişlerine bağlanması ve terfileri bile belli bir yasal çerçevede sağlanması lâzım. Bugün Türkiye'de hangi polise sorsanız ne zaman Emniyet Genel Müdürü olacağını bilmektedir veyahut da terfi alacağı günü bilmektedir. Bu ülkemizde ne zaman terfi olsa terfi yapıldıktan sonra birkaç tane daha değerli polisimizin emeklilik istemi ile istifa ettiğini yaşamaktayız. Bunu ortaya koymak lâzım. Şu andaki polisin yapısı ile, yasasında var görev riski Sayın Bakan komisyon aşamasında dedi ki imkânlar çerçevesinde bunu veremiyoruz. Ama özlük hakları da, bırak maliyecileri emeklilik konusunda birtakım sıkıntılar var. Çavuş adam 25 yıl polislik yaptığı zaman emekli olursa 30 yıldan emekli oluyor ama bir subay, bir polis subayı 5 yılını kaybetmektedir. Bu haksızlıktır. Gelin bunları düzeltelim diyoruz. Herhangi bir suçlama falan getirmiş değiliz. Günün şartlarında öyle idi ama bugün artık sıkıntılar vermektedir. Bunları gelin hep birlikte yapalım diyoruz.

Amme Komisyonuna baktığımız zaman ya siz bakanlarla hiç konuşmuyorsunuz veyahut da bakanların çekmiş olduğu sıkıntıya kulak asmak niyetinde değilsiniz. Biz Ulusal Birlik Partisi Bakanlarının bizim bakanımızdır tabii ki, bu Meclisin içinden çıkmış bakan olduğu için, tabii ki ülke sorunlarını zaman zaman sohletle de olsa tartışıyoruz.

BAŞBAKAN DERVIŞ EROĞLU (Yerinden) - Samimiyetle niye tenkit ediyorsun diyen mi var?

KENAN AKIN (Devamla) - Bir bakan düşün, bir bakan, bir doktorun görevini ihmal ettiğinden dolayı bir kişinin ölümüne sebep olduğu için ceza almasını öngörmüştür. Ama maalesef bugünkü Ammenin yapısından dolayı o kişi tekrar görevine dönmektedir. Sayın Bakanın şimdi görev yapması ne denli sağlıklı olabilir böyle bir yapı ile? Bana söyleyin bunu. Amme kurulmuş olduğu tarih itibarıyla belki o günkü şartlara uygun olabilirdi ama art niyetle Amme görevlileri bunu istismar ediyorsa, istismar etmeyecek konuları...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Senin söylediğinin aksini söyleyen mi var?

KENAN AKIN (Devamla) - Ama bak Ammeyi eleştiriyoruz biz.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Niçin eleştirin diyen mi var?

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Göktuğ sizlerle hiçbir ilgisi yok, galiba kontak kuramıyorsunuz.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Niye eleştirin demiyoruz biz, senin o görüşlerini söylüyoruz biz.

BAŞKAN - Sayın Akın; tamamdır efendim.

KENAN AKIN (Devamla) - Bak böyle bir yaklaşımı suçlama niteliğine getirip de, muhalefetin bu iyi niyetidir...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Suçlamadı kimse. Kimse seni suçlamadı ki.

BAŞKAN - Hükümet de aynı şeyi söylediğinizi söylüyor.

KENAN AKIN (Devamla) - Cevap vermesinin bir anlamı yoktur.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Kimse seni suçlamadı.

KENAN AKIN (Devamla) - Kesinlikle komitede dış güvenlikten dolayı bir eğitim gördüğünü görmedik. Yani kesinlikle böyle bir yaklaşımla polisin halâ şu andaki konumunu korumasının iyi olduğunu söylememiz mümkün değildir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akın. Hükümet adına Sayın Bakan siz mi konuşacaksınız? Buyurun efendim.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Mahkemenin affettiği iki tane adam daha hastanede öldü. Amme haklıdır çünkü. Rüşvet aldı, yakaladım, götürdüm, birşey yapılmadı. Adam öldürdü, mahkemede beraat etti. Yine adam öldürmeye devam edecek.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet efendim, tamamdır, tamamdır.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Şef yaptı dokunamıyor da.

BAŞKAN - Bir dakika efendim. Evet buyurun Sayın Bakan. Arkadaşlar.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Arkadaşlar dursun başlayalım.

BAŞKAN - Oturun efendim lütfen. Buyurun Sayın bakan konuşun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ne adına cevap veriyorsunuz?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Hükümet adına.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Savunma Bakanlığı konusunda mı?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Hükümet adına.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Çünkü Savunmada da sorularımız olacak.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Hükümet adına.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bağımsız kuruluşları konuşuyoruz. Beş bağımsız kuruluş ve savunma bütçesi. Bağımsız kuruluşlar devletin ayrılmaz bir parçasıdır. Hukuk devletin esasıdır. Hükümetimiz her zaman bu bilinç içerisinde hareket etmiştir ve bu bilinç içerisinde hareket etmeye devam edecektir. Sayın milletvekillerinin burda yaptığı eleştiriler, öneriler, görüşler mutlaka ilgili kuruluşlar tarafından değerlendirilecektir. Hükümetimiz rücu eden eleştiri ve önerileri de dikkate alacak ve değerlendirecektir. Buna hiç kimsenin şüphesi olmasın. Hükümetimiz 1976'dan beri Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri, daha doğrusu 1976'dan beri polisin etkinliğinin artırılması için gereken her şeyi olanaklar ölçüsünde yapmıştır. 900 civarında olan polisimiz şu anda 1559'a yükselmiştir. Yani %70 bir artış getirilmiştir personele.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Kadro 2000.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Eğitim yapılmıyor denmiştir Buna katılmıyoruz. Çünkü sürekli olarak polisimiz eğitilmektedir. Türkiye'ye ve başka ülkelere de gerektiğinde gönderilerek eğitilmektedir. 1988-1992 yılları içerisinde 70'i aşkın polisimiz dışa gönderilerek eğitim görmüştür. Halen 9 kişi Türkiye'de Polis Akademisinde dört yıllık bir tahsil görmektedir ve her yıl bu Polis Akademisine beş kişi gönderilmesi öngörülmektedir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) -Liseden sonra mı, yoksa polis okulundan sonra mı?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Liseden sonra. Hayır liseden sonra gönderilmektedir. Geçen yıl 750 milyon Türk Lirası olan Eğitim Bütçesi bu yıl 1,300 milyona çıkarılmıştır. Polisimizin halen 168 lojmanı vardır ve lojmanı olmayanlara da bildiğiniz gibi yasa gereği kira tahsisatı yapılmaktadır. Biraz önce söylediğim gibi polisimizi etkin görev yapacak bir düzeye getirmek bizim esas amacımızdır ve polisimizin de her geçen gün o düzeye geldiğine inanmaktayız. Suç olaylarının üzerine süratle gidilmektedir ve suçlular yakalanarak olaylar çözümlenmektedir.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Ya da kaçırılarak.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Savunma ile ilgili bazı görüşler ortaya konmuştur. Bildiğiniz gibi Rum tarafı günde bir milyon Dolar harcayarak silahlanmaktadır.

Günde tam bir milyon Dolar ve yine dikkat ederseniz Rumlar 1993 silah alımlarını 1992'de ısmarlamışlardır. Bunun nedenini de tahmin edersiniz. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin de son Raporu ve Güvenlik Konseyinin 789 sayılı Kararında çıkacak olanlar; bilircesine bu alımları yapmışlardır. Bildiğiniz gibi raporda ve kararda Kıbrıs'tan bir miktar asker çıkarılmasına karşılık, Rumların silah alımlarını durdurulması çağrısı yapılmaktadır. Bu Karar ve bu Rapor çıkmadan önce Rumlar bunun bu şekilde çıkacağını bilirmiş gibi, 1993 silah alımlarını şimdiden yapmışlardır.

Askerlik Süresinin 12 aya indirilmesi diye bir görüş ortaya atılmıştır. Biz Hükümet olarak, parti olarak da, mümkün olsa 6 aya da indiririz o inanç içerisindedeyiz. Ancak gerçekler vardır ve gerçeklere göre hareket etmek zorundayız. Bu günkü nüfus yapımızla ve karşı tarafın bu şekildeki silahlanması ile bu mümkün değildir. Bir arkadaşımız dedi ki, bu yapılırsa Kıbrıs dışında yaşayan gençlerimiz buraya gelip askerlik yapacak ve sayı artacaktır. Ben buna katılmıyorum. Zaten dış ülkelerde yaşayan gençlerimize bedelli askerlik olanağı verilmiştir. Bedelli askerlikle...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) ,
İngiltere'de yeni karar alınarak...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - O parayı kimse ödeyemez.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Ödeyebilir efendim.
Bu...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Gelmemedir demektir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ödeyemez.
Asker bile inanmadığını söyler bana.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yeni
baştan düzenlensin.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Eğer ödeyemezse bu
Meclis o görüşte ise ve gerçekten bir sorun varsa, mutlaka
o oturulur, değerlendirilir ve yeniden Yasa düzenlenir.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Sizin değerlen-
dirmenizi istedik de onun için.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Ama Bedelli Askerlik
Yasası gerçekten dış ülkelerde yaşayan gençlerimize büyük
bir ferahlık getirebilecek nitelikte bir Yasadır. Bir
diğer arkadaşımız, Türkiye'de askerliğin 15 ay, bizde
24 ay olduğundan söz etti ve bu şekilde dedi geçlerimizi
kaybediyoruz, gidenler Türkiye'de yapıyor ve gelmiyor.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Doğrudur.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yeriden) - Çift uyruklu-
lar arasında...

KENAN ATAKOL (Devamla) - Biz bu görüşe katılmayız.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Hangisine
efendim? Yani gelmiyorlar mı? Eğitim Bakanına sorun bakalım
kaç tenesine burs verdi de geldiler geri?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Gelmiyor-
lar da zaten.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Bir tane
bile gelmez.

- 3980 -

KENAN ATAKOL (Devamla) , Hayır efendim, gelmezler-
se kusura bakmasınlar onların bileceği iştir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ooo..!

KENAN ATAKOL (Devamla) - Eğer bu ülkenin
vatandaşı iseler, eğer bu ülkenin haklarından yararlanmak
istiyorlarsa bu ülkenin gençleri gibi 24 ay yapmak zorun-
dadırlar, hiç kimse şapkasını alıp Türkiye'de 15 ay yapacak,
ondan sonra da dönüp buraya gelecek ve bu ülkenin haklarından
yararlanacak, olamaz böyle bir şey. Bu kabul edilemez.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinde) (Devamla) - Yarar-
lanıyor, çift uyrukluluğun getirdiği bir avantajdır.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Çift uyrukluluk avantaj
eğer yaşadığı ülkede görevini de yapacaktır. E, bu avantaj,
orda da alayım, burada da alayım böyle şey olmaz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Var
mı öyle bir şey? Çift uyrukluluktan kaynaklanıyor bu.

BAŞKAN- Evet arkadaşlar, arkadaşlar izin verin
efendim konuşsun.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Sayın Başkan, sayın
milletvekilleri; biz bağımsız kuruluşların bağımsızlığının
esas olduğuna inanıyoruz ve biz bu çerçevede bağımsız
kuruluşlarımızın daha rahat, daha sağlıklı ve daha etkin
bir görev yapması için Hükümet oalrak gereğini yapmak
kararlılığındayız. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Bakan. Sayın
milletvekilleri; Mahkemeler Bütçesi üzerindeki görüşmeler
tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum.
Kabul edenler?..Etmeyenler?...Çekimser?..Oyçokluğu ile
kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri; Şimdi, Program 15: Hukuk Dairesi Bütçesini görüşeceğiz. Ödenekleri okuyunuz efendim lütfen.

KATİP - Program 15: Hukuk Dairesi. Alt Program 01: Savcılık Hizmetleri. Personel Giderleri: 5.376.401.000. Cari Giderler: 285.000.000. Yatırım yok. Transfer yok. Alt Program Toplamı: 5.661.401.000. Program Toplamı: 5.661.401.000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Hukuk Dairesi Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Program 16: Sayıştay Başkanlığı Bütçesi görüşülecektir. Ödenekleri okuyunuz efendim.

KATİP - Program 16: Sayıştay. Alt Program 01: Denetim Hizmetleri. Personel Giderleri: 2.747.336.000. Cari Giderler: 365.000.000. Yatırım yok. Transfer yok. Alt Program Toplamı: 3.112.336.000. Program Toplamı: 3.112.336.000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Sayıştay Başkanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

Şimdi, Program 17: Kamu Hizmeti Komisyonu Başkanlığı Bütçesini görüşeceğiz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KATİP - Program 17: Kamu Hizmeti Komisyonu. Alt Program 01: Kamu Hizmeti Komisyonu Dairesi. Personel Giderleri: 1.307.695.000. Cari Giderler: 359.655.000. Yatırım yok. Transfer yok. Alt Program Toplamı: 1.667.350.000. Program Toplamı: 1.667.350.000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Kamu Hizmeti Komisyonu Başkanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Program 18: Polis Genel Müdürlüğü Bütçesi görüşülecektir. Ödenekleri okuyunuz.

KATİP - Program 18: Polis Genel Müdürlüğü. Alt Program 01-02: Polis ve İtfaiye. Personel Giderleri: 91.958.687.000. Cari Giderler: 11.386.677.000. Yatırımlar: 4.643.000.000 Transferler yok. Alt Program Toplamı: 107.988.364.000. Program Toplamı: 107.988.364.000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Polis Genel Müdürlüğü Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Program 19: Savunma Bütçesini görüşeceğiz. Ödenekleri okuyun efendim lütfen.

KATİP - Program 19: KKTC Savunma. Alt Program 01-03: Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı. 04: Sivil Savunma. Alt Program Toplamı: 130.000.000.000. Program Toplamı: 130.000.000.000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi Savunma Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; bugünkü görüşmeler tamamlanmıştır. Bütçe görüşmelerine, program gereğince 18 Aralık 1992, Cuma günü saat 10.00'da devam edilecektir.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

(Kapanış Saati: 17.55)

DONEM: II

YIL: 3

CUMHURİYET MECLİSİ
17'nci Birleşim
17 Aralık 1992, Perşembe
Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YAR ALACAK İŞLER:

(1) 1993 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının (Y.T.No: 215/3/92) Saptanan Program Çerçevesinde Görüşülmesi:

1. Program 14: Mahkemeler Bütçesinin Görüşülmesi.
2. Program 15: Hukuk Dairesi Bütçesinin Görüşülmesi.
3. Program 16: Sayıştay Başkanlığı Bütçesinin Görüşülmesi.
4. Program 17: Kamu Hizmeti Komisyonu Başkanlığı Bütçesinin Görüşülmesi.
5. Program 18: Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinin Görüşülmesi.
6. Program 19: Savunma Bütçesinin Görüşülmesi.

